This weekly newspaper was mailed on
Tuesday, February 5, 1991

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 6 (2137) 1991 VASARIS-FEBRUARY 5 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416)275-4672

Tiesioji vaga

Susiorganizavę buvo ir patys pirmieji lietuviai išeiviai, kur tik susidarė didesni jų telkiniai. Steigė parapijas, draugijas, klubus. Naujiena buvo pokarinės bendruomenės organizavimas. Kai kurie nesuprato idėjos, kai kurie įžiūrėjo konkurenciją, kai kurie — nereikalingą lygiagretę, skaldančią įsibėgėjusį lietuvišką gyvenimą. Po keletą metų trukusio gana įtempto aiškinimosi ir bėgančiam laikui rodant naujosios idėjos nešamą naudą, bendruomeninis išeivijos gyvenimas atrado savo kelią, kuriuo ir dabar einama, neskaitant nedidelių atplaišų, kurių visuomeniniame darbe sunku ir išvengti.

KANADOS lietuvių bendruomenė laiko tėkmėje judėjo ramiai, bet vis stiprėjančia ir platėjančia srove. Be jokių išankstinių pažadų ar užsiangažavimų ką nors apjungti ar subordinuoti, Bendruomenė savaime tapo viso lietuviško gyvenimo stogu, po kuriuo atskirų sričių darbuotės galėjo jaustis kaip namie. O tai jau didelis dalykas gyvenant svetimų įtakų apsuptyje. Simboliniais solidarumo įnašais, o svarbiausia dar iš Lietuvos atsivežtu ir neužgesusiu idealizmu ištisus dešimtmečius Bendruomenė grindė savo gana šakotą veiklą. Ne kartą Kanados lietuvių bendruomenei kitų kraštų veikėjai nepagailėjo gražių žodžių ir įvertinimų už išlaikomą vienybę ir didelį jautrumą visiems bendriesiems lietuvybės reikalams, didesniems kultūriniams ir politiniams užmojams. Laikas išvarė gana tiesią ir gilią bendruomeninio darbo vagą, kuria be svyravimų einama ir toliau. Besikeičiančios valdybos vis stengėsi tęsti, kas pradėta. Net ir čia užaugęs mūsų jaunimas, įsijungęs į valdybas, rado priimtiną pozityvią linkmę — išeiviškąjį Lietuvos kelią. Savo profesiniu pasiruošimu, veržlumu ir naujomis pažintimis jaunesnieji greitai tapo nepamainomi Bendruomenės veikėjai.

LIETUVOS laisvėjiman išeivija jungėsi jai prieinamu būdu. Sustiprinta politinės krypties veikla buvo būtina ir nepriklausomybę paskelbusios vyriausybės labai pageidaujama, juoba, kad Vakarai tą paskelbimą sutiko kone mirtinoj tyloj. Dažniau ir stipriau pradėta belstis į valdžios duris, ieškant mūsų kovą suprantančių užtarėjų ir draugų. Šiandien sutartinai teigiama, kad pastangos ta linkme nenuėjo veltui. KLB valdybą, ypač pastaraisiais metais, užgulė gana sunkus įsipareigojimų krūvis: finansinė pagalba Lietuvai, platesnė ir dažnesnė informacija kanadietiškoje spaudoje, per radiją ir televiziją, demonstracijų organizavimas, svečių iš Lietuvos priėmimai ir jų globa bei gana daug kitų darbų darbelių, surištų su intensyvėjančia veikla. Šalia telkiamų specialių lėšų Lietuvos pagalbai jų vis reikėjo ir reikia kasdieniniams veiklos reikalams. Susipratusių ir dosnių tautiečių dėka vajus, užsibrėžęs sutelkti vieną milijoną dolerių Lietuvai, smarkiais šuoliais stūmėsi į priekį, ir šiuo metu esame arti pusiaukelės. Tuo galime visi pasidžiaugti ir kartu tikėtis, kad tikslas bus pasiektas. Tačiau šiandieninis, įkyrus ir neatleidžiąs KLB valdybos rūpestis — tai jos tuštėjantis iždas. Veiklos suspenduoti negalima, nes įvykiai rieda vienas paskui kitą, visų akys krypsta į Bendruomenės planus ir darbus, o kiekvienas pajudėjimas — pinigai. Administracinės išlaidos nemažėja, dėl lėšų stokos tenka atsisakyti kai kurių sumanymų. Visiems šiandien aišku, kad pinigų aukojimo klausimas pasidarė aktualus, gal ne vieną ir erzinantis. Bet juk mūsų lietuviškasis gyvenimas ir remiasi mūsų pačių aukomis. Todėl padidintais įnašais ir stipresne finansine parama turėtume atsiliepti į KLB valdybos rūpestį, nepalikti jos vienos, kuri jau ir taip šiandien neša nelengvą įsipareigojimų naštą. **Č.S.**

Lietuvė motina, laikanti rankose Estijos, Latvijos ir Lietuvos vėliavėles, gedi tautiečių ir kitų baltiečių, žuvusių okupacinės sovietų kariuomenės žiauriame išpuolyje Vilniuje, Rygoje ir kitur

PRANEŠIMAS IŠ PARYŽIAUS

Neužtenka žodinių pareiškimų

Prancūzijos spauda smerkia karinius sovietų išpuolius Baltijos valstybėse ir gina jų teisę į nepriklausomybę

"Visi esame baltiečiai"

Tokia antrašte "Le Figaro" dienraštis išspausdino įžanginį straipsnį, parašytą Franz-Olivier Giesbert 1991.I.14 laidoje. Jis rašo:

"Vienas Gorbačiovas pakeičia kitą. Jei tikėti jo gerbėjais, jis buvo žmogus, kuris turėjo įvesti demokratiją bei rinkos ekonomiją Sovietų Sąjungoje. Tuo tarpu Michailas Gorbačiovas sužlugdė viltį Lietuvoje. Pirmą kartą nuo atėjimo valdžion jis buvo pagautas darant nusikaltimą: Vilniuje 1990 metų Nobelio taikos premijos laureatas praliedino kraują bei ašaras.

Žinoma, tai ne jis, tai padarė kažkas kitas. Bent tokia yra oficiali versija. Kaip ir Stalino bei Brežnevo laikais, kai Kremliaus atstovai sakydavo, kad jų didieji vyrai nėra atsakingi už sistemos padarytus nusikaltimus. Net ir tuo atveju, kai pagal konstituciją jie turi pilną galią. Nėra abejonės, kad ir šį sykį bus naivuolių, kurie tai tikės, o valdantieji, kaip paprastai, dengs savo veidą vien formaliais pareiškimais".

Paminėjęs politines Europos krizes — Suezo kanalo ir Vengrijos sukilimo, kuriomis pasinaudojo Kremlius, vedamojo autorius primena, jog tokiu pačiu keliu eina ir Gorbačiovas — pasinaudojo Kuveito krize. Vėl grįžo spaudos cenzūra ir KGB siautėjimas Sov. Sąjungoje. M. Gorbačiovas, gindamas žmogaus teises kituose kraštuose, jas triuškina savajame.

"Sovietų numeris pirmas neturi nė lengvinančių aplinkybių. Taip, jis valdo labai šaltakraujiškai išorinę imperiją. Visai tad nuoseklu, kad dabar jis stengiasi išsaugoti vidinę imperiją. Betgi Lietuva, kaip ir kitos Baltijos respublikos, nėra tos imperijos dalis. Jeigu jos šiandieną tebėra Maskvos gniaužtuose, tai dėl to, kad Hitleris jas paaukojo Stalinui 1939 m. vokiečių-sovietų sandėrio proga. Jų įjungimas Sov. Sąjungon niekad nebuvo pripažintas tarptautinės bendruomenės.

Štai kodėl mes visi dabar esame baltiečiai. Europa save pažemintų, jeigu ir toliau liktų kurčia Lietuvos prezidento Landsbergio pagalbos šauksmui. Ji negali ginti Kuveito teisę ir leisti ją triuškinti tankų vikšrais Baltijos respublikose. Ji negali tęsti pagalbos Gorbačiovui, jeigu toji pagalba remia priespaudą, nešamą 'Omom' — t.y. rinktinių vidaus reikalų ministerijos dalinių.

Sovietų prezidentas nusiėmė kaukę. Nieko jis nebeapgaus, jei ir vėl ją užsidės. Betgi ar nereikia daryti visa, kad jis vėl grįžtų į teisės kelią?"

Pažymėtina, kad ir kiti prancūzų laikraščiai daug vietos skiria Lietuvai — po 3 ar 4 puslapius. Neatsilieka televizija ir radijas.

Prie sovietų ambasados

Sausio 14 d. Paryžiuje, prie Sov. Sąjungos ambasados, įvyko demonstracija, kurioje dalyvavo apie 300 asmenų — lietuvių ir kitų tautybių. Prie jų prisijungė ir keliolika parlamento narių, priklausančių opozicinėm partijom. Girdėjosi šūksniai: "Gorbačiovas žmogžudys", "KGB žmogžudžiai", "Laisvė Lietuvai".

Matėsi gana daug plakatų su įrašais: "Ukraina-Lietuva-ta pati kova", "Gruzija-Lietuva-ta pati kova", "Bulgarai solidarūs", "Lenkai remia lietuvius", "Nobelio premija Saddam Hussein'ui?", "Bendri namai — bendras Gulagas", "Lietuviai – europiečiai solidarūs", "Sovietinė armija, lauk iš Lietuvos".

Kalbėtojai pabrėžė mintį: jeigu ginama teisė Kuveito atveju, tai ji turi būti ginama ir Baltijos valstybėse. Parlamento narys Alain Madelin pareiškė neremsiąs vyriausybės politikos Kuveito laisvinime, jeigu ji neužims tvirtos pozicijos Lietuvos atžvilgiu ir nepradės taikyti ekonominių sankcijų. Respublikonų partijos vicepirmininkas sakė, kad reikia ir toliau padėti Sov. Sąjungos žmonėms, bet ne per Gorbačiovą, o per teisėtai išrinktas respublikų vyriausybes.

Parlamento narys A. Madelin su keturiais kitais parlamento nariais, Lietuvos prezidento atstovu R. Bačkiu ir disidentu L. Pliušč buvo priimti sovietų ambasadoriaus Orlovo. Pastarasis jiems pareiškė, kad "liūdni savaitgalio įvykiai yra baigti" ir kad dialogas tarp prezidento V. Landsbergio ir M. Gorbačiovo atnaujintas, bet sovietinės kariuomenės užimti pastatai lieka jų žinioje.

Kai kurie prancūzų parlamento nariai, anksčiau negavę vizų vykti į Lietuvą, pakartotinai jų prašė, bet ir vėl jų negavo. (Nukelta į 2-rą psl.)

KANADOS ĮVYKIAI

Kanada, Lietuva, Europa

Kanados parlamentas specialiame posėdyje sausio 21 d. suspendavo Sovietų Sąjungai pažadėtą techninę paramą ir $150 milijonų kreditą maisto gaminiams. Užsienio reikalų ministeris J. Clarkas pranešė, kad kanadiečiai yra pasipiktinę brutaliu Sovietų Sąjungos karinės jėgos panaudojimu prieš Baltijos valstybių gyventojus ir jų demokratiniu būdu išrinktas vyriausybes. Tie pasibaisėtini veiksmai atnešė gyvybės aukų Rygoje ir Vilniuje. Užsienio reikalų ministeris J. Clarkas pabrėžė, kad yra riba tarp kanadiečių teikiamos paramos Sovietų Sąjungai ir ten vykdomų reformų. Esą Kanados ministeris pirm. B. Mulroney jau anksčiau buvo perspėjęs prez. M. Gorbačiovą dėl tą ribą peržengiančių kruvinų veiksmų Lietuvoje, o dabar jie vėl pasikartojo Latvijoje.

Pasak užsienio reikalų ministerio J. Clarko, tokie veiksmai skatina Kanados vyriausybę ieškoti būdų, kurie leistų tiesioginę paramą atsiskirti norinčioms Baltijos respublikoms. Tokia galimybė galėtų tapti specialūs Kanados ryšiai su Baltijos valstybėmis, joms nesuteikiantys pilno diplomatinio pripažinimo.

Kanados suspenduota parama Sovietų Sąjungai nėra didelė, bet ji svarbi diplomatiniu požiūriu. Mat jos suspendavimas keliomis dienomis pralenkė Europos parlamentą Strasbourge, sulaikiusį bilijono dolerių maisto siuntas Sovietų Sąjungai. Jas jau 1990 m. gruodžio mėnesį buvo patvirtinę Europos valstybių vadai Romos konferencijoje. Europos parlamento nariai vieningu rankų iškėlimu pasisakė už maisto siuntų sustabdymą. Tai buvo viešas perspėjimas Maskvai, kad pažadėtoji parama negali būti tęsiama, kol jos ginkluotosios pajėgos yra nukreiptos prieš Lietuvos, Latvijos ir Estijos nepriklausomybės siekius.

Europos parlamentas tik vasario 18 d. svarstys paramos Sovietų Sąjungai atnaujinimo klausimą. Buvo atšauktas be kitos datos ir sausio 24-25 d.d. (Nukelta į 6-tą psl.)

Dabarties įvykiai Lietuvoje

Nevartoti jėgos?

Reuterio agentūros pranešimu, Federacijos taryboje Maskvoje vasario 1 d. Sov. Sąjungos ir respublikų vadovai paskelbė, kad trijose Baltijos respublikose negali būti vartojama karinė jėga. M. Gorbačiovas įsakęs Kremliaus pareigūnams sudaryti delegacijas pasitarimams su baltiečiais. "Įvyko tragedija, ir mes visi apgailestaujame. Ateityje jėga ir antikonstituciniai veiksmai turi būti išskirti," — sakęs R. Nišinovas, vienas iš vadovaujančių sovietinio parlamento narių. Padėtis galinti pagerėti tik laikantis kantrybės ir abipusių susitarimų.

Gorbačiovas į delegacijų sudėtį yra įtraukęs ir kariuomenės viršūnių atstovus. Estijos ministeris pirmininkas E. Savisaaras abejoja, ar kas gero iš pasitarimų išeis. Sov. Sąjungos gynybos ministerio pavaduotojas V. Varenkovas taryboje išsireiškęs, — Baltijos respublikos tapusios Vakarų ideologijos tvirtovėmis ir vietovėmis Amerikos toli siekiantiems planams. O jau minėtas Nišinovas kalbėjęs, kad Baltijos respublikų antikonstituciniai įstatymai turės būti įšaldyti peržiūrėjimui ir galimam jų panaikinimui. Dekrete Maskva kalba apie Lietuvos sovietų socialistinę respubliką. Pasak prezidento V. Landsbergio, jei Lietuva su tuo sutiktų, turėtų kapituliuoti.

Kariniai patruliai

Korespondentas S. Handelmanas "The Toronto Star" vasario 1 d. laidoje rašo iš Vilniaus. M. Gorbačiovo dekretas, kariuomenės patrulių įvedimas visuose didesniuose miestuose Sov. Sąjungoje, Vilniuje jau vykdomas. Kiek nusiminusių žmonių nuotaikos esą tempiasi iš naujo. Apie 150 Lietuvos policininkų atkelta į Vilnių iš kitur, kad būtų išvengta gyventojų ir kariuomenės susidūrimų.

Lietuvos vidaus reikalų ministeris M. Misiukonis korespondentams pareiškęs, kad su kariniais patruliais bus palaikomi ryšiai, bet jokiu būdu nebus kartu patruliuojama. Karinė vadovybė pranešusi, kad Vilniuje patruliuos 40 kareivių ir 18 armijos automobilių. Taip pat bus patruliuojamas Kaunas ir Klaipėda.

Lietuvos prezidentas V. Landsbergis įspėjęs, kad jėgos vartojimas bus plačiai sutiktas su civiliniu nepaklusnumu.

Tuo tarpu Vilniuje, žmonių atgaivai, pranyko kariuomenės tikrinimo punktai.

Pažadai

Kaip praneša sausio 30 d. Reuterio agentūra, prezidentas Bushas pareiškęs, kad santykiai tarp JAV ir Sov. Sąjungos vėl pagerėsią, nes Maskva ketina išvesti specialius dalinius iš Baltijos respublikų ir pradėti pasitarimus su šių respublikų vadovais. Prezidentas, kalbėdamas kongrese, sakėsi pažiūrėsiąs, ar M. Gorbačiovas vykdysiąs savo pažadus — vengti smurto veiksmų Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje. "Mes stebėsime atidžiai kaip padėtis plėtosis . . . jei bus galima, aš norėčiau ir toliau gerais pagrindais siekti kooperavimo tarp JAV ir Sov. Sąjungos, tarnaujančio viso pasaulio taikai," — pažymėjęs G. Bushas.

Naujasis Sov. Sąjungos užsienio reikalų ministeris A. Bessmertni, kai lankėsi Amerikoje, prezidentui Bushui pažadėjęs, kad sovietų valdžia išves specialius kariuomenės dalinius iš Pabaltijo ir pradės pasitarimus.

Diplomatinė nota

Ryšium su siaubingaisiais įvykiais Vilniuje ir Rygoje Islandijos ambasadorius Maskvoje sausio 23 d. savo vyriausybės vardu Sov. Sąjungos valdžiai įteikė diplomatinę notą. Joje tarp kitų dalykų sakoma:

Islandija niekuomet nepripažino Baltijos valstybių aneksijos. Pati sovietų valdžia pripažįsta Lietuvos nepriklausomybę, nes 1989 m. gruodžio mėnesį Molotovo ir Ribbentropo paktą Pabaltijo atžvilgiu pripažino negaliojančiu.

Islandijos vyriausybė diskutavo galimybę užmegzti diplomatinius santykius su Lietuva. Islandija pareikalaus iš Šiaurės tarybos prezidento, kad taryboje būtų priimti aiškūs pasisakymai dėl Baltijos valstybių kovos už nepriklausomybę.

Sovietų karinės jėgos užėmė ir sunaikino laisvai išrinktos Lietuvos vyriausybės nuosavybes Vilniuje. Islandijos vyriausybės nuomone, tokie veiksmai pažeidžia Helsinkio pakto principus. Jeigu smurtas ir toliau bus vykdomas, Islandijos vyriausybė imsis iniciatyvos sušaukti Jungtinių tautų saugumo tarybos posėdį svarstyti susidariusią padėtį.

Kitos žinios

Lietuvos parlamentas sausio 28 d. papildė tautinių mažumų įstatymą, suteikdamas daugiau kitos kalbos teisių gyventojams tose srityse, kur yra susikoncentravusi kuri nors mažuma.

Europos parlamentas siunčia tyrimų komisiją į Baltijos valstybes.

JAV kongresas taip pat planuoja siųsti delegaciją į Baltijos valstybes. Daugiau kaip (Nukelta į 2-rą psl.)

Šiame numeryje:

Tiesioji vaga
Bendruomeninis išeivijos gyvenimas atrado savo kelią
Neužtenka žodinių pareiškimų
Prancūzijos spauda smerkia sovietinius išpuolius Baltijos valstybėse
Kitataučių spaudos balsai
Rusų ir lenkų spaudoje pasižvalgius
Lietuvos viceprezidentas Šiaurės Amerikoje
Bronius Kuzmickas susitiko su valdžios pareigūnais ir lietuviais
Dabar reikalinga visokia pagalba
Pokalbis su viceprezidentu Broniumi Kuzmicku
Nobelio premija ir propaganda
Raginimai atšaukti Nobelio taikos premiją M. Gorbačiovui
Daug kritikos, mažai paramos
Pokalbis su aktore bei režisiere Elena Dauguvietyte-Kudabiene
"Atitirpę žodžiai"
Veikalas prancūzų kalba apie nūdienės Lietuvos problemas
Tvirtos minties šulas
Filosofo Prano Kuraičio raštų rinkinys

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada Telefonas (416) 275-4672. Second class mail registration nr. 00509
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyt. Kastytis, J. Andrulis, Vyt. Balčiūnas, Č. Senkevičius. Metinė prenumerata – $30, pusmetinė – $16, rėmėjo – $40, garbės – $50 (Amerikoj – JAV dol.) oro paštu – $100. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalu kreiptis į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st a. 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: (416) 275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092.
Subscriptions: regular $30.00, supporter $40.00, honorary $50.00 per year. Second Class Postage paid at Lewiston, NY.
US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P. O. Box 1195 Lewiston, NY 14092.
CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Printed in Canada.

Dabarties įvykiai Lietuvoje

(Atkelta iš 1-mo psl.)

tuzinas senatorių ir kongresmanų numato vasario 11-14 d.d. susitikti su Lietuvos, Latvijos ir Estijos valstybių vadovais.

Šalčininkų rajone, netoli Vilniaus, nelaimingu atsitikimu, buvo iš lėktuvo numesta bomba. Krito šalia ūkio pastatų. Aukų nebuvo.

Gruzijoje steigiama tautinė kariuomenė. Panaikinama taipogi komunistinė sistema, kolektyviniai bei valstybiniai ūkiai.

Sov. Sąjungos vidaus reikalų ministeris Pugo teigia, kad sovietų parašiutininkai ir du trečdaliai specialių dalinių, vadinamų "juodomis beretėmis" pasitraukė iš Baltijos kraštų. Tačiau, gautomis žiniomis iš Lietuvos, užimti pastatai Vilniuje tebesaugomi sovietų kareivių.

Prezidentas V. Landsbergis pareiškė: "Jei JAV prezidentas galėtų atvykti į Lietuvą ir joje kurį laiką pasiklausyti karo propagandos prieš Lietuvą, jis nesakytų – šaltasis karas pasibaigė".

V. Tretjakovas laikraščio "Nezavisimaja gazeta" vyr. redaktorius, buvęs Gorbačiovo gerbėjas, sako, kad pastarojo "mesijinis bolševizmas" išdavė jį patį, kai reformos atsidūrė kritiškame tarpsnyje.

S. Šatalinas, buvęs Gorbačiovo patarėjas, pastebi, kad Kremliaus vadovas įstūmė kraštą į tamsią alėją, nes bandė reformuoti komunistinę sistemą, o ne ją panaikinti.

Armėnija, Moldova, Gruzija atsisakė kooperuoti su Maskvos įstatytais kariuomenės patruliais miestuose. Taip pat pasielgė Leningrado ir Kijevo miestų tarybos.

Jonas Tautkus, 20 metų amžiaus, prieš keletą dienų tikrinimo punkte sovietų kareivio buvo sužeistas į galvą ir mirė sausio 30 d. vienoje Vilniaus ligoninėje. Sužinojusi apie mirtį Lietuvos aukščiausioji taryba, auką pagerbė tylos minute.

Lietuvos sveikatos ministerija, LIC pranešimu, skelbia, kad Vilniaus žudynėse buvo sužeista 580 asmenų. Iš jų 152 yra moterys; 312 asmenims buvo sugadinta klausa (nuo automatinių ginklų ir tankų šūvių); 122 nukentėjo nuo įvairių žaizdų; 46 asmenys sužeisti kulkų; 10 buvo apdeginti; 110 buvo gydoma ligoninėse; 31 dar gydosi, vienas iš jų kritiškoje būklėje.

Armijos agresyvūs veiksmai nesiliauja. Sausio 20-29 d.d. kareiviai sužeidė 13 asmenų, vienas mirė (Jonas Tautkus).

Lietuvos aukščiausioji taryba kviečia Europos, JAV ir Kanados parlamentarus, politikos žinovus dalyvauti konferencijoje Vilniuje stebėti vasario 9 d. apklausos balsavimą dėl nepriklausomybės. Konferencija "Laisva Lietuva Europoje" vyks vasario 7-16 d.d. Šio kvietimo tikslas – sumažinti sovietų kišimąsi į balsavimo procesą. **J.A.**

Turner & Porter laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533 - 7954

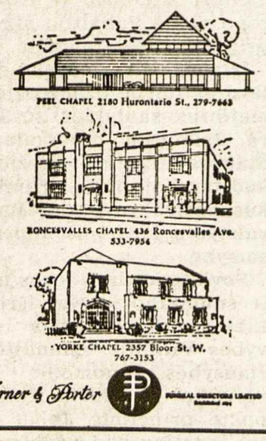

Kitataučių spaudos balsai

Michailas Kruvinasis

Niujorke leidžiamas rusų kalba dienraštis "Novoje ruskoje slovo" š.m. sausio 15 d. laidoje rašo: "Užsienio reikalų ministerio Eduardo Ševerdnadzės pranašavimas apie gresiančią Sovietų Sąjungai diktatūrą pradėjo pildytis Lietuvoje. Naktį tarp sausio 12 ir 13 d. desantininkų daliniai užgrobė Lietuvos televizijos pastatą Vilniuje ir atidarė automatų ugnį į susirinkusius žmones. Buvo užmušta 13 ir sužeistas ne mažiau kaip 140 asmenų. Sausio 13 d. Lietuvos kompartijos kontroliuojamas 'Tautinio išgelbėjimo komitetas' paskelbė, Lietuvos valdžia esanti nuversta ir pareiškė, kad paėmė krašto valdžią į savo rankas. Kariuomenės atstovai tarp kitko pareiškė, kad jie jokių santykių su šiuo komitetu neturi, o vykdo Sovietų Sąjungos prezidento valią. (. . .)

Sausio 12 d. posėdžiavo federacijos taryba, naujas valdžios organas, suformuotas pagal Gorbačiovo pasiūlymą ir turintis atstovauti respublikų interesus. Vakare į Lietuvą išskrido jo delegacija, į kurią įėjo Armėnijos prezidentas, buvęs disidentas Levon Ter-Petrosian, gudų nuosaikus konservatorius Nikolaj Dementej ir Gorbačiovui artimas ukrainiečių rašytojas Boris Olejnik. Dėl Vilniaus orauosčio tarnautojų streiko, kuris buvo kompartijos inspiruotas, lėktuvas su federacijos tarybos delegacija turėjo nusileisti Minske. Tik sekmadienio rytą delegacija atvyko į Vilnių, tačiau toji diena jau suspėjo tapti Lietuvai kruvinuoju sekmadieniu. (. . .)

Telecentro puolimas prasidėjo be jokio įspėjimo. Tankai šaudė tuščiais užtaisais, tačiau nuo smūgių bangos masyvūs telecentro langų stiklai pasipylė ant žemiau stovinčių žmonių galvų. Ant pastato stogo užbėgo žmogus ir sušuko: 'Ką darote, fašistai!' Jis buvo serija šūvių iš automatų nušautas. Tuoj po to tankai įsiskverbė į minią triuškindami dar keletą žmonių. (. . .)

Sausio 13 d. apie 16 val. buvo pranešta, kad Kauno televizija ir 'Nepriklausoma Lietuva' radijo stotis taip pat buvo kariškių užgrobtos. Buvęs Lietuvos tele-radijo atstovas Domas Šniukas pokalbyje su 'Novoje ruskoje slovo' korespondentu pareiškė: 'Telefoninis ryšys su Lietuva dar yra, bet gal bus dar tik kelias valandas.' Jis taip pat pasakė, kad tik ką mirė ligoninėje 13 metų mergaitė, kuri rytą buvo sužeista serijos šūvių iš automatų. (. . .)

'Jei jūs norite žinoti, kas yra šių veiksmų autorius', — pasakė 'Novoje ruskoje slovo' korespondentui Sov. Sąjungos liaudies deputatas Telman Glian, — 'Aš jums pasakysiu. Tai Michailas Kruvinasis".

Nors Lietuvos "gelbėjimo" komitetas yra anoniminis, tačiau spaudoje buvo paminėtos jo galimų trijų narių pavardės: Juozas Jermalavičius — "mokslinis" ateistas, Ivan Tichanovič (Jan Ciechanowicz) ir Maskvoje gimęs Vladimir Šved (Vladislovas Švedas).

Lietuvos orauosčiai ir Lietuvos avialinijos yra visiškoje Maskvos kontrolėje, taip kad Gorbačiovui lengva buvo surežisuoti federacijos tarybos delegacijos pavėlavimą į Vilnių.

Gina Landsbergį

Sovietiška propaganda vadina Lietuvos prezidentą Landsbergį "fašistu", "imperialistų talkininku" ir asmeniu, kuris siekia "buržuazinės diktatūros". Jo gerą vardą "Novoje ruskoje slovo" sausio 18 d. laidoje gina dabar Bostone gyvenantis jo bičiulis Feliks Roziner: "Nėra nieko labiau niekšingo ir absurdiško, kaip priskirti Landsbergiui fašistinę ideologiją. Man, žydui pagal kilmę, gyvenant Maskvoje ne kartą teko atviruose draugiškuose pokalbiuose svarstyti su Landsbergiu tarptautinius ir politinius klausimus, santykius tarp lietuvių, rusų ir žydų praeityje ir šiuo metu. Jis, aišku, yra tikras demokratas iš įsitikinimo, savo galvojimu ir darbais.

Gorbačiovas paniekinančiai kalba apie 'muzikantus', kurie vadovauja Lietuvai. Taip, Čekoslovakijos prezidentas Havel — dramaturgas, Lenkijos prezidentas Walensa yra darbininkas-elektrikas, o Lietuvos prezidentas — muzikas. Bet ne jie pasiuntė tankus prieš žmones, kovojančius už savo laisvę. Tankus pasiuntė tie, kurie niekina muzikus".

Lenkai už Lietuvą

Toronto lenkų laikraštis "Zwiazkowiec" sausio 17 d. laidoje rašo, kad šio mėn. 13 d. į Vilnių nuvyko A. Michnik'o vadovaujama delegacija ir susitiko su Lietuvos prezidentu Landsbergiu, kuriam jis pasakė: "Noriu jus užtikrinti, kad mes Lenkijoje neturime jokių abejonių kieno pusėje yra teisybė ir žmogaus orumas. Noriu užtikrinti, kad lenkai jums visokeriopai padės jūsų narsioje ir didvyriškoje kovoje, kuri yra kova už mus visus. Tegyvuoja laisva Lietuva!"

Toje pačioje laidoje yra rašoma, kad Lenkijoje yra renkamos aukos Lietuvai. Toronto lenkų radijas ragino lenkus dalyvauti lietuviams paremti demonstracijoje, o Toronto lenkų televizija sausio 19 d. turėjo pasikalbėjimą su KLB atstovu A. Pacevičiumi. **J.B.**

Neužtenka žodinių pareiškimų

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Pokalbis su Bačkiu

Dienraštis "Le Quotidien de Paris" 1991.I.15 paskelbė pokalbį su Lietuvos prezidento V. Landsbergio atstovu Prancūzijoje Ričardu Bačkiu. Į klausimą, ar patenkintas vakariečių rūpesčiu dėl tragiškų įvykių Lietuvoje, jis taip atsakė:

"Aš nesu patenkintas amerikiečių reakcija. Pradinė europiečių reakcija buvo pozityvi, tačiau ji neturėtų sustoti. Perspėjimai Gorbačiovui turi būti aiškūs. Tarp kitko, mane nuliūdino Rolando Dumas (užsienio reikalų ministerio, G.) pareiškimas, esą mes, Baltijos šalys, gyvavome tiktai dvidešimt metų. Lietuvos istorija prasideda ne nuo 1918 metų. Mes nesame rusų provincijos. Tiesa, Lietuvos aneksija nėra pripažįstama, bet taip pat nėra pripažįstama ir jos nepriklausomybė. Mes esame trys paskutinės valstybės, buvusios nepriklausomos po I D. karo, tebelaikomos sovietinėje priespaudoje. Jalta dar nėra baigta. Dar kartą pabrėžiu: jeigu vakariečių reakcija sustos, Baltijos šalyse pasiliks tragiška situacija. Jeigu žodiniai pareiškimai nebus lydimi stipresnio pasmerkimo, jie paskatins Gorbačiovą tęsti užsimotą politiką. Persų įlankos krizė jam pasitarnavo kaip priedanga. Suezo kanalo atvejis čia labai ryškus".

Kai laikraščio korespondentas priminė Sov. Sąjungos vidaus reikalų ministerio B. Pugo pareiškimą, esą Gorbačiovas nėra davęs jokio įsakymo panaudoti kariuomenę Lietuvoje, R. Bačkis paaiškino:

"Tai pareiškimas, siekiantis išsaugoti Gorbačiovo vardą Vakaruose. Tai vis tas pats akių dūmimas. Juk KGB daliniai negali veikti be Gorbačiovo valdžios įsakymo".

Užsiminė korepondentas ir apie Lietuvos-Sov. Sąjungos derybas. R. Bačkis pabrėžė, kad lietuviai yra taikūs žmonės. Jų delegacija rodžiusi daug nuolaidumo, sutikusi net su sovietinių bazių toleravimu Lietuvoje, bet Kremlius nenorėjęs kalbėti. Kai Lietuvos pareigūnai bandė tuo klausimu kalbėti su Gorbačiovu, jis pasiuntė juos pas krašto apsaugos ministerį Jazovą. Derybom esą reikia sąlygų — šalis juk turi gyventi. Kai pasitrauks iš Lietuvos specialūs kariniai daliniai, bus galima derėtis. **G.**

PRANEŠIMAS

A†A

STASYS GRIGELAITIS

mūsų mylimas vyras ir tėvelis mirė 1991 m. sausio 13 d., Sault Ste. Marie, Ont.

Liko nuliūdę žmona Phyllis, dukros – Judita, gyvenanti Anglijoje, Viktorija ir vaikaitė Celija Čikagoje, sesuo Ona Rutkauskienė bei brolis Pranas Butautas Lietuvoje ir daug broliavaikių bei dukterėčių. Anksčiau mirusios seserys – Antanina Ambrozaitienė Montrealyje ir Elena Poškienė Lietuvoje.

Pyllis E. Grigelaitienė,
129 Biggins Avenue,
Sault Ste. Maire, Ont. P6A 3T8

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDĄ!

Iki šiol šis fondas išleido per 600,000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis fondo kapitalas yra neliečiamas, tiktai palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime Kanados lietuvių fondui (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkime šio fondo nariais ir aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti:

Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

Šio fondo šūkis: ***"Kapitalas Lietuvai, palūkanos — lietuvybei išelvijoje!"***

A†A
JONUI BARTKUI
mirus,

žmoną KAZIMIERĄ, dukrą ELENĄ ir jos vyrą ROBERTĄ KONTENĮ, "Talkos" valdybos sekretorių, sūnų JURGĮ ir jų šeimas nuoširdžiai užjaučiame –

"Talkos" valdyba, komitetai ir tarnautojai

Mylimam vyrui ir tėveliui
A†A
JONUI BARTKUI
iškeliavus amžinybėn,

jo žmoną KAZIMIERĄ, dukrą ELENĄ, sūnų JURGĮ su šeimomis nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime –

I. J. Jokubynai *A. F. Pietrantonio*
N. H. Otto *A. Z. Stanaičiai*

A†A
JONUI BARTKUI

mirus, žmoną KAZIMIERĄ, dukterį ELENĄ ir jos vyrą ROBERTĄ, vaikaičius – RIČARDĄ, SABINĄ, LIANĄ bei velionies sūnų JURGĮ su šeima nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime –

"Širvintos-Nemuno" tunto skautės-tai ir vadovės-vai

Brangiam bičiuliui Žemaitijos sūnui
A†A
JONUI BARTKUI
iškeliavus amžinybėn,

dideliame skausme pasilikusiai žmonai KAZIMIERAI, dukrai LELEI, sūnui JURGIUI su šeimomis bei visiems artimiesiems gilią užuojautą reiškia ir kartu liūdi –

Danutė, Albertas Dronsatavičiai
L. Dronsatavičius
Vanda, Albertas Incretolli su šeima

A†A
ADAI REPČYTEI-PETRAUSKIENEI,

po sunkios ir ilgos ligos iškeliavus amžinybėn, sūnų VIKTORĄ su šeima, seseris – EUGENIJĄ ir ALDONĄ su šeima, brolius – ANTANĄ ir ALBERTĄ su šeima bei artimuosius nuoširdžiai užjaučiu –

Los Angeles, Calif. *Janina Rukšėnienė*

A†A
JONUI BARTKUI
mirus,

žmoną KAZIMIERĄ, jos dukrą ELENĄ, sūnų JURGĮ ir jų šeimas giliai užjaučiame bei kartu liūdime –

Aleksas Paulius ir duktė Daina

A†A
TADUI KRASAUSKUI
atsiskyrus su šiuo pasauliu,

žmoną ONUTĘ, dukrą REGINĄ, seserį DANUTĘ NORKIENĘ ir brolį VITĄ su šeimomis giliai užjaučiame bei kartu liūdime –

Laima ir Petras Butėnai
Milda Lietuvninkienė
Prima ir Bronius Sapliai

A†A
TADUI KRASAUSKUI
mirus,

jo žmonai, šeimai, seseriai DANUTEI NORKIENEI, broliui VYTAUTUI su šeimomis ir visai giminei reiškiame nuoširdžią užuojautą –

A. Aleliūnienė *V. Jakubickienė*
D. Bartulienė *K. Šimutienė*
A. Klemkienė *S. Vilimienė*
V. Treigienė *P. Pekarskienė*
B. V. Cvirkos

Delhi, Ontario

A†A
PETRUI BRAŽUKUI
mirus,

žmonai REGINAI ir šeimai reiškiame nuoširdžią užuojautą –

Herta ir Stasys Gailevičiai

A†A
PETRUI BRAŽUKUI
mirus,

žmoną REGINĄ, dukrą, sūnus ir jų šeimas bei kitus gimines nuoširdžiai užjaučiame –

Aldona ir Antanas Jamdoliai

Mūsų mielam šeimos bičiuliui
A†A
PETRUI BRAŽUKUI
mirus,

jo žmoną REGINĄ, dukrą RAMUNĘ, sūnus – LIUDĄ ir ANDRIŲ, jų šeimas, visus gimines nuoširdžiai užjaučiame bei kartu liūdime –

Aldona ir Bronius Vitkai
Irena ir Algis Vitkai
Huquette ir Vytas Vitkai
Danutė ir Petras Čeponiai

Canadian Art Memorials Ltd.
176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius - Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg. King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms.

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą meniską darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

Lietuvos viceprezidentas Šiaurės Amerikoje

Lietuvos respublikos aukščiausiosios tarybos vicepirmininkas Bronius Kuzmickas iš Švedijos lankėsi JAV-se ir Kanadoje pas valdžios pareigūnus, susitiko ir su lietuvių visuomene

Prieš šešetą savaičių (1990. XII.6) Lietuvos respublikos aukščiausiosios tarybos pirmininkas Vytautas Landsbergis Otavoje susitiko su Kanados ministeriu pirmininku B. Mulroney, užsienio reikalų ministeriu J. Clark ir eile parlamentarų (vėliau Amerikoje su prezidentu G. Bush). Jis dėstė, kad padėtis Lietuvoje darosi vis labiau kritiška, didėja grėsmė Lietuvos nepriklausomybei.

Jo pramatymas buvo pagrįstas. Vienas nelaimingų kulminacinių punktų Lietuvoje įvyko sausio 13 d. Žuvo 15 asmenų, sužeista 508.

Grėsmei priartėjus

Lietuvos AT vicepirmininkas Bronius Kuzmickas 1991 m. sausio 6-8 d.d. dalyvavo Pabaltijo konferencijoje Stockholme. Pradėjus specialiems kariniams sovietų vienetams atvykti į Lietuvą, V. Landsbergis patarė Kuzmickui likti Stockholme, kad, vyriausybei negalint vykdyti savo pareigų, būtų jos teisėtu atstovu Vakaruose. Latvijos vyriausybė taip pat patarė tai daryti Dainiui Ivans, Latvijos AT vicepirmininkui. Krizei aštrėjant, Lietuvos užsienio reikalų ministeris Algirdas Saudargas išvyko į Varšuvą su įgaliojimais, reikalui esant, sudaryti egzilinę vyriausybę Vakaruose. Su tokiais pat įgaliojimais Latvijos ir Estijos užsienio reikalų ministeriai išvyko į Stockholmą.

Br. Kuzmickas ir D. Ivans nutarė vykti į Ameriką ir Kanadą painformuoti tų valstybių vadovus apie besikeičiančią padėtį, sovietų smurto žygius ir prašyti paramos.

Šiaurės Amerikoje

Br. Kuzmickas apie savo misiją taip išsireiškė:

"Mano misija yra susitikti su JAV ir Kanados valstybių vadovais, parlamentarais ir kalbėti apie tai, kas įvyko Lietuvoje, kokia dabar yra padėtis, kokios gali būti pasekmės ne tik Lietuvai, bet ir Pabaltijui, Sovietų Sąjungai, raginti laisvąsias valstybes reaguoti bei joms pasakyti, ko tikimės iš Vakarų, galbūt padaryti ir spaudimą, kad į dabartinius įvykius negalima reaguoti tik ramiu būdu. Tai yra mūsų politinio, diplomatinio aktyvumo Vakaruose tęsinys. Aš tokį pavedimą gavau iš AT pirmininko Vytauto Landsbergio".

Kiek pasiekta?

"Dar sunku konkrečiai pasakyti, kiek bus konkrečios naudos, bet aš manau, kad lyginant su tuo, kas mūsų vadovų buvo iki šiol padaryta bei pasiekta, yra tikrai dabar padarytas žingsnis į priekį. Tikiu, kad Kanados ir JAV vyriausybės ras būdų paveikti Sovietų Sąjungą, taip pat padėti mums atkurti nepriklausomybę, siekiant diplomatinio pripažinimo. Postūmis priekin bus. Juo labiau, kad aš ne vienas čia susitikinėjau. Viskas buvo koordinuota su latviais. Vašingtone beveik visuose susitikimuose buvau kartu su Dainium Ivans ir Estijos respublikos ministeriu derybų reikalams".

Kas bus pirmas?

Lietuvai šiuo kritišku metu labai svarbu gauti kurios nors vienos valstybės dabartinės Lietuvos respublikos vyriausybės pripažinimą. Toks pripažinimas suteiktų teisinį pagrindą, savotišką garantiją gintis nuo agresijos, sakė Br. Kuzmickas. Jis ragino Kanadą imtis šios iniciatyvos.

Po susitikimo su Br. Kuzmicku J. Clark pareiškė spaudai, kad yra ribos, iki kurių Kanada gali eiti (diplomatinėje plotmėje), pripažįstant Baltijos valstybes. Jis įtaigojo, kad šiam reikalui išspręsti reikia tarptautinių pastangų – susitarimų.

Atrodo, Br. Kuzmicko pasiūlymas pasiųsti parlamentarų komisiją įvertinti padėtį Lietuvoje buvo J. Clarko sutiktas palankiau, nors pabrėžė, kad dėl to pirmiausia reikia pasitarti su parlamento nariais.

J.V. Danys

Viceprezidentas Toronte

Vos nepilnom dviem savaitėm praėjus nuo "kruvinojo sekmadienio" Vilniuje, Lietuvos viceprezidento viešnagė Toronte buvo sutikta kaip ženklas, kad kovoje dėl nepriklausomybės mūsų niekas nenugalės. Nuotaiką kėlė dar ir JAV bei Kanados didžiųjų dienraščių dėmesys svečiui, apie kurį gana palankiai rašė ir perdavė jo pasisakymus Lietuvos bei aplamai Baltijos kraštų ir pačios Sovietų Sąjungos klausimais.

Orauostyje viceprezidentą Bronių Kuzmicką sausio 25 d. pasitiko Lietuvos gen. konsulas Kanadai H. Lapas, PLB vicepirmininkė Gabija Petrauskienė, KLB Toronto apylinkės pirm. K. Budrevičius, KLB krašto valdybos darbuotojai ir būrelis tautiečių. Sveikinimo žodį tarė Alg. Vaičiūnas, gėles įteikė A. Stepaitienė. Po trumpo poilsio svečias 6 v.v. Prisikėlimo parodų salėje buvo priimtas specialiame KLB valdybos sušauktame posėdyje, kuriame dalyvavo Bendruomenės pareigūnai, kai kurių lietuviškų institucijų pirmininkai ir spaudos atstovai.

KLB krašto valdybos pirm. J. Krištolaitis trumpai pasveikino viceprezidentą ir pakvietė padaryti pranešimą. Svečias papasakojo, kad į Šiaurės Ameriką atskrideęs nenumatytai. Prasidėjus kariniams sovietų išpuoliams Vilniuje, jis buvęs užsienyje ir telefoniniame pasikalbėjime V. Landsbergis pataręs tuo tarpu į Lietuvą negrįžti, o geriau su pagalbos šauksmo misija pasukti Amerikon. Vašingtone pasimatęs su valstybės sekretoriumi J. Bakeriu ir visa eile senatorių bei kongresmanų. Šį kartą visi jie rodę daug daugiau susidomėjimo Lietuvos problemomis negu jam lankantis ten pirmą kartą.

Po trumpų užkandžių, kiek ribotas laikas leido, svečias atsakinėjo į klausimus. Daugumai rūpėjo nepriklausomybės įgyvendinimo kliūtys, atsiradusios po Gorbačiovo apsisprendimo grįžti į komandinę sistemą. Viceprezidentas keliais atvejais pareiškė grynai savo asmeninę nuomonę. Pabrėžė būtiną Lietuvos, Latvijos ir Estijos vienybę ir ją apsunkinančius skirtingumus. Į klausimą, ar Gorbačiovas pasukęs į kietosios linijos eiles spaudžiamas kariškių, Br. Kuzmickas atsakė, kad posūkis — tai Gorbačiovo apsisprendimas, nusivylus jo paties pradėta "perestroika".

Pranešimas visuomenei

Po posėdžio viceprezidentas Br. Kuzmickas, lydimas Lietuvos gen. konsulo H. Lapo ir KLB valdybos narių, atėjo į didžiąją Prisikėlimo salę, kurioje svečio laukė daugiau kaip 600 tautiečių, atsistojimu ir ilgais plojimais pasveikinusių atvykusį svečią. KLB krašto valdybos pirm. tarė trumpą įvadinį žodį, pakviesdamas viceprezidentą pranešimui. Gero pusvalandžio kalboje jis palietė pačius pagrindinius dabartinės padėties klausimus. Esanti Lietuvai gana sunki žiema. Niekas netikėjęs, kad Gorbačiovas pavartosiąs karinę jėgą. Grįžimas į diktatūrą ryškus ne tik Baltijos kraštuose, bet ir visoje Sovietų Sąjungoje. Sunku dabar pasakyti, kada pavojai Lietuvai baigsis. Kad lietuviai ryžtingai remia nepriklausomybės siekius, tai įrodė "kruvinasis sekmadienis" ir pasiruošimai ginti parlamento rūmus. Manoma, kad sovietai ir toliau bandys užiminėti daugiau pastatų. Kliūtims atsiradus, vėl pagausėjo radijo laidų klausymas iš užsienio. Nežiūrint visų sunkumų, parlamentas ir vyriausybė dirba. Pasimatymuose su JAV ir Kanados vyriausybių žmonėmis prašęs juos, kad mėgintų paveikti Maskvą nesiimti karinių veiksmų prieš laisvuose rinkimuose išrinktas ir demokratijos siekiančias Baltijos respublikas.

Po pranešimo A. Vaičiūnas pristatė susirinkime dalyvaujančius kitataučius bei Toronto miesto tarybos narį Tony O'Donohue ir poniją. Susirinkimas baigtas Tautos himnu. Viceprezidentas parodų salėje turėjo eilę pokalbių su Toronto dienraščių atstovais.

Pareiškimai spaudai

Pasikalbėjimuose su Toronto dienraščių korespondentais Br. Kuzmickas pabrėžė, kad vienintelis kelias pristabdyti Sovietų Sąjungos jėgos vartojimą Baltijos kraštuose yra — pranešimus apie įvykius laikyti labai svarbiais ir puslapiuose atitinkamu būdu išryškinti. Karas Persų įlankoje užtemdė sovietų karinius išpuolius Lietuvoje ir Latvijoje. Tačiau tas karas neturėtų ilgai tęstis. Po jo padėtis Baltijos kraštuose pagerėsianti. Esą lietuviams dabar labai pavojinga būti užmirštiems. Vakarai neturėtų tylėti. Jie turi kalbėti. Vakarų ekonominė pagalba turėtų būti nukreipta tiesiog į respublikas, ne į Maskvą. Jei toji pagalba eis į centrą, pinigai būsią panaudoti diktatūrinio biurokratizmo stiprinimui. **Snk.**

Jaunas Lietuvos gynėjas su senu medžiokliniu šautuvu saugo parlamento rūmus Vilniuje. Šimtai tokių kovotojų gina parlamentą

LIETUVA LAUKIA LAISVĖS
REMK IR AUKOK TAUTOS FONDUI!

Jūsų auka TAUTOS FONDUI garsina Lietuvos laisvės bylą laisvajame pasaulyje. Šešiomis kalbomis ELTOS ir radijo žinios nesulaikomai skleidžia informacijas įvairiuose kraštuose apie Lietuvos laisvės kovą ir ją skatina.

REMKIME TAUTOS FONDĄ

aukomis, darbais, palikimais. Kiekvienas paaukotas centas artina Lietuvai laisvės aušrą.

TAUTOS FONDO ATSTOVYBĖ KANADOJE
Aukas arba palikimus siųskime Tautos fondui:
310 Rathburn Road, Etobicoke, Ont. M9B 2L8

Lietuvos viceprezidentas BRONIUS KUZMICKAS (dešinėje) atsako į korespondento klausimus sausio 25 d. Toronto orauostyje. Šalia – jį sutikęs Lietuvos gen. konsulas HARIS LAPAS **Nuotr. St. Gineičio**

Dabar reikalinga visokia pagalba

Pokalbis su Lietuvos respublikos aukščiausiosios tarybos vicepirmininku Broniumi Kuzmicku Toronte

— Leiskite paklausti, koks Jūsų šitos kelionės tikslas? Kokia užduotis JAV ir Kanadoje?

— Mano kelionės į JAV ir Kanadą tikslas — susitikti su šių šalių vadovais, parlamentarais, spaudos, TV atstovais, aiškinti jiems Lietuvos nepriklausomybės atstatymo ir diplomatinio pripažinimo galimybes, prašyti politinės, humanitarinės paramos Lietuvai.

— Kokios nuotaikos Vašingtone ir Otavoje? Ką tenai laimėjote ir kokie neaiškumai pasiliko po pasimatymų su valdžios žmonėmis?

— Vašingtone ir Otavoje jaučiau didelį pasipiktinimą sovietinės kariuomenės veiksmais Lietuvoje ir Latvijoje. Oficialūs asmenys, kaip J. Baker, J. Clark, atrodo, gerai supranta galimas politines tų veiksmų pasekmes ar posūkio į dešinę Sovietų Sąjungoje reikšmę. Supranta ir tai, kad šį kartą nepakanka reaguoti vien žodžiais, žodžius reikia paremti veiksmais. Teko daug aiškinti, dėstyti savo požiūrį, savo pageidavimus ir pasiūlymus. Buvo pažadėta daryti "ką galima", ieškoti būdų paveikti SSSR, kad nevartotų prieš Lietuvą karinės jėgos, negaudytų jaunų vyrų į rekrūtus ir t.t. Bendresnių tvirtinimų lygyje, atrodo, nuomonės sutapo, nors ir JAV, ir Kanados vadovai davė suprasti, kad, darant spaudimą dėl Lietuvos, negalima elgtis taip, kad didėtų įtampa tarp Vakarų ir Rytų. Sunkumų kildavo, kada išklausę pasiūlymą, mane klausdavo, kaip, kokiu būdu amerikiečiai ar kanadiečiai turėtų ką nors daryti. Konkrečius bei detalius pasiūlymus man buvo sunku pateikti, nes aš mažai žinau apie tai, kaip dirba minėtų šalių valstybinės struktūros.

— Girdėjome, kad žadate vykti į Švediją ir tenai ilgesnį laiką pasilikti. Kokia Jūsų misija tenai?

— Ketinu vykti į Švediją, tikiuosi ten ilgai nebūti, nebent dar labiau pablogėtų politinė padėtis Lietuvoje. Ten ketinu kontaktuoti su parlamentu, užsienio reikalų ministerija.

— Kaip žinia, Švedijos bankui yra pervesta iš Kanados $100.000 Lietuvos pagalbai. Ar, Jūsų nuomone, ten pakankamai saugu laikyti pinigus, kai švedai po II D. karo pakluso sovietų reikalavimams ir atidavė Lietuvos auksą?

— Manau, kad dėl pervestų pinigų likimo baimintis nereikia, tačiau pinigai gali pabūti ir Kanadoje.

— Ar šiuo metu išvykos iš Lietuvos yra suvaržytos?

— Man išvykstant iš Lietuvos 1991 m. sausio pradžioje, suvaržymų nebuvo, dabar taip pat negirdėjau, kad būtų varžoma.

— Ar jau veikia Lietuvos informacijos biurai užsienyje? Jei taip, kas tuos biurus finansuoja, kokia jų paskirtis: informacinė, diplomatinė ar aplamai viską apimanti?

— Šiuo metu veikia Lietuvos informacijos biuras Osle, kurį finansuoja, kiek man žinoma, Leon Badd. Panašaus pavadinimo įstaiga veikia Briuselyje finansuojama pagal mano žinias, Europos krikščionių demokratų. Numatoma Lietuvių informacijos centrą įkurti Stockholme. Lėšas tam skiria Švedijos vyriausybė. Biurų paskirtis — informacinė, koordinacinė, nors ateityje jie galėtų peraugti į diplomatines įstaigas, būti pasiuntinybių užuomazga.

— Kokios pagalbos Lietuva laukia dabar: materialinės, politinės, propagandinės? Kas šiuo metu svarbiausia? Kur turėtų telktis pagrindinis išeivijos veiklos svoris?

— Visokia pagalba reikalinga. Šiuo metu svarbiausia politinė, propagandinė ir humanitarinė. Lietuvių bendruomenės užsienyje turėtų dėti pastangas veikti savo šalių vyriausybes, parlamentus, politines partijas Lietuvai palankia linkme. Kartais gali būti labai naudinga informacija apie tai, kas yra kas šalių valdžioje, ko galima tikėtis iš vieno ar kito oficialaus asmens Amerikoje, Kanadoje ar kitur. Tokios pagalbos gali prireikti atvykusiems iš Lietuvos oficialiems asmenims. Finansinė parama dabar ir ateityje ypač, jeigu Lietuva dar ilgiau negalės normaliai gyvuoti. Taip pat labai reikalinga techninė pagalba. Reikia, kad būtų gerai sukoordinuotos visos išeivijos organizacinės grandys, kad pagalba, prireikus galėtų būti greitai teikiama.

— Ačiū už pokalbį. Geriausios sėkmės Jūsų darbams! Č.S.

Dr. Gina J. Ginčauskaitė
optometristė
1551 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių namų)
Priima pacientus pagal susitarimą
Telefonas 532-7115
Susitarus priima pacientus ir vakarais

Nobelio premija ir propaganda

Laiškai Nobelio taikos premijos komitetui – reikalaukime atšaukti tą premiją Gorbačiovui

AURELIJA M. BALAŠAITIENĖ

Nobelio premijos įsteigėjas, dinamito išradėjas Alfredas Nobelis yra pasakęs: "Knyga yra galingesnė už dinamitą". Gudrūs sovietai tą puikiai suprato ir todėl buvo pastatę beveik neperžengiamą geležinę uždangą, kad laisvės idėja ir "žalingos" mintys, išreikštos knygoje ar laikraštyje, "nežalotų" pavergtųjų dvasios ir jiems neįkvėptų laisvės troškimo idėjų, kad nesupažindintų su gyvenimu anapus uždangos. Todėl buvo labai persekiojama pogrindžio spauda, nuožmiai baudžiami jos platintojai, o "Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronika" enkavedistams buvo panaši į dinamitą.

Kitas, nepaprastai veiksmingas ginklas, kurį pavadinčiau "dvasios atomine bomba", iki šiol buvo ne kas kita, kaip tik gerai surežisuota propaganda. Jos uždavinys yra, sumaniai užmaskavus tikrąjį tikslą, apgaudinėti mases melagingais pažadais ir faktų iškraipymu. Todėl ilgai pasaulis tikėjo, kad Sovietijoje "visko yra", kad ten žmonės puikiai gyvena ir jokios kitos santvarkos nepageidauja.

Tik vieno užsienis nežinojo — kad tai nebuvo žmonių balsas, bet propagandinio aparato puikiai vaidinama pjesė, kurią pavadinčiau tragikomedija, jei ji iš tikro nebūtų tokia tragiškai graudi. Modernaus pasaulio platus susižinojimo tinklas televizijos ir radijo bangų pagalba sekundės greičiu į mūsų namus atneša dienos įvykius, atveda pasaulio galiūnus, informuoja ir kartais klaidina. Gorbačiovas, sumaniai pasinaudojęs moderniausiu ginklu — propaganda, savo "žavumu", pažadais, "perestroikos" ir "glasnost" skleidimu apgavo ir pačius gudriausius, būtent — Nobelio premijos komisijos narius.

Tarptautinis kompiuterių tinklas, į kurį jau daugiau kaip du mėnesiai ateina tiesioginės žinios iš Baltijos kraštų, kasdieną siunčia įdomią ir tikslią informaciją, kurią ne visada randame didžiojoje spaudoje ar televizijoje.

Nobelio premijos paskyrimas Gorbačiovui buvo sutiktas gan skeptiškai, bet jo staliniškas brutalumas Lietuvoje ir Latvijoje staiga atvėrė akis tiems, kurie buvo suvilioti ir sužavėti jo gražiais žodžiais, saldžia šypsena ir jo žmonos Raisos elegantiška apranga.

Kompiuterių tinkle buvo pranešta, kad išradėjo ir mokslininko Andriejaus Sacharovo našlė Elena Bonner kreipėsi į Nobelio premijos komiteto pirmininką, prašydama išbraukti jos vyro vardą iš Nobelio laureatų sąrašo, nes jam esanti negarbė būti šalia Gorbačiovo. Tokį pat prašymą Nobelio komitetui pasiuntė ir Lenkijos vyriausybė, kurio pilnas ir originalus tekstas dar tebėra mano kompiuteryje.

Pripažįstant, kad propaganda yra stiprus ginklas, turėtume ir mes visi tūkstančiais laiškų užversti Nobelio komitetą su reikalavimu atšaukti Gorbačiovo premiją ir ją paskirti Vytautui Landsbergiui, kurio herojiškas, taikingas ir orus elgesys imponuoja visam pasauliui ir nieku nesiskiria nuo Lech Walesos. Nesvarbu, koks bus galutinis rezultatas, nes teko patirti, kad bent šiuo momentu Nobelio komitetas atsisako atšaukti premiją, bet būtų svarbu, kad į televiziją ir spaudą patektų žinutė, jog eiliniai žmonės, jų tarpe ir lietuviškoji išeivija, masiškai reaguoja į Nobelio premijos prestižo sumenkinimą ir reikalauja tos premijos Gorbačiovui atšaukimo. Kviečiu visus tautiečius savo protestą pareikšti šiuo adresu: Chairman of Nobel Peace Prize Committee, Drammensveien 19, 0255 Oslo 2, Norway.

Norint laimėti kovą, reikia naudoti tuos pačius ginklus, kokius naudoja priešas. Jei matome, kad Gorbačiovas, bent laikinai buvo laimėjęs propagandos karą, tai ir mes įsijunkime tuo pačiu ginklu, reaguodami Amerikos, Kanados ir Australijos bei kitų laisvų kraštų spaudoje, protestuodami prieš Nobelio premijos suniekinimą, reikalaudami atstatyti premijos prestižą ir ją skirti tikrai tos garbės užsitarnavusiam asmeniui. Nepagailėkime keletos minučių laiko, parašydami trumpus, bet veiksmingus laiškus, ir oro paštu kuo skubiausiai pasiųskime nurodytu adresu.

Australijos dienraštis, išeinantis Adelaidėje, "The Australian" daug rašo apie sovietų niokojamą Lietuvą. Ši karikatūra buvo išspausdinta 1991 m. sausio 15 d. laidoje

MEDELIS CONSULTING
1407 Sarcee St. Oshawa, Ont. L1G 4N2

Įvairūs patarnavimai Lietuvoje.

▪ ***Pervežam*** *palaikus, palikimus* ▪ ***Prižiūrim*** *kapus* ▪ ***Perduodam*** *paramą giminėms* ▪ ***Nuperkam*** *automobilius, elektronikos aparatus* ▪ ***Pristatom*** *gėles* ▪ ***Per trumpiausią laiką*** *išrūpinam iškvietimus apsilankyti Lietuvoj.* ▪ ***Iškviečiam*** *gimines į Kanadą* ▪ ***Parūpinam*** *jiems draudimą ir pervežimą iš Montrealio* ▪ ***"Aeroflote" patvirtinam*** *arba pakeičiam grįžimo datas ir t.t.*

Visais reikalais kreipkitės į **Stefą** ar **Algį Medelius**, vakarais **tel. 1 - 416 - 434-1847.** Reikalui esant, atvažiuojam į namus.

ALGIS MEDELIS
Tel. **1 - 416 - 593-0600**

Kennedy Travel Bureau Ltd.,
296 Queen Street West,
Toronto, Ontario M5V 2A1

KELIONĖS Į LIETUVĄ
TORONTAS-KOPENHAGA-RYGA
(Skandinavų oro linija – SAS)

Tiesioginių skrydžių į Vilnių kol kas nesant, tai yra pats patogiausias susisiekimas su Lietuva. Išskrendam **penktadieniais** ir grįžtam **sekmadieniais,** nežiūrint, kaip ilgai tenai viešėtumėt. Turim dar vietų **liepos 12 d.** kelionei su "Volunge". Norintiems parūpinam iškvietimus, vizas, apsistojimo vietą (pagal pageidavimą, viešbutyje arba privačiuose butuose).

Besidomintieji prašomi kreiptis į **ALGĮ MEDELĮ** asmeniškai nurodytu telefonu.

MEDJUGORJE! – 1991 m. gegužės 22 d. maldininkų kelionė į Jugoslavijos šventą vietą. Galim sujungti su kelione į Lietuvą!

• **Spaudai parama būtina: be lietuviškos spaudos nebus nė Tėvynės laisvos.**

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"

The Lougheed & Barnard
šeimos ir tarnautojai

"Žmonės, kurie atjaučia kitus"

Sudbury, Ontario

LAISVĖJANČIOJ TĖVYNĖJ

DURBĖS MŪŠIS

Žemaičių kariuomenė 1260 m. liepos 13 d. kuršių žemėje prie Durbės ežero, dabartinėje Latvijoje, susidūrė su Kryžiuočių ir Livonijos ordinų kariais. Kautynes, kurios dabar vadinamos Durbės mūšiu, laimėjo žemaičiai. Perėnai buvo paminėta to mūšio 730 metų sukaktis. Žemaičių pergalę nutarė įamžinti Mažeikių "Draugystės" kino teatro darbuotojai, jį pavadinę "Durbės" teatru. Jie taipgi planuoja spektaklių pelno lėšomis ir žiūrovų aukomis istorinio Durbės mūšio atminimą įamžinti Lietuvos dailininkų bei tautodailininkų kūriniais.

KINO STUDIJA

Veiklos penkiasdešimtmečio sulaukė Lietuvos kino studija Vilniuje. Ji buvo įsteigta 1940 m. ir pradžioje vadinosi Lietuvos kino kronikos studija. Po karo jos paviljonuose buvo pradėti kurti ir dokumentiniai bei vaidybiniai filmai, dubliuoti į lietuvių kalbą kitų sukurti filmai. Lietuvos kino studijos direktorius Juozas Koskus teigia, kad penkiasdešimtmečio laikotarpyje Lietuvos kino studijoje buvo sukurti 1.602 kino kronikos žurnalai, 505 dokumentiniai ir 116 vaidybinių filmų. Juos papildė 16 animacinių filmų su nupieštais veikėjais. Sovietų Sąjungai nutraukus finansavimą, studiją žadėjo remti Lietuvos respublikos vyriausybė. Buvo planuojamos keturios Lietuvos kino studijos — dvi vaidybinių filmų, po vieną dokumentinių ir animacinių. Į planus buvo įtrauktas ir kino fabrikas, turėjęs rūpintis visais techniniais reikalais.

BRAZAUSKO SVEIKINIMAI

Nuo Maskvos atsiskyrusi Lietuvos komunistų partija Vilniuje 1990 m. gruodžio 8-9 d.d. įvykusiame suvažiavime pasivadino Lietuvos demokratine darbo partija (LDDP), pirmininku išsirinkusi su lietuvių tauta einantį Algirdą Brazauską. Naujametiniame sveikinime jis primena LDDP nariams ir Lietuvos gyventojams, kad žmonija pradeda paskutinį XX amžiaus dešimtmetį, istorinį ne tik pasauliui bei Europai, bet ir tėvynei Lietuvai, ryžtingai pasukusiai nepriklausomybės ir demokratijos keliu. Naujus žingsnius žengia ir Lietuvos demokratinė darbo partija: "Ateinantys 1991-ieji bus rimtų išbandymų metai Lietuvai, visiems mums. Neabejoju, kad mes išlaikysim visus moralinės ir pilietinės brandos išmėginimus. Esu tikras, kad nė vienas iš mūsų neatsitrauks nuo visos tautos pasirinkto Nepriklausomybės kelio. Tačiau tam būtina tautinė santarvė, aktyvus visų Lietuvos piliečių dalyvavimas valstybės kūrime, pasiaukojimas ir dora. Siekdami laisvės, privalome laisvėti viduje, puoselėti kultūrą ir sveiką protą, skatinti iniciatyvių žmonių veiklą ekonomikos sferoje. Mieli Lietuvos žmonės! Nuoširdžiai sveikinu jus visus su ateinančiais Naujaisiais metais. Tegul jie bus sėkmingesni ir laimingesni kiekvienam iš jūsų, kiekvienai šeimai. Tegul visų mūsų kelią šiais metais nušviečs ryžtas, viltis, tikėjimas ateitimi ir meilė Lietuvai".

TEISUOLIŲ MEDALIAI

Prieš Kalėdas Vilniuje viešėjo knesetu vadinamo Izraelio parlamento pirm. Dova Šilianskis, iš Jeruzalės atvežęs Jad Vošens instituto "Pasaulio teisuolio" medalį ir gruodžio 19 d. įteikęs gydytojui Viktorui Kutorgai. Mat institutas tuo medaliu apdovanojo jau mirusią jo motiną Eleną Kutorgienę. Kneseto pirm. D. Šilianskis padėkojo visiems Lietuvos gyventojams, kurie II D. karo metais, rizikuodami gyvybe, gelbėjo savo kaimynus, pažįstamus ir nepažįstamus žydus. Šia proga buvo prisiminti ir kiti medaliais įvertinti teisuoliai — Veronika Petrulaitienė iš Kėdainių rajono, Vladas Varčikas, Vanda Samborienė, Vladas Drupas iš Kauno, Vytautas Bajorinas iš Trakų rajono, Alfonsas Mazuraitis iš Tauragės, Jonas ir Stasė Ruzgiai iš Vilniaus bei daug kitų. Nė vieno teisuolio dabar jau nebėra gyvo. Jiems susitikime su Izraelio kneseto pirm. D. Šilianskiu atstovavo sūnūs ir dukros. Prisiminimais dalijosi vilkaviškietis Pijus Kilikevičius, kurio šeima išgelbėjo keliolika žydų, Kauno geto kalinė Fruma Kučinskienė, Lietuvos aukščiausiosios tarybos nariai Vytenis Andriukaitis, Emanuelis Zingeris ir kiti kalbėtojai.

PETKEVIČIAUS IŠVADOS

Rašytojas Vytautas Petkevičius, pradžioje žygiavęs su Lietuvos persitvarkymo sąjūdžiu, greit pasitraukė iš sąjūdininkų eilių. Galimas dalykas, jam įtakos turėjo stribams atiduotos jaunystės dienos, padėjusios parašyti jų kovoms su partizanais skirtą romaną "Apie duoną, meilę ir šautuvą", išleistą 1967 m. Pernai išeiviją buvo pasiekusios nuogirdos apie V. Petkevičiaus naujas mintis, paskelbtas 1990 m. lapkričio 14 d. Maskvos rašytojų laikraštyje "Literaturnaja gazeta". Pateikiame lietuvių kalbon išverstas V. Petkevičiaus išvadas apie vykstančius pasikeitimus, "Valstiečių laikraščio" persispausdintas lapkričio 24 d. laidoje: "Vieni lietuviai nori patobulinti priešakinį smetoninį režimą, kiti dar tikisi užlopyti komunizmą. Rusija vėl sieja viltis su geru sekretoriumi ar caru. Nei ten, nei čia iš to nieko gero neišeis, nes žmonijos istorijoje dar nėra buvę atvejo, kai jau panaudotos idėjos liaudžiai tampa vėl veiksmingomis. Idėjos visada nuo arenos nueina galutinai ir amžiams. Reikalingos naujos, nes dorovinis, kultūrinis tautų atgimimas nieko bendro neturi su masiniais judėjimais, su masine politizacija. Lemiamas, lemtingas mūsų būsimai visuomenei žodis — tai ne gera ar bloga jo organizacija, ne karinė drausmė ar siaučianti anarchija, o dvasinė individualybių potencija, tų potencijų suma. Todėl į klausimą, ar galės dabar mūsų Respublikoje veikiančios jėgos atkurti Lietuvos nepriklausomybę, atsakau seno anekdoto žodžiais: taip, galės, tik gaila lietuvių."

V. Kst.

Hamilton, Ontario

KLK MOTERŲ DRAUGIJOS Hamiltono skyrius ruošia Jaunimo centre tradicinį blynų balių vasario 12, antradienį, 6.30 v.v. Visi laukiami.

KANADOS LIETUVIŲ MERGAIČIŲ krepšinio rinktinės komanda keliauja į Lietuvą! Rengiami planai vykti į Pasaulio lietuvių sporto šventę šią 1991 m. vasarą. Mergaitės, norinčios žaisti krepšinį, prašomos skambinti Rasai Malinauskaitei namų tel. (416) 844-7694, darbo (416) 445-5702 arba Onai Stanevičiūtei tel. (416) 627-0624. Treniruotės prasidėjo sausio mėnesį. **Inf.**

SUTEIKTAS ŽYMUO. 1990 metai buvo paskelbti Tarptautinio raštingumo metais (International Literary Year). Ta proga š.m. sausio 18 d. Vida Stanevičienė buvo apdovanota žymeniu, skirtu asmenims, kurie savanoriškai darbuojasi žmonių švietimo srityje. Buvo atkreiptas dėmesys į Vidos Stanevičienės pasiekimus Hamiltono lietuvių visuomenėje, švietimo srityje. **K.**

VASARIO 16 GIMNAZIJAI remti Hamiltone trigubo būrelio vadovas St. J. Dalius surinko iš narių-rėmėjų įnašus už 1990-91 mokslo metus: $12 – A. Gailius, B. Grajauskas, E. Lesevičienė, kun. J. Liauba; $15 – I. Jakimavičiūtė, Z. Pulianauskas; $20 – J. Butkevičius, J. Grigalius, J. Jasimienė, P. Kanopa, Jonas Kažamėkas, J. Krištolaitis, Vl. Kybartas, A. Liaukus, G. Melnykas, J. Miltenis, Ted Mureika, B. Pakalniškis, P. Pleinys, A. Prunskus, R. Rimkevičienė, R. Rožanskas, P. Sakalas, L. Skripkutė, P. Šidlauskas, P. Žulys; $25 – A. Garkūnas, A. Lukas, K. Mikšys, A. Mingėla, E. Sakavičienė, SLA 72 kuopa Hamiltone, A. Stasevičius, A. Tėvelis, I. Varnas; $30 – J. Deveikis, J. Liaugminas, V. Morkūnas, A. Patamsis, dr. B. Vidugiris, P. Zabarauskas; $40 – J. Andrukaitis, P. Baronaitis, St. Kačinskas, E. Lengnikas, E. Lengnikienė, V. Leparskas, V. Venckevičius; $50 – J. Astas, K. Mileris, S. Rakštienė, Vl. Stabingis; $70 – dr. V. Kvedaras; $100 – B. Grinius, dr. A. Saunoris; $125 – St. Dalius, E. Kronienė; $500 – Leonas Klimaitis.

Rėmėjų būrelis sumažėjo dviem asmenim, ir dabar yra 58 pastovūs nariai. Taipogi vienkartine auka prisidėjo: $10 – Juozas Blekaitis ir Antanas Kamaitis; $20 – Juozas Asmenavičius, Juozas Bajoraitis, Steponas Fredas ir Petras Styra; $40 – Anelė Kerutytė; $50 – Antanas Obcarskis; $100 – Pranė Dalienė.

Iš viso surinkta $2,673 ir pasiųsta Vasario 16 gimnazijai Vokietijoje.

Nuo būrelio įsteigimo per 26 metus surinkta ir išsiųsta Vasario 16 gimnazijai $29,039. Gimnazijoje šiemet mokosi 75 mokiniai. Pernai gimnaziją lankė trys mokiniai iš Hamiltono, šiemet nėra nė vieno.

Nuoširdžiai dėkoju visiems būrelio nariams ir pavieniams aukotojams, kurie nepailsdami remia šią mūsų gimnaziją. Ačiū visiems!

Stasys Dalius,
būrelio vadovas

London, Ontario

TRYS ĮSPŪDINGOS VIGILIJOS. Lietuvių tragedija Vilniuje 1991 m. sausio 13 d. sukrėtė visus. Pirm. P. Kuro vadovaujama KLB Londono apylinkės valdyba, talkinama klebono kun. K. Kaknevičiaus, lituanistinės mokyklos, "Pašvaistės" ir kitų savanorių surengė net tris vigilijas.

PIRMOJI VIGILIJA įvyko sausio 13, sekmadienį, ir prasidėjo 11 v.r. pamaldomis, kurias laikė kun. K. Kaknevičius, giedojo "Pašvaistės" choras, vadovaujamas muz. R. Vilienės.

Po pamaldų salėje P. Kuras apibūdino būklę Lietuvoje. Abu su žmona Rasa per KLB krašto valdybą palaikė glaudų ryšį su Lietuva ir informavo susirinkusius. Tarp kalbėtojų buvo ir fed. parlamento narys liberalas J. Fontana, kuris dabar rodo didžiausią palankumą šiai apylinkei. Jis pažadėjo raginti Kanados vyriausybę pripažinti Lietuvos nepriklausomybę.

HAMILTON TRAVEL BUREAU
764 Barton St. E., Hamilton, Ont. Reg. 1035989. Tel. 549-4149 arba 549-4140. Sutvarkome keliones į Lietuvą ir iš Lietuvos. Besilankantiems Kanadoje duodame sveikatos draudą. Pristatome jūsų pačių sudarytus siuntinius į Lietuvą. Pervežame autobusu keleivius į Montrealį ir iš Montrelio.

Vienas pirmųjų Vasario 16 gimnazijai remti būrelis Hamiltone 1953 m. Pirmoje eilėje sėdi iš kairės: K. Norkus, A. Jankūnas, J. Mikšys – būrelio vadovas, kun. dr. J. Tadarauskas, St. Dalius **Nuotr. A. Juraičio**

A. J. Švilpa pažymėjo, kad lietuvių tauta pergyveno deportacijas bei kitus baisius įvykius ir nesužlugo, nesužlugs nė šį kartą. Vigilija baigta Lietuvos himnu.

ANTROJI VIGILIJA įvyko irgi šventovėje sausio 14, pirmadienį, 7 v.v., dalyvaujant Londono vyskupui John Sherlock. Šv. Mišias atlaikė ir pamokslą pasakė kun. K. Kaknevičius. Giedojo "Pašvaistės" choras, vadovaujamas muz. R. Vilienės. Prieš pagrindinį altorių buvo juodo karsto imitacija, apsupta žvakių ir kryžiaus bei nedidelės trispalvės, perrištos juodu kaspinu. Mažos mergytės dėjo gėles prie karsto, prie kurio degė tiek mažų žvakučių, kiek Vilniuje buvo žuvusių lietuvių. Sužinota 10 žuvusiųjų pavardžių. Jos buvo surašytos dideliame lape, pakabintame prie šv. Kazimiero altoriaus.

Ir šį kartą šventovė buvo pilna maldininkų; dalyvavo ne tik katalikai, bet ir evangelikai, daug atvyko iš Rodnės-West Lornės ir kitų apylinkių, keli net iš Delhi. Susirinkusieji labai dosniai aukojo padengti išlaidoms dedant S.O.S. atsišaukimą į kanadiečių visuomenę jos spaudoje. Skaitytojai prašomi tą peticiją pasirašyti ir siųsti Kanados min. pirmininkui. Joje prašoma Kanados vyriausybę tuoj pripažinti teisėtą, demokratiškai išrinktą Lietuvos respublikos vyriausybę ir užmegzti su ja diplomatinius santykius, pripažinti, kad Lietuvos užpuolimas buvo sovietų karinė agresija prieš kitą suverenią valstybę; reikalauti, kad tarptautinė pagalba sovietams būtų tęsiama tik tuo atveju, jei sovietai atitrauks savo kariuomenę iš Baltijos valstybių ir derybomis išspręs susidariusią krizę.

TREČIOJI VIGILIJA įvyko antradienį, sausio 15, nuo 8 v.v. iki 12 v. šventovėje ir prie šventovės. 8 v.v. šventovėje susirinko lietuviai ir gana gausūs kitataučiai, ypač latviai ir estai. 10 etninių grupių vėliavų su gedulo juostomis. Visi, įskaitant ir kitataučius, ant rankovių turėjo juodus kaspinus. Visi žmonės laikė po uždegtą žvakutę. Tragediją Vilniuje nušvietė pirm. P. Kuras. Kalbėjo ir ukrainiečių veikėjas prof. dr. E. B. Roslycky, labai energingas pirmininkas komisijos žmogaus teisėms ginti už geležinės uždangos. Vargonavo muz. R. Vilienė. Dalyvavo lenkai, vengrai ir kitos etninės grupės. Net ir vietnamiečių atstovas pirm. P. Kurui pareiškė, kad ir jie rems lietuvių pastangas.

9 v.v. kitataučiai su vėliavomis išėjo iš šventovės ir vaikščiojo prie didelio judėjimo gatvės. Kun. K. Kaknevičius su lietuviais šventovėje kalbėjo Rožinį. Lauke ant kiekvieno laipto — po žuvusiojo pavardę ir degančią žvakutę, viršuje vainikas su lietuviška vėliavėle, perrišta juodu kaspinu.

Čia įvyko ir viena staigmena. 10.15 v.v. atvyko vysk. John Sherlock ir, nepaisydamas blogo oro, prie žuvusiųjų pavardžių sukalbėjo visą Rožinį! Sekančią dieną Šv. Petro bazilikoje vyskupas atnašavo šv. Mišias už Lietuvą. Sekmadienį, sausio 20, visose vyskupijos šventovėse įvyko pamaldos už Lietuvą. Parapija ir visi lietuviai buvo nustebinti vyskupo parodytu nepaprastu palankumu ir jį visada prisimins su dideliu dėkingumu. Prie šventovės buvo jaunimo ir kitų padaryti plakatai bei R. Vilienės pasiūta didžiulė trispalvė su gedulo juosta.

VISOS TRYS VIGILIJOS buvo palankiai apibūdintos CBC, Londono bei Kitchenerio TV stočių ir "The London Free Press" dienraščio, įdėjusio ir vieno plakato nuotrauką: "Gorbačiovas — prizinis budelis Lietuvai". "The London Free Press" ir Londono TV stotis perdavė ir dalį vyskupo kalbos.

Reikia paminėti labai nuoširdų vadovų ir visų lietuvių bei kitataučių glaudų bendradarbiavimą. Solidariai ir su dideliu entuziazmu visų buvo padirbėta, todėl matyti ir rezultatai, kuriais apylinkė gali didžiuotis. Pagrindinė našta teko Rasai (Lukoševičiūtei) ir Pauliui Kurams, kurie yra čia nepamainomi.

"LIETUVA BUS LAISVA!" Vyskupas John Sherlock sausio 14 d. tarė žodį Šiluvos Marijos šventovėje, o vėliau salėje. Jis pasidžiaugė, kad Ontario premjeras Bob Rae griežčiausiai pasisakė prieš sovietų invaziją ir norą Lietuvoje vėl įvesti priespaudą. Vyskupas apgailestavo, kad Kanados min. pirm. Brian Mulroney kol kas nepasisakė prieš sovietų mėginimą palaužti lietuvių pasipriešinimą, kaip tai jis padarė Kuveito atveju. Vyskupas pažadėjo sekančią dieną parašyti tuo reikalu laišką ministeriui pirmininkui. Taip pat jis pranešė, kad sausio 20, sekmadienį, visose vyskupijos šventovėse įvyks pamaldos už Lietuvą, primindamas, kad esame viena šeima, kad ši parapija yra tos šeimos dalis ir kad "vyskupija visados bus su jumis". Jis ragino sustiprinti kreipimąsi į Vakarus ir išjudinti Kanados visuomenę. Esą sovietai leidžiasi į mūšį, kurio negali laimėti. Jie gali įvesti priespaudą, atimti laisvę, bet negali sunaikinti nei žmonių tikėjimo į Dievą, nei lietuvių laisvės troškimo. Lietuva nori būti laisva ir . . . ji bus laisva! Susirinkusieji palydėjo ganytoją griausmingais plojimais. **D.E.**

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Lituanistinė "Saulės" mokyklėlė Floridos St. Petersburge turi 14 mokinių, su kuriais dirba vedėja Aurelija Robertson, mokytojos Asta Lukienė, Rita Moore ir Kristina Krulikienė. Tėvų komiteto pirmininkas yra Ričardas Krulikas, iždininkė — Rūta Degėsienė.

Irenos ir dr. Leono Kriaučeliūnų, visuomenine veikla ir dosnumu pasižymėjusių čikagiečių, vedybų keturiasdešimtmečio sukaktis sausio 12 d. paminėta vaišėmis "Olympia Fields Country Club" salėje. Iškilmingos vakarienės stalus palaimino ir maldą sukalbėjo lietuvių jėzuitų provinciolas kun. Antanas Saulaitis, SJ. Į vaišes įsijungė beveik 200 svečių, kurių eilėse buvo Lietuvos generalinis konsulas Niujorke A. Simutis, Lietuvos garbės konsulai — V. Čekanauskas iš Los Angeles ir V. Kleiza iš Čikagos, VLIKo valdybos pirm. dr. K. Bobelis, ALTos valdybos pirm. inž. G. Lazauskas, LB vadovai ir veikėjai. Vaišių programai vadovavo tėvų sukaktimi pasidžiaugusi dukra Jolita. Sukaktuvininkus sveikino mažoji dukraitė Kristina ir žentas Algis Jonušas, visus pakvietęs sugiedoti "Ilgiausių metų". Vakarui labai tiko styginis Franz Bentley orkestras, grojęs klasikines melodijas ir palydėjęs buvusį Niujorko Metropolitan operos sol. Algirdą Brazį, vakaro programą papildžiusį sukaktuvininkams skirta romantiška daina. Gražaus vakaro dalyviams sukaktuvininkų vardu padėkojo Irena Kriaučeliūnienė. Linksmoji dalis pradėta sukaktuvininkams skirtu valsu.

Australija

XVI-tosios Australijos lietuvių dienos įvyko Melburne 1990 m. gruodžio 26-31. Jos pradėtos pamaldomis Šv. Patriko katedroje. Iškilmingas Mišias Telšių vysk. Antanas Vaičius koncelebravo su kun. dr. P. Daukniu, kun. S. Gaideliu, SJ, kun. J. Petraičiu, MIC, ir kun. J. Petrausku. Jautrų pamokslą sakė vysk. A. Vaičius. Aukas atnešė ALB krašto valdybos pirm. J. Maksvytis, ALB Melburno apylinkės valdybos pirm. dr. J. Kuncą ir ALB Adelaidės apylinkės valdybos pirm. J. Stačiūnas. Giedojo Melburno lietuvių jungtinis choras, diriguojamas muz. P. Morkūno. Mišiose dalyvavo iš Vilniaus atskridusi Lietuvos ministerė pirm. K. Prunskienė. Pamaldų dalyvius pasveikino Melburno vysk. J. O'Connell. Pamaldos baigtos Tautos himnu. Tada visi jų dalyviai nužygiavo Melburno rotušėn oficialiam Lietuvių dienų atidarymui. Iškilmė pradėta trumpu filmu "Kas mes esame", anglų kalba supažindinusiu su lietuvių tauta prie Baltijos jūros ir jos dabartiniu laisvės siekiu, paskelbtu 1990 m. kovo 11 d. Lietuvių dienų rengėjų komiteto pirm. H. Antanaitis jas atidaryti pakvietė atgimstančios Lietuvos ministerę pirm. K. Prunskienę. Jos kalbą apie laisvės kovą ir padėką už paramą sunkiomis sovietinės blokados dienomis anglų kalbon vertė Viva Alekna. Rengėjų komitetas Lietuvių dienoms buvo paskelbęs chorinių dainų konkursą. Jame pirmą $1.500 premiją laimėjo XVI-jų Australijos lietuvių dienų atidarymui skirta vilniečio kompozitoriaus Vytauto Mikalausko "Lopšinė gimtinei ir motinai", kurią dabar atliko Birutės Prašmutaitės vadovaujamas Melburno lietuvių ansamblis. Oficialioji atidarymo dalis baigta ALB krašto valdybos pirm. J. Maksvyčio tartu padėkos žodžiu, tautine giesme tapusia Maironio ir J. Naujalio daina "Lietuva brangi". Lietuvių dienų dalyvių laukė kiti jų renginiai — tautinių šokių, dainų ir sporto šventės, jaunimo talentų vakaras, teatro spektaklis, dailės paroda, organizacijų suvažiavimai, Naujų metų sutikimas.

Italija

Mons. V. Mincevičius, peržengęs 75 metų amžiaus slenkstį, ir toliau aktyviai reiškiasi visuomeninėje lietuvių veikloje. Jis rūpinasi informacija apie Lietuvą, palaiko glaudžius ryšius su italų veikėjais, ruošia lituanistus, kurių lig šiol turėjo penkiolika. Šeši jau yra tapę universitetų profesoriais.

Romon atvyksta vis nauji pabėgėliai iš Lietuvos. Visi — be pinigų ir ieško pagalbos pas vietinius lietuvius. Jais daugiausia rūpinasi Italijos LB valdyba, vadovaujama mons. V. Mincevičiaus, ir Šv. Kazimiero kolegijos rektorius mons. A. Bartkus. Nemažas skaičius pabėgėlių jau antri metai laukia leidimų emigruoti. Ateina daug laiškų iš Lietuvos, prašančių iškvietimų.

Vokietija

Vasario 16 gimnaziją 1990 m. spalio 2-3 d.d. aplankė Prienų oreivių klubo atstovai. Oreiviais dabar vadinami balionu skraidantys asmenys. Grįždami iš VII-sios tarptautinės oreivių universiados Belgijos miestuose, Hiutenfeldan užsuko baliono "Sportinė aviacija" pilotas Vidmantas Stankevičius su įgulos nariais Antanu Palecku, Jonu Janušausku ir Danute Stankevičiene. Universitetų rengiamose tarptautinėse varžybose, pavadintose universiada, jie laimėjo II vietą. Romuvos parke lietuviai oreiviai parodė ugnies sušildomu oru kontroliuojamą balioną "Sportinė aviacija", juo paskraidino Vasario 16 gimnazijos mokytojus ir moksleivius.

Vasario 16 gimnazijos XIII-ji klasė šiais mokslo metais turi devynis abiturientus. Brandos atestato egzaminus laikys — Rita Bartusevičiūtė, Vilija Bijūnaitė, Darius Česonis, Astrida Krauzaitė, Raimundas Laurinavičius, Ankė Lepaitė, Helena Šulcaitė, Ivetta Tesnau ir Jonas Venckus. Tradicinį šimtadienio vakarą jie surengė 1990 m. lapkričio 17 d. berniukų gimnazijos salėje. Su abiturientų šimtadienio reikšme dalyvius supažindino Vilija Bijūnaitė, primindama, kad iki abitūros egzaminų liko šimtas dienų jiems pasiruošti. Simbolinis abiturientų veiklos raktas buvo perduotas būsimiems abiturientams dvyliktokams. Kandidatai į abiturientus yra tik trys. Humoru dvelkiantį abiturientų "testamentą" vokiškai skaitė Ankė Lepaitė, lietuviškai — Jonas Venckus. Raktą priėmė dvyliktokai Juris Roitas ir Gabrielė Žaidytė, įsipareigodami puoselėti "testamentan" įrašytas abiturientų "dorybes". Tada visa dvyliktokų trijulė — J. Roitas, G. Žaidytė ir D. Werneris savais žodžiais apibūdino jiems kitaip atrodančias abiturientų "dorybes". Vienuoliktokai kiekvienam abiturientui įteikė vienuoliktokės Dianos Milerytės nupieštą šaržą, o abiturientų XIII klasės auklėtojui P. Kochui — didelę dėžę su jos viduje palaipsniui mažėjančiomis dėžėmis ir vienu saldainiu paskutinėje dėžutėje.

Hamiltono lietuvių kredito kooperatyvui "TALKA"
reikalingas tarnautojas-ja
raštinėje dirbti nepilną laiką (part time). Turi mokėti lietuvių ir anglų kalbas. Geras pradinis atlyginimas. Teirautis: **Lietuvių kredito kooperatyvas "TALKA", 830 Main St. E.,** Hamilton, Ont. Tel. **544-7125.**

Viešėdami Čikagoje, neužmirškite aplankyti **N. ir J. VAZNELIŲ**
Gifts International Inc.
2501 W 71st STREET, CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424
Čia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių. Ypač didelis gintaro išdirbinių pasirinkimas.

NRS NATIONAL REAL ESTATE SERVICE
NRS WESTSIDE REALTY INC.
Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informacijų, prašau man paskambinti. Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti.
Lina Kuliavienė

2323 Bloor St. West nr. 218, Toronto, Ontario M6S 4W1
(Windermere – Bloor kampas)
Tel. (416) 767-9000 **Fax (416) 767-0382**

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus
(Esu "Union Gas" atstovas)
Jurgis Jurgutis
Tel. 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose –
HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"
830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125
Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.
Liepos-rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta
AKTYVAI PER 34 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:		IMAME UŽ:	
kasd. pal. čekių sąsk. iki	9%	asmenines paskolas ...	15.75%
santaupas	7.5%	nekiln. turto pask. 1 m. ..	12.5%
kasd.pal.taupymo s-ta	7%	nekil.turto pask. 3 m..	13.5%
90 dienų indėlius	10.25%	*Nemokamas čekių ir sąskaitų*	
1 m. term. indėlius	10.75%	*apmokėjimo patarnavimas.*	
1 m. term.ind.mėn.pal.	10.25%	*Nemokama narių gyvybės*	
3 m. term.indėlius	10.75%	*drauda pagal santaupų*	
RRSP ir RRIF (pensijos)..	8.75%	*dydį iki $2.000 ir*	
RRSP ir RRIF 1 m.	11%	*asmeninių paskolų*	
RRSP ind. 3 m.	11%	*drauda iki $25.000.*	

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"

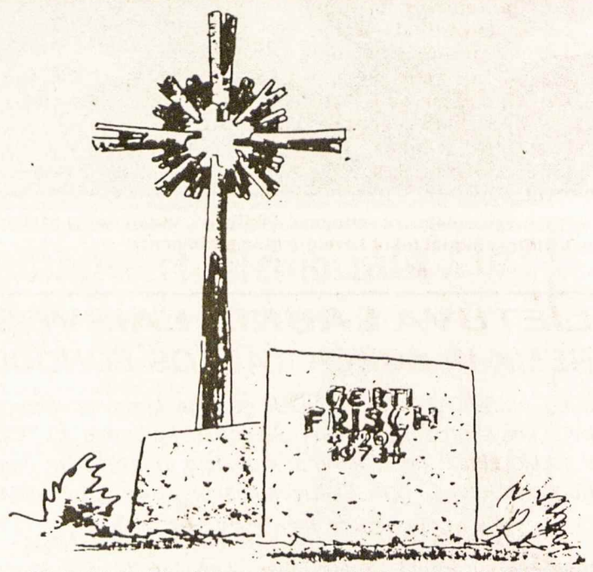

YONGE MEMORIALS LTD.
2152 YONGE ST., Toronto, Ont. M4S 2A8
Tel. 487-2147, vakarais tel. 445-8955
Meistriškas darbas, puikūs lietuviški projektai
ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ

Su ponia Landsbergiene Toronte

Praėjusieji 1990 metai liks daugeliui lietuvių atmintyje kaip svarbių įvykių vėrinys, kurio pats skaidriausias vilties momentas – kovo 11-oji. To momento centrinį vaidmenį apsiėmė tęsti Lietuvos aukščiausiosios tarybos pirmininkas Vytautas Landsbergis. Savo apsilankymu Kanadoje jis mums sudarė progą pajusti konkretų įvykių pulsą Lietuvoje.

Tame įvykių sūkuryje šalia jo žengia tvirta, santūri moteris, jo globėja ir atrama – jo žmona Gražina Landsbergienė. Su ja teko susipažinti Toronte gruodžio 8 d., tačiau dėl laiko stokos ir įvairių trukdymų pokalbis buvo apgailėtinai trumpas.

Gražina Ručytė - Landsbergienė gimė Anykščiuose, augo ir mokėsi Panevėžyje. Pačioje jaunystėje buvo ištremta šešeriems metams (nuo 1948 iki 1954), patyrė žiaurių pergyvenimų. Vis dėlto ji baigė Vilniaus konservatorija ir pasižymėjo akompanavimu, gastroliavo su iškiliaisiais Lietuvos solistais ne tik Europoje bet ir Australijoje bei JAV-se.

Dabar jos gyvenimas yra susietas su jos vyro Lietuvos prezidento veikla. Ji dar vis dėsto koncertmeisterio kursą konservatorijoje, bet kitokiai veiklai neturi laiko nei galimybių.

Šalia nuolatinio rūpesčio, kurį sudaro pavojinga Lietuvos padėtis ir vyro pareigos, ji aktyviai bendrauja su savo vaikais ir domisi jų gyvenimu. Vyriausioji dukra Jūratė, 35 metų, baigusi muziką, yra gabi vargonininkė. Šiuo metu ji laukia antro kūdikio. Antroji dukra Birutė 30-ties metų taipgi muzikologė, dirba muzikos mokykloje Kaune. Ji irgi žada netrukus vaikaitį arba vaikaitę p.p. Landsbergiams. Sūnus Vytautas yra baigęs lituanistiką, o Gruzijoje specializavosi režisūroje. Jis yra 28-rių metų amžiaus, išleidęs poezijos knygą.

Paklausta apie moterų būklę Lietuvoje, p. Landsbergienė užtikrino, kad lietuvių moterų gyvenimas yra vargingas. Sistema yra apkrovusi žmones taip, kad negalėtų galvoti. Kasdienybė, t.y. produktų, modernių įtaisų stoka, taip nualina moteris, kad nebūna laiko bet ko reikalauti. Estijoje esą truputį geriau dėl artimumo su Suomija, dėl geriau išsivysčiusios pramonės. Gyvenama daugiau pagal vakarietišką modelį.

Lietuvos jaunime Gražina Landsbergienė mato dvi linkmes. Iš vienos pusės yra rūpestį kelianti prarastoji karta, kuri savo inercija žalą daro Lietuvai. Šis jaunimas nelinksta į mokslą ir nesidomi Sąjūdžiu. Antrąją grupę sudaro lietuviškai apsisprendęs, pozityvus jaunimas.

Nors neteko ilgiau kalbėtis apie muziką, p. Landsbergienė paminėjo svarbią lietuvybės išlaikymo priemonę, kuria naudojasi susipratęs jaunimas Lietuvoje, būtent lietuvišką dainą – ne tik pasilinksminimui, bet ir kaip sąmoningą būdą išsaugoti labai svarbų ir būdingą mūsų kultūros reiškinį. **RSJ**

Klausant Lietuvos prezidento VYTAUTO LANDSBERGIO kalbos 1990.XII.9 Anapilio salėje, Kanadoje. Iš kairės: GRAŽINA LANDSBERGIENĖ, PLB valdybos vicepirmininkė GABIJA PETRAUSKIENĖ, GRAŽINA LAPIENĖ
Nuotr. O. Burzdžiaus

MOTERŲ ŽIBURIAI

Redaguoja RAMŪNĖ SAKALAITĖ-JONAITIENĖ
116 Humbervale Blvd., Toronto, Ontario M8Y 3P7, Canada

Daug kritikos, mažai paramos

Pokalbis su aktore bei režisiere ELENA DAUGUVIETYTE-KUDABIENE išeivijos teatrų veiklos klausimais

— Kaip dažnai pastaraisiais metais rengiate spektaklius, vaidinate naujus veikalus?

— 1990 m. "Aukurui" sukako 40 m. veiklos. Vasario 10 d. suvaidinom Kazio Inčiūros "Dr. V. Kudirką". Su šiuo veikalu pradėjome 1950 m. vaidinti. Tą veikalą vaidinome 1989 m. Toronte per V. Kudirkos "Varpo" sukaktį. Buvome globojami žurnalistų sąjungos. Po to atnaujinome Antano Rūko "Bubulį ir Dundulį", įvesdami visai naujus aktorius. Vaidino: M. Kalvaitienė, A. Ulbinas, Matas ir Ona Stanevičiai, Simas Karnas, B. Tarvydas, V. Taseckas, Elena Kudabienė. Su tuo veikalu išvykome į Lietuvą. Vaidinome Rokiškyje, Panevėžyje, Šiauliuose, Klaipėdoje, Kaune ir Vilniuje.

Grįžus ir vėl reikėjo repetuoti, nes turėjome važiuoti į Čikagą, kur įvyko teatrų festivalis.

— Kiek šiuo metu turite aktyvių "Aukuro" narių — aktorių ir pagalbinio personalo?

— Dabar aktorių turime 8-12, bet esant reikalui, kviečiame talkon ir kitus. Techninių pagalbininkų ir rėmėjų randame teatro mėgėjų gretose.

— Jūsų vadovavimo metu perėjo per Jūsų rankas bent trys kartos aktorių. Kokius skirtumus pastebėjote tarp pirmųjų ir dabartinių aktorių?

— Pirmasis dešimtmetis buvo didelio pasišventimo ir idealizmo laikotarpis. Buvome visi jauni, energingi, ilgėjomės lietuviško žodžio ir teatro. Dauguma buvo kur nors vaidinę — gimnazijose ar DP stovyklose. Mano, kaip režisierės, patyrimas buvo menkas. Galėjau tik perduoti jiems savo žinias. Antrame dešimtmetyje viskas keitėsi, nes aktoriai susilaukė šeimose prieauglio ir laikas buvo labai ribotas. Vis dėlto mėgėjai įgavo daugiau patirties ir 1960-75 m. laikotarpis buvo pats veikliausias.

Daug dirbome, grupė buvo didelė, pasirinkimas įvairus. Aplankėme daug vietovių. Paskutinis dešimtmetis (15 m.) pasidarė sunkus. Seni pavargo, dalis mirė. Paguoda yra ta, kad atėjo buvusių aktorių vaikai — Matas ir Ona Stanevičiai, Danutė ir Ina Kudabaitės, Kęstas ir Raimondas Kalvaičiai. Jaunimo galėtų būti daug daugiau "Aukure". Paruošti vaidmenis nėra lengva. Darbas repeticijose yra sunkus ir reikalauja didelio susikaupimo. Atpildas ir džiaugsmas ateina tik veikalą užbaigus. Atėjo toks laikas, kad man tenka net maldauti. Todėl pastarieji metai buvo patys sunkiausi.

— 1990 m. vasarą gastroliavote Lietuvoje. Kas daugiausia nustebino ar paveikė "Aukuro" narius ryšium su atliekama programa, su vaidyba Lietuvos žiūrovams?

— Važiavome į Lietuvą su dideliu noru, bet kartu ir su baime. Keli aktoriai dėl lėšų ir darbo negalėjo kartu važiuoti. Esame mėgėjų teatras ir nesitikėjome tokio dėmesio bei draugiškumo. Jau po pirmo pasirodymo Rokiškio scenoje, pajutome begalinę šilumą, ir baimė dingo. Jie taip džiaugėsi, o mes įgavome pasitikėjimo. Kiekvieną kartą veikalas gerėjo, ir visi džiaugėmės kartu su Bubuliu ir Dunduliu.

— Kas Jums toje kelionėje padarė didžiausią įspūdį?

— Kiekvienas šiltas žodis, parodyta mums meilė, gėlės, rūpestingumas. Puikus buvo Šiaulių teatro (direk. Vytautas Juška) gastrolių sutvarkymas. Dviejų savaičių globa, sceninė pagalba ir kt. Puiki buvo pradžia. Autobusas jau Rygoje mūsų laukė. Važiavom Latvijos ir Lietuvos vieškeliais. Prie Rokiškio mūsų laukė didelis būrys žmonių. Jie buvo pasipuošę tautiniais drabužiais. Rankose — rankšluosčiai su didele juoda duona, gira, alus, pyragai. Gražiais žodžiais į mus prabilo Algis Čepulis (kultūros vadovas). Susijaudinusi turėjau atsakyti. Pasigirdo dainos, muzika ir pradėjo kviesti polkutei čia pat ant vieškelio. Jau temo. Mes buvome labai pavargę, bet jų visų šiluma šildė kaip motulės glėbys.

Čia mūsų laukė broliai ir seserys sugrįžtančius namo. Atrodė, kad 46 metai praėjo per tą pusvalandį. Ir taip buvo per visas dvi savaites — buvome mylimi ir globojami. Aš pajutau, kad mano 40 metų darbas buvo įvertintas.

Kryžių kalnas. O, Viešpatie, tai stebuklas — kuklus ir kartu kančioje didingas. Tai mūsų tautos ašaros – kančia susirinko galingai maldai. Algio ir Vandos Ulbinų dėka ir mes turime kryžių su įrašu: "Globoki, Viešpatie, 'Aukurą', 'Aitvarą' ir jų šeimas".

Klaipėda, Neringa, Palanga . . . Pagaliau mano Kaunas, kuriame tiek mano jaunystės prisiminimų. Vilnius . . . išleistuvės . . . TV stotyje teko deklamuoti. Pasibaigus gastrolėms, palikau pas sesutę ir jos šeimą Vilniuje.

— Jau eilę metų vaidinate anglų kalba su Kanados dramos grupėmis. Kokį įnašą padarėte jiems kaip lietuvė? Ką Jūs laimite? Ką galima pritaikyti "Aukuro" teatrui?

— Aš, matyt, esu iš tų laimingųjų, kuriems net senatvėje tenka dirbti savo profesijoje. Gal todėl, kad scenos nepalikau — dirbau Lietuvoje, DP stovykloje ir Kanadoje. Visuomet buvau tik aktorė, režisuoti pradėjau tik todėl, kad nebuvo kitų. Režisuoti mėgėjui yra ypač sunku, nes daug darbo, o mažai pagalbos.

Kanados scenoje vaidinau daug kartų. Kokį įnašą jiems padariau, nežinau, tik visur buvau laikraščiuose pagirta. Deja, mano tartis ir išvaizda neleidžia man siekti didesnių vaidmenų. Visur pabrėždavau programose lietuvišką kilmę ir turėjau pokalbių su keliais laikraščių ir radijo darbuotojais, pvz. Peter Gzovsky.

Bendravimas su įvairiais aktoriais labai praturtino mane. Panaudoti tas naujas žinias galiu ir su mėgėjais. Bet jų sąlygos puikios, viskas paruošta, turi scenos techninių pagalbininkų. Dekoracijos, rūbai, efektai, visi daiktai, apšvietimas apspręsta ir atlikta specialistų. Aktoriai dirba 8-10 val. į dieną ir per 3 savaites veikalą paruošia. O mes dirbame 3 val. į savaitę ir viską reikia daryti patiems.

— Dažnai matome Jus televizijoje, atliekant vaidmenis komercinėse reklamose. Ar randate tame darbe dvasinio pasitenkinimo, nekalbant apie piniginį atlyginimą?

— Komerciniai vaidmenys, žinoma, man meniškos naudos neduoda, tik piniginę. Šalia reklamų aš jau atlikau filmuose ir TV per 20 vaidmenų. Buvo ir didesnių, bet kažkodėl jų žiūrovai neatsimena, o tuščias reklamas prisimena. Jeigu atsisakyčiau reklamų, netekčiau savo agento, kuris gauna iš manęs 15%. Visur yra labai didelė atranka ir gauti bet kokį vaidmenį yra labai sunku. 1990 m. dalyvavau 3 filmuose, 4 reklamose ir atlikau vieną vaidmenį MTS Winnipego scenoje.

— Kartais "Aukuras" dirba bendrom jėgom su Toronto "Aitvaro" teatru. Kaip tas bendradarbiavimas prasidėjo? Ar žadate ir ateityje bendradarbiauti su kitais vienetais?

— Man atrodo, bendravimas su kitu teatru yra labai sveikintinas. Antano Rūko "Vieno kiemo gyventojai" sujungė į bendrą darbą. Vėliau A. Bišk evičienė pakvietė mane režisuoti "Aukštadvarį". St. Ramanauskas, V. Štuikys, B. Tarvydas, V. Taseckas ir kiti buvo kviečiami todėl, kad Hamiltone trūksta vyrų aktorių. Esu jiems dėkinga. Jungiasi chorai, tautinių šokių grupės, šokių šventės bendros, kodėl negali teatrai pasidalinti veikalais, dekoracijom, aktoriais?

— Kaip Jums atrodo lietuviško išeivijos teatro ateitis?

— Teatrų išeivijos scenoje liko nedaug. Jų vadovai atliko milžinišką darbą ir prisidėjo prie lietuvybės išlaikymo. Deja, mes senstame, o jaunimas mažai kur perima. Jeigu Lietuvos laisvė bus įgyvendinta, tai būtinas bus bendravimas. Galėsime ir režisierius, ir aktorius kviesti ir bendrai padirbėti.

Išeivijos teatrų ateitis liūdna . . . Vien iš festivalių galima spręsti, kad grupių skaičius mažėja. Pagaliau ir tie festivaliai meninės prasmės nedavė. Pasirodė keli nauji veikalai, prabėgo vienkartiniai režisieriai ir aktoriai. Seniau dirbantieji pasišalino arba pavargo, paseno. Jaunimas nenori perimti jų vietų. Niekas per tiek metų nepaskatino jauno žmogaus dirbti, nepažadino jo noro, net nepagyrė. Labai mažai paramos gauna teatrai, bet labai daug kritikos. Lietuvių publika pasyvi. Naujo veikalo eina pasižiūrėti, kai neturi ko veikti. Todėl ateitis liūdna.

— Ar, Jūsų nuomone, sceninis menas gali būti aktualus dabartiniame mūsų tautos gyvenime, kai Lietuva grumiasi dėl savo nepriklausomybės?

— Scenos žodis visuomet buvo labai svarus. Dabar, kai liūdni dalykai vyksta Lietuvoje, turime išnaudoti savo literatūrinį žodį. Svarbūs dalykai yra demonstracijos, paskaitos, laiškai, kalbos, dainos, šokiai . . . Nemažiau turėtų būti svarbus ir meninis žodis. Nejaugi mūsų poetai, dramaturgai, rašytojai, sukūrę tiek meninio lobio, yra bereikšmiai? Argi V. Kudirkos "Varpas", himnas nebuvo svarbūs mūsų pabudimui? Ar veikalai, kaip "Aušros sūnūs", "Aukso gromata" ir kt. neturėjo didelės patriotinės reikšmės?

Literatūros vakarai ir vaidinimai reikalingi! Ir dabar ant slenksčio mūsų laisvės, mūsų atgimimo turėtų skambėti nauji ir seni eilėraščiai, jaunųjų ir senųjų lūpose nuo scenos. Veikalai, kaip J. Griniaus "Žiurkių kamera" arba J. Jankaus "Peilio ašmenimis" tebėra aktualūs. Mėgėjų teatrai turėtų panaudoti savo gabumus ir laiką ne komedijoms, bet patriotiniams veikalams. Žinoma, tai atlikti turėtų padėti teatrams Bendruomenė, Lietuvių fondas ir kitos organizacijos. Bendrom jėgom ir teatrai išeivijoje prisidėtų prie Lietuvos nepriklausomybės įgyvendinimo.

Klausimus paruošė

***Irena Ross* ir**
Vida Stanevičienė

ELENA DAUGUVIETYTĖ-KUDABIENE, aktorė bei režisierė, "Aukuro" teatro vadovė, vaidinanti ir kanadiečių dramos grupėse bei televizinėse programose

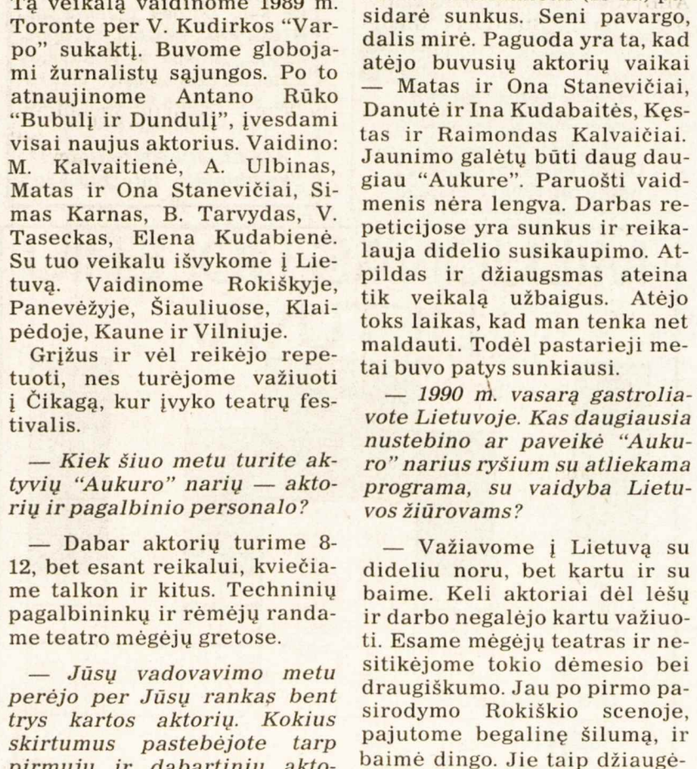

Su Lietuvos prezidentu VYTAUTU LANDSBERGIU po jo paskaitos Toronto universitete 1990.XII.7. Iš kairės: IRENA ROSS, RAMŪNĖ JONAITIENĖ ir GRAŽINA LANDSBERGIENĖ

Tautietės laiškas iš Lietuvos

MIELA TETA,

Rašau, nes norisi pasiguosti ir išsipasakoti. Atleiskite, kad šitas laiškas dar labiau pakurstys nerimo ugnį Jūsų širdyse. Bet, ko gero, ir Jūs patys norėtumėte tiksliau sužinoti, kas čia pas mus dedasi.

Girdėjote tikriausiai per radiją, o gal ir per televiziją matėte, kad po Vilniaus, Kauno gatves tankai žlegsi (Kaune dvi lengvąsias mašinas sutraiškė, Vilniuje sunkvežimį sudaužė). Žmonės dieną naktį stovi, gyva grandine apjuosę Aukščiausiosios tarybos, ryšių tarnybų pastatus, Vilniaus TV bokštą (kurį, deja, kareiviai jau užėmė). TV programos transliuojamos iš Kauno — žurnalistai sako, kad jas mato visas pasaulis per Suomijos TV. Nelabai tuo tikiu, atvirai sakant. Atimti spaudos rūmai, radijo tarnybos pastatas. Tačiau ne tai baisiausia. Sausio 13, 14 ir 15 dienos paskelbtos gedulo dienomis, tai atmintinai nakčiai iš 12-tos į 13-tą pažymėti. Tai siaubo nakčiai, pavadintai "kruvinuoju sekmadieniu", kai tankai savo vikšrais traiškė žmones, draugiškai skanduojančius "Lietuva! Būk laisva!", o beširdžiai sovietų kareiviai šaudė į minią. 13 užmuštų, per 100 sužeistų.

Aš pati niekur nebuvau išėjusi, kūdikio miegu miegojau tą klaikiąją naktį . . . Šiandieną žiūrėjau televizorių. Man užteko pamatyti jaunuolį iš krašto apsaugos tarnybos, kurio pakaušyje plaukai buvo sulipę į vieną kraujo krešulį, užteko pamatyti vyriškį peršautais plaučiais, besiblaškantį ir gargaliuojantį operacinėje . . . Savijauta buvo nei verkt, nei rėkt, tik per nugarą bėgiojo šiurpuliai. Iki tol neįsivaizdavau šiandieninio Lietuvos siaubo. Baisu buvo žiūrėti į morge gulinčio desantininko lavoną. Šūvis į nugarą . . . Ne kaip į bailį, ne, iš pasalų, nes šis jaunuolis atsisakė šaudyti į beginklius žmones. Tuomet krokodilas karininkas ramiausiai su juo susidorojo ir pametė lavoną šalia kitų aukų — atseit, žiūrėkit, lietuvių darbas! Šlykštu jų klausyti. Yra liudininkų, o ši auka — ne viena. Maskva skardžiabalsė skleidžia grubiausią dezinformaciją.

Vilnius pilnas tankų, grasinama užimti visas TV stotis (iš bėdos Kauną dar gali pakeisti Šiauliai), o Maskvos reporteriai parodo Vilniaus orauosčio kampą, 300 m. geležinkelio, ištuštėjusį mikrorajoną (visi žmonės prie valstybinės svarbos pastatų) ir tvirtina, kad Vilniuje "nėra jokios karinės technikos". Kaip jiems liežuvis verčiasi! Nusišneka ir Gorbačiovas, suteršęs Nobelio premijos vardą. Apskritai, jeigu tikėti Maskva, atrodo, kad mes rusus mušam.

Bet mus daug kas palaiko — skambučiai, telegramos, streikai, mitingai . . . O lietuvių vienybė ir šaltakraujiškumas tiesiog stebina. Žmonės nepasiduoda jokioms provokacijoms, vieningai laikosi visi, net chuliganai, girtuokliai ir mafijozai . . . O čia dar naujiena, kaip perkūnas iš giedro dangaus — iš sovietinės armijos pabėgo 15 kareivių, Kauno daliniai atsisakė užimti televiziją. Štai dabar, vienas iš jų — ekrane, šneka lietuviškai ir smerkia sovietus . . .

Sužeistuosius ir užmuštuosius matė visas pasaulis. Aš tikiuosi ir visi Lietuvoje tikisi, kad šitos aukos bus paskutinės, nes Sovietų Sąjunga jau susikompromitavo prieš pasaulio tautas visiems laikams. Kas dėl jų dezinformacijos, tai išlįs yla iš maišo, nieko čia nebepadarysi. Lietuvoje niekas neabejoja, kad mes laimėsim. Teisybė turi nugalėti!

Lietuva vieninga, ji degina žvakes, kloja gėles, tašo ir kala kryžius žuvusiems . . . Duok Dieve, kad tuo ir baigtųsi ši begalinė baimė, neapykanta ir įtampa, įtampa mūsų veiduose, protuose ir širdyse.

Man baisu ir neramu, bet aš tikiuosi, kad viskas bus gerai. Tikėkitės ir Jūs, melskitės už Lietuvą.

Daugiau neturiu ką Jums rašyti, asmeninis gyvenimas visai nublanksta prieš tokius šiurpius įvykius. Kai gausite šį laišką, daug kas jau bus kitaip. Tik kaip? . . .

. . . Laimės Jums ir ramybės mums! **Dalia**

Kylanti žvaigždė madų pasaulyje

Toronto dienraštyje "The Saturday Sun" 1990 m. gruodžio 29 d. madų skyriuje pasirodė nuotrauka ir straipsnis apie lietuvaitę Ramoną Kevezą (buvusi Siminkevičiūtė), talentingą vakarinės aprangos kūrėją ("designer"). Ji baigė "Fine Arts" ir verslo mokslus University of Western Ontario ir Londone 1976 m. atidarė suknelių parduotuvę "La Maison", o už dviejų metų Vašingtone — dar vieną. Sėkmingai įvedusi savo projektuotų drabužių stilių, Ramona pardavė krautuves, norėdama užsiimti vien tik madų projektavimu. Ji Kanadoje ne tik laimėjo nemažai premijų savo madomis, bet ir įsigijo įžymių klienčių, pvz. Mila Mulroney, Shelley Peterson, Karen Kain. Jos patarimas perkant aprangą — rinktis klasiškus, skoningus drabužius, kurie derintųsi ir sudarytų ilgalaikę, elegantišką rinkinį. Toronte jos stiliaus apranga gaunama "Simpsons" parduotuvėse "St. Regis Room".

RAMONA KEVEZA

• *MOTERS uždavinys yra kurstyti ir saugoti tą šventąją ugnelę, kuri rusena kiekvieno žmogaus sieloje – Absoliuto, Tobulybės, Amžinybės troškimą.*

Marija Pečkauskaitė

Demonstracija prieš M. Gorbačiovą 1991 m. sausio 16 d. Klivlande. Nuotraukoje žurnalistė Aurelija Balašaitienė ir jos dukra Jūratė su plakatais miesto aikštėje Nuotr. Vl. Bacevičiaus

PRANEŠIMAS IŠ BRITANIJOS

Demonstracija Londone

Atsiliepiant į tragiškus ir žiaurius įvykius Lietuvoje, sausio 19 d. Trafalgaro aikštėje Londone vyko didžiulė demonstracija. Britanijos baltiečių tarybos kviečiami, demonstracijoje dalyvavo lietuviai, latviai, estai, gudai, ukrainiečiai, lenkai, rusai, čekai ir kitos tautybės, nukentėjusios nuo sovietų imperializmo. Jie atėjo nešini savo tautines vėliavas ir plakatus.

Vilniuje ir Rygoje žuvusiųjų pagerbimui gedulinėje procesijoje buvo atnešti ir prie Nelsono kolonos granitinio pedestalo pritvirtinti keturiolikos žuvusių didvyrių simboliniai antkapiai, ant kurių buvo surašyti mirusiųjų vardai ir pavardės, jų gimimo ir mirties datos.

Į didžiulę minią prabilo DBLS pirmininkas Jaras Alkis ir perskaitė ką tik iš Vilniaus telefonu gautą prezidento Landsbergio laišką. Po to prie mikrofono buvo kviečiami įvairių tautų atstovai, kurie pareiškė užuojautą Baltijos tautoms, mirusiųjų bei sužeistųjų giminėms, taip pat solidarumą baltiečiams, kovojantiems už savo kraštų nepriklausomybę.

Latvių bendruomenės Britanijoje pirmininkas dr. Andrius Abakuks, kalbėdamas savo tautiečių ir baltiečių tarybos vardu, apibūdino Baltijos valstybių būklę ir jos gyventojų siekius.

Pozityviai baltiečių pastangas įvertino Britanijos parlamento narys Sir Russel Johson, kalbėdamas liberalų-demokratų partijos ir jos vadovo Paddy Ashdown vardu. Jis pagerbė žuvusius už Lietuvos laisvę, ypač iškeldamas didvyrės Loretos Asanavičiūtės, vienintelės tarp drąsių vyrų mergaitės, tragišką mirtį.

Valijos ir Skotijos parlamentarų vardu žodį tarė Thomas, pareikšdamas solidarumą baltiečiams ir pažymėdamas, nežiūrint Persijos įlankos karo, Baltijos valstybės nebus užmirštos. Tai pabrėžė konservatorius Robert Dale ir Darbo partijos vadovas Neil Kinnock.

Sveikinimą atsiuntė žymi lietuvių draugė, parlamento atstovė, konservatorė Edvina Curie.

Britanijos lenkų bendruomenės vardu kalbėjo jos pirmininkas Artur Rimkiewicz, pareiškęs lietuviams užuojautą ir solidarumą, o rusų disidentų — buvusi politinė kalinė, poetė Irina Retušniskaja. Reikšmingo turinio laišką atsiuntė Rytų Europos tautų draugas, seniausias parlamento atstovas, Sir Bernard Braine. Ukrainiečių rašytojas Jurijus Pokalčiukas, kalbėjęs sąjūdžio "Ruhk" vardu, pažymėjo, kad demokratija neišvengiamai laimės prieš diktatūrą.

Į susirinkusius taisyklinga anglų kalba prabilo kun. Ričardas Repšys, neseniai atvykęs iš Lietuvos. Maldą už žuvusius sukalbėjo anglų evangelikų kunigas.

Demonstracija baigėsi latvių chorui sugiedojus Estijos, Latvijos ir Lietuvos himnus.

Naudotasi J. Vilčinsko informacija

Pasiuntinybės pranešimas

Lietuvos pasiuntinybė prie Šv. Sosto praneša, kad popiežius Jonas Paulius II pasiuntė Lietuvon prel. Antonio Franco, valstybės sekretoriato valdininką. Ryšium su sovietų agresija Lietuvos atstovas prašė Vatikano prosekretorių, kad popiežius savo aukštu moraliniu autoritetu įmtųsi intervencijos Lietuvos labui.

Ministerio padėka

Juozas Olekas, Lietuvos sveikatos apsaugos ministeris, atsiuntė padėkos laišką Kanados Lietuvių Bendruomenės humanitarinės pagalbos komiteto pirm. Rūtai Girdauskaitei. Jis dėkoja Lietuvos pacientų vardu už atsiųstus vaistus. Dalis vaistų perduota Vilniaus ir Kauno ligoninėms, o likusieji — Vilniaus labdaros vaistinei, iš kurios juos gaus visi vaistų reikalingi pacientai.

'SAMOGITIA'
Knygų rišykla "SAMOGITIA"
meniškai įrišа knygas bei žurnalus
A. Plenys
3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8 Tel. (416)625-2412

A†A

MARIJAI SKUČIENEI

mirus,

jos dukras – RASĄ BERENTIENĘ, BIRUTĘ PICHLER su šeimomis ir ALDONĄ nuoširdžiai užjaučiame –

Toronto lietuvių pensininkų klubo valdyba

PADĖKA

Mylima žmona

A†A

AGATA KARALIENĖ

mirė 1991 m. sausio 15 d. Welland, Ont.

Nuoširdžiai dėkoju kun. J. Butkui, OFM, už maldas laidotuvių namuose, Mišias ir paskutinį atsisveikinimą kapinėse. Ačiū solistams Paulioniams už giedojimą šventovėje. Ypač dėkingas Antanui ir Albinai Žinaičiams už globą ir rūpestį.

Esu dėkingas visiems draugams, atsilankiusiems į laidotuvių namus bei palydėjimą į amžino poilsio vietą.

Dėkoju už užprašytas Mišias, atsiųstas gėles, pareikštas užuojautas žodžiu bei raštu.

Liūdintis vyras –

Vilius Karalius

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

skirtas pasitarimas su Sovietų Sąjungos atstovais, turėjęs svarstyti prekybinių ryšių sustiprinimą. Perspėjimu prez. M. Gorbačiovui laikytini ir pasigirstantys balsai, kad jo karių Vilniuj ir Rygoj pralietas lietuvių ir latvių kraujas gali pasiekti net ir Europos saugumo peržiūros konferenciją. Tokiose aplinkybėse nemažas svoris tenka ir Kanados parlamento Sovietų Sąjungai suspenduotam $150 milijonų kreditui.

Kanados viešajame gyvenime praėjusią savaitę didelis dėmesys teko Jungtinių Tautų saugumo tarybos vardu pradėtam karui prieš Kuwaitą okupavusį Iraką ir jo diktatūrinio plauko prez. Saddamą Husseiną. Su kitais blokados dalyviais į karo veiksmus įsijungė ir beveik 2.000 Kanados lakūnų, jūrininkų, pagalbinio personalo karių, gydytojų ir medicinos seserų. Kanados ministeris pirm. B. Mulroney, visą laiką rėmęs JT saugumo tarybos ir JAV prez. G. Busho pastangas, pasmerkė prez. Saddamo Husseino sovietines "Scud" raketas, nukreiptas į karan neįsijungusio Izraelio civilius gyventojus.

Beth Tzedec sinagogos Toronte suorganizuotame paramos Izraeliui sambūryje Kanados konservatorių vyriausybei atstovavo imigracijos ministerė Barbara McDougall. Kalbose paminėtas ministeris pirm. B. Mulroney susilaukė ovacijas primenančių plojimų, o liberalų vado J. Chretieno ir NDP socialistų vadovės A. McLaughlin pavardės buvo sutiktos nusivylimą reiškiančiu baubimu. J. Chretienas pradžioje reikalavo kanadiečių atitraukimo iš Persų įlankos ir tik karui prasidėjus pritarė Kanados įsijungimui. A. McLaughlin su savo socialistais ir dabar tebegyvena taikos iliuzijomis. Viešosios nuomonės tyrėjai jau konstatavo politinio nuosmukio rekordą pasiekusios ministerio pirm. B. Mulronio konservatorių vyriausybės pirmąjį populiarumo padidėjimą 5%. Anksčiau turėtas 15% rėmėjų skaičius pakilo iki 20%.

Populiarumo kovoje nebuvo užmiršti ir arabų reikalai. Kanados vyriausybė nutarė parūpinti 10.000 dujokaukių palestiniečiams Izraelio okupuotoje Gazos juostoje ir vakarinėje Jordano upės pakrantėje. Užsienio reikalų ministeris J. Clarkas pranešė, kad iš Kanados gautas dujokaukes jiems išdalins Jungtinių Tautų atstovai.

Izraelio vyriausybė, dujokaukėmis aprūpinusi savo gyventojus, palestiniečius ignoravo, kol pagaliau aukščiausias teismas pasisakė už dujokaukių parūpinimą ir palestiniečiams. Šiuo metu Izraelis turi tik 170.000 atliekamų dujokaukių, o palestiniečių yra 1,7 milijono. Dvi sovietinės Irako prez. Saddamo Husseino "Scud" raketos jau sprogo vakarinėje Jordano pakrantėje. Kanada, parūpinusi 10.000 dujokaukių jų iš Izraelio negavusiems okupuotų sričių palestiniečiams, talkon kviečia ir kitas valstybes.

Europos parlamentas Kanadon atsiuntė penkių atstovų delegaciją susipažinti su indėnų problemomis. Ją 1990 m. vasarą pakvietė Kanados indėnai, prie kvietimo prisijungus ir Kanados vyriausybei su Kvebeko ir Ontario provincijų vyriausybėmis. Ginkluotą eismo blokadą Kvebeke tada buvo pradėję mohawkų genties Kanasatako ir Kahnawako rezervatų indėnai, o Europos parlamentas buvo pažėręs priekaištų Kanadai dėl politinės krizės su indėnais.

Parlamentarų delegacija ir jos vadovas Giijs De Vries prašė kanadiečius nesusidaryti klaidingos išvados, kad bus renkama medžiaga Kanadai teisti. Delegacija nori tik žinių apie dabartinį Kanados indėnų gyvenimą. Jos bus renkamos iš pačių indėnų ir valdžios atstovų. **V. Kst.**

SKAITYTOJAI PASISAKO

SILPNOJI GRANDIS?

"TŽ" 1990.IX.25 nr. buvo išspausdintas rašinys "Septintoji JAV ir Kanados lietuvių šventė", kuriame yra keletas klaidų ir keliamas vidaus intrigų reikalas. Klaidos mūsų spaudoje ir veikloje dažnokai pasitaiko, tai nekreiptume dėmesio. Bet kai yra ir rimtesnių reikalų, tai ir klaidas reikėtų atitaisyti. Būtent: lietuviška informacija – turi būti Juozas Žygas (ne Jonas), taip pat angliška – Silvija Foti-Kučėnaitė (ne Rūta Juškienė). Rūtai Juškienei yra pavesta garbės svečių kvietimas.

Rimtesnis reikalas yra, kai į viešumą yra keliamos vidaus intrigos. Nei rengimo komitetas, nei lietuvių visuomenė nėra suinteresuota vidaus trintimi. Jeigu kas turi neišspręstų problemų, teišsiaiškina savo tarpe, bet neįtraukia Lietuvių muzikos šventės rengimo komiteto! Visiems yra gerai žinoma, kad menininkai ir į juos pretenduojantieji dideles ambicijas turi. Dėl jų ir Vokietijoje "Sevilijos kirpėjo" operos pastatymai sugriuvo. Rašantysis tuomet irgi buvo užangažuotas jos pastatymus organizuoti. Tad nereikėtų panašių klaidų kartoti!

Rašoma: "Silpnoji Lietuvių muzikos festivalio grandis yra itališka A. Ponchiellio opera "Lietuviai" ("I Lituani"). Ją su Lietuva sieja ne muzika, tik libretui panaudotas Adomo Mickevičiaus "Konradas Valenrodas" su italo libretisto padarytom klaidom. (...). Džiaugsmą drumsčia Čikagos lietuvių operos planų pakeitimas". Dėl ko buvo planai pakeisti, man yra nežinoma, ir neturiu intereso žinoti! Demokratijoje yra didžiumos valia – jeigu taip nutarta, tai ir reikia sutikti. Rengimo komitetas žino, kad Čikagos lietuvių opera šia proga stato "I Lituani". Čia ir pastatomas taškas!

Minimų "libreto klaidų" šiame pastatyme nebus. Kilus sumanymui šią operą išeivijoje pastatyti, buvo susisiekta su autorinių teisių agentūra Italijoje ir gautas sutikimas padaryti pakeitimus. Dabar statomos operos libretas yra poeto Stasio Santvaro verstas ir pertvarkytas, tad netenka abejoti kalbos švarumu, skambumu ir poetiniu žodžiu.

Opera statoma bendromis Čikagos lietuvių operos ir Lietuvos respublikos operos jėgomis. Pagal priimtą ir pasirašytą sutartį (jeigu nebus naujos blokados), iš Vilniaus atvyks keturi solistai: Virgilijus Noreika, Irena Milkevičiūtė, Arvydas Markauskas ir Vincentas Kuprys, dirigentas, režisierius, aštuoni baleto šokėjai, 47 simfoninio orkestro dalyviai, 18 choristų ir techninis personalas. Dekoracijos ir kostiumai – iš Vilniaus. Taigi, dar nemačius teigti, kad tai bus silpnoji "Lietuvių muzikos festivalio grandis", yra daugiau negu drąsu! **Juozas Žygas,**
Lietuvių muzikos šventės spaudos vadovas

Red. pastaba. Dėkojame už klaidų atitaisymą ir papildomą informaciją. Minėtos klaidos "TŽ" atsirado iš čikagiškės spaudos. Minimas rašinys "TŽ" tebuvo kroninkinė informacija, kurioje išreikšta abejonė dėl operos "I Lituani" tinkamumo Lietuvių muzikos šventei Čikagoje 1991 m. gegužės 18-26 d.d.

Medicininė pagalba Lietuvai

Į KLB humanitarinės pagalbos komiteto prašymą suteikti Lietuvai skubiai reikalingą pagalbą ligi šiol teigiamai atsiliepė Baxter Co., Novopharm Ltd., Sterling-Winthrop, Warner Lambert Parke-Davis, Dupont ir Ayerst, McKenna & Harrison bendrovės. Gauta antibiotikų, analgetikų, dezinfekuojančių preparatų, chirurginių pirštinių, vienkartinių švirkštų bei kitų medikamentų. Taip pat "Atžalyno" šokėjai ir Vida Čiurlytė-Šalnienė parūpino reikalingų medikamentų. Išsiuntimas numatytas šios savaitės pabaigoje. Tikimasi, kad kitom vaistų bendrovėm atsiliepus, susidarys maždaug 750 kg. siunta.

Global televizijos kanalas filmavo siuntos ruošą ir apklausinėjo Humanitarinės pagalbos komiteto narį A. Vaičiūną.

Kanados parlamento svarstybų Pabaltijo klausimu metu, užsienio reikalų ministeris pranešė, jog dedamos pastangos užtikrinti medicininių siuntų sklandžią eigą Lietuvon. Šiuo metu tiriamos galimybės išgauti iš Kanados valdžios konkrečią paramą vaistų persiuntimui.

Toronto miesto sveikatos apsaugos skyriaus vedėjas dr. Kendall išsiuntinėjo laišką miesto ligoninėms su prašymu padėti Lietuvos žmonėms.

Vasario 3 d. visose Toronto parapijose bus renkamos aukos Lietuvos medicininei pagalbai. Aukos priimamos ir KLB centre Lietuvių namuose. Čekius prašome rašyti KLB-medicininė pagalba.

Rūta Girdauskaitė

Lietuvių demonstracija sausio 20 d. prie Toronto miesto rotušės prisiminti ir pagerbti lietuvių didvyrius, žuvusius sausio 13 d. Vilniuje. Nuotraukos priešakyje žuvusių tautiečių pavardės Nuotr. St. Dabkaus

Lietuvių demonstracija Kingstone

Queens universiteto lietuviai studentai — Romas Garbaliauskas, Laura Dailidytė ir Gintas Uleckas sausio 15 d. suorganizavo demonstraciją Kingstone prisiminti ir pagerbti žuvusius už Lietuvos laisvę Vilniuje. Telefonais buvo pakviesti lietuviai iš Kingstono ir Gananoque miestų dalyvauti demonstracijoje prie Queen's universiteto Douglas bibliotekos patalpose. Programai vadovavo teisę studijuojantis Romas Garbaliauskas. Po bendros apžvalgos pavardėmis ir gimimo metais buvo išvardinti 14-ka lietuvių žuvusių sostinėje Vilniuje, ir kiekvienas jų prisimintas tylos minute, uždegant žvakutę. Laura Dailidytė kiekvieną atvykusį perjuosė juodu gedulo raiščiu. Talkino latvių ir estų studentai. Dalyvavo apie 50-70 asmenų. **Kor.**

Kanados Lietuvių Bendruomenės žinios

KLB krašto valdyba pirmame šių metų posėdyje pasiskirstė pareigomis: pirmininkas – Juozas Krištolaitis, vykdomasis vicepirm. – Herbertas Stepaitis, vicepirm. (buvęs pirm.) politiniam atstovavimui – adv. Algis Pacevičius, vicepirm. Pagalbos Lietuvai vajui – Vytautas Bireta, vicepirm. ir visuomeninių reikalų komisijos pirm. – prof. Romas Vaštokas, vicepirm. ir iždininkas, švietimo komisijos pirm. – Algirdas Vaičiūnas, vicepirm. humanitariniams reikalams Lietuvai komisijos pirm. – Rūta Girdauskaitė, vicepirm. ir atstovė Otavoje lietuvių reikalams – Rita Rudaitytė, sekretorė – Marija Vasiliauskienė, kultūros komisijos pirm. – Nijolė Karosaitė, Kanados lietuvių jaunimo sąjungos atstovas – Linas Garbaliauskas, Kanados sporto apygardos atstovas – Edvardas Stravinskas, KLB raštinės Toronte tarnautoja – Darija Deksnytė, KLB valdžios reikalų Otavoje raštinės tarnautojas – Vytas Čuplinskas.

Norime pakviesti į valdybą asmenį socialiniams reikalams. Norintys pasisiūlyti prašomi kreiptis į KLB raštinę telefonu Toronte 588-6225. **Inf.**

KLB TORONTO APYLINKĖS valdyba finansiškai parėmė šias organizacijas: Lietuvių socialinių reikalų tarnybą – $2,500; Pagalbos Lietuvai vajų – $1,500; Toronto Maironio mokyklą – $1,000; "Atžalyną" – $500; "Gintarą" – $500; "Romuvą" – $500; ateitininkus – $500; "Volungę" – $250; "Sutartinę" $250.

Taip pat Toronto apylinkės valdyba užmokėjo $1400 už vieną autobusą demonstracijai į Otavą sausio 12 d. Paaukota $500 (JAV), Juodojo kaspino dienos konferencijai, kuri turėjo įvykti Vilniuje.

D. Pargauskaitė,
KLB Toronto apylinkės valdybos sekretorė

Lietuvos informacijos stalai Toronte. KLB planuoja organizuoti informacijos stalus įvairiose viešose vietose Toronto apylinkėje. Informacijos stalų tikslas yra informuoti kanadiečius apie Lietuvą, rinkti parašus KLB peticijoms, skatinti paramą Lietuvai kanadiečių tarpe ir rinkti pinigines ir kitas aukas Kanados lietuvių bendruomenei ir Pagalbos Lietuvai vajui. Tam reikalingi pagalbininkai ne tik prie informacijos stalų, bet ir įvairiems paruošiamiems darbams, kuriuos galima atlikti net ir savo namuose. Visi, kurie nori prisidėti prie skatinimo pagalbos Lietuvai Kanados visuomenėje, prašomi skambinti Jurgiui Černauskui tel. 967-7284. Daugeliui darbų lietuvių kalba nebūtina. Todėl dabar yra puiki proga jūsų draugams, giminėms ir pažįstamiems, kurie nekalba lietuviškai, prisidėti prie Lietuvos išlaisvinimo. **Inf.**

Wasaga Beach, Ont.

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS minėjimas Wasagoje rengiamas vasario 16, šeštadienį, 2 v.p.p. Gerojo Ganytojo misijos salėje (52 g-vė). Kalbės svečias dr. P. Lukoševičius, praeitą pusmetį dirbęs Lietuvoje. Po oficialiosios ir meninės dalies šios apylinkės moterų būrelio narės skaniai ir nemokamai pavaišins. Kviečiami visi iš arti ir toli.

LIETUVOS MEDICINOS pagalbai pirmą savaitę apylinkė suaukojo $740. Sąrašą paskelbs KL Bendruomenės iždininkas. Dėkojame. **KLB Wasaga-Stayner apylinkės įgaliotinis**

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkojame visiems: Elenai ir Heinz Kanschat, Onai ir Jonui Lapavičiams, Edžiui Heike, Elenai ir Robertui Budreckams, J. Mažeikai, Vladui Jasui ir kitiems lietuviams Wasagoje, kurie mano šeimą iš Lietuvos gražiai priėmė, vaišino ir apdovanojo.

Pranas Čičinis

Century 21 OFFORD REALTY LTD.
Member Broker
1531 Mosley St., Site 311, Box 79, Wasaga Beach, Ont. L0L 2P0
Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamius, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į

Angelę Šalvaitytę, B.A.,
pirkimo ir pardavimo atstovę.
Ji mielai jums patarnaus.
Darbo tel. (705) 429-2121,
namų tel. (705) 429-6428.

Vancouver, B.C.

KLB BRITŲ KOLUMBIJOS apylinkės rengiamas Vasario 16 minėjimas įvyks vasario 16, šeštadienį, 2 v.p.p., estų salėje, 6520 Oak St., (49-tos Ave. ir Oak St. kampas) Vankuveryje. **A.S.**

Delhi, Ontario

PAGERBDAMI a.a. BRONĘ RUDOKIENĘ, "Caritas" organizacijai aukojo: po $20 – B. V. Cvirka, B. Lukošienė; po $10 – P. Pekarskienė, E. Rasokienė, M. Obelienė, B. Stonkus, E. Vindašienė, J. Vitas; $5 – K. Šimutienė. Nuoširdi padėka aukotojams. **B. Lukošienė,**
KLKMD-jos Delhi skyriaus iždininkė

Paieškojimai

Paieškoma buvusio Lietuvos prezidento A. Stulginskio **duktė,** gyvenanti Kanadoje ar JAV-se. Reikalas svarbus. Skambinti kun. Pijui Šarpnickui, OFM, Prisikėlimo parapija, tel. 533-0621.

Ieškau **Onos Šarkaitės,** jos pavardė dabar – Ona Bukaska. Buvęs adresas: Timmins Ont. Box 37. Mano adresas: K. Asevičius, 391 Glenlake Ave., Toronto Ont. M6P 1G5, tel. 416-766-8316.

OVERSEAS VIDEO TAPE
Pakeičiame 3 val. video juostas iš vienos sistemos į kitą tik už $45. Darbas garantuotas. NTSC, PAL, SECAM, Europos, Azijos, Afrikos ir Australijos sistemas į kanadišką ir atvirkščiai. 8 ir 16 mm filmas ir skaidres pakeičiame į video.
KODĖL MOKĖTI DAUGIAU? Skambinkite tel. 244-1822.

MILIJONAS DOLERIŲ LIETUVAI
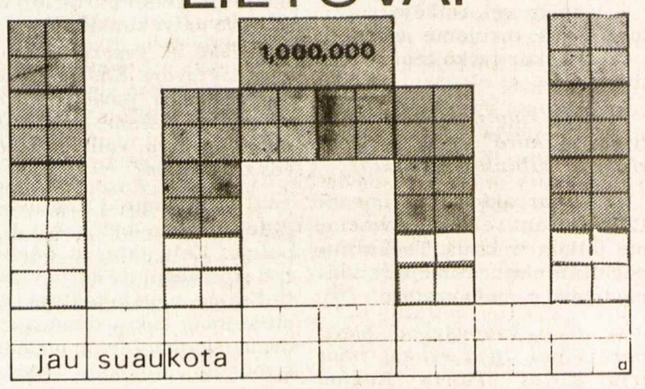

ar jau atidavei savo dalį?

Toronto miestas

Svarbus pranešimas Toronto miesto nejudomo turto mokesčių mokėtojams

Jau dabar turėjote būti gavę 1991 m. laikiną nejudumo turto mokesčių sąskaitą. Jeigu dar nesate jos gavę, skambinkite tel. 392-7115 arba rašykite mokesčių rinkėjui (Tax Collector), City Hall, Toronto M5H 2N2, arba užeikite informacijos įstaigon (Tax Information Counter), Main Floor, City Hall, kaip galint greičiau.

Atminkite, jeigu ir nesate gavę sąskaitos, vistiek turite mokėti nejudomo turto mokesčius. Pirmieji keturi mokėjimai už 1991 m. yra mokami vasario 15, kovo 15, balandžio 15 ir gegužės 9.

Šie 1991 metų mokėjimai yra nustatyti pagal praėjusių metų mokesčių pusę sumos. Gegužės mėnesį jūs gausite sąskaitą 1991 metų nejudomo turto mokesčių likusiai sumai, kuri turės būti apmokėta ir vėl keturiais mokėjimais.

G. H. Clarke,
miesto iždininkas

"Atitirpę žodžiai"

Turiningas ir prasmingas veikalas prancūzų kalba apie nūdienės Lietuvos problemas

VYTAUTAS A. JONYNAS

Žinau, nieko nenustebinsiu pasakęs, kad *Tėviškės žiburiai* yra pasižymėję iki šiol pastoviu, sumaniu ir įžvalgiu sekimu, kas rašoma apie Sovietiją ir Lietuvą svetimtaučių spaudoj bei knygose. Prasidėjus visuotiniam padrąsėjimui, ryšium su "glasnost" politika, rašinių apie Stalino siautėjimą, "Miss stagnacijos" piruetes, ekonominį nūdienės valdžios neišmanymą taip pagausėjo lietuvių ir pačių rusų spaudoj, kad užsienio stebėtojų korespondentų pastabos ėmė rodytis pernelyg banalios, blankios, paviršutiniškos. Saviškių rašiniai, ten viešėjusių, koncertavusių, alų-midų-gėrusių, atrodė viską apsakiusiais gražiai, padoriai ir teisingai, nors, deja, irgi kartais ne per daug nuodugniai.

Būdinga tačiau, kad pagausėjusiose knygelėse svetima kalba apie Sovietų Sąjungą ir ypač apie tą dorą ir "šventą" žmogų Gorbį užuominų apie Lietuvą ir jos buitį beveik nepasitaiko.

Užtat pasijutau lyg gavęs kietu daiktu, kai ėmiau skaityt atsitiktinai patekusią į mano rankas knygelę neįprastu pavadinimu: *Paroles degelees.* Bet šiuo atveju viskas neįprasta. Autorės pavardė neprancūziška — Irena Wiszniewska. Neatrodo, kad tai prancūzaitė ištekėjusi už lenko. Aplanke sakoma, jog ji lenkaitė, gimusi Vilniuje. Rodos, turėtų būti arši lietuvių priešė, bet knygelėj nėra jokios pagiežos lietuviam ir "chlopų" kalbai. Rodos, turėtų būti kokių užuominų apie seną, garbingą praeitį, "rzeczoispolitos" santarą bei kitokių digresijų. Jų vietoj turim vien svarbesnių istorinių įvykių chronologiją ir žemėlapiūkštį, kuriame per kažkokį nesusipratimą ar aiškiaregystę Mažoji Lietuva priskiriama prie valstybės kamieno.

Bet labiausiai nelauktas dalykas yra paties leidinio sąranga. Tai paprasčiausias pravestų apklausinėjimų sąvadas. Irena Wiszniewska, dirbanti vertėja Lenkijos kultūros ministerijoje ir dėstanti prancūzų kalbą Prancūzų institute Varšuvoj, atvažiavo Lietuvon (tikriausiai Vilniun) ir, talkinama Mareko Wirwos, apklausinėjo 22 asmenis. Spėjamai surašė tuos pokalbius magnetofono juoston, paskui išvertė juos pati į prancūzų kalbą ir davė gerai, žinomai Paryžiaus leidyklai. O toji (vėlgi neįtikimas daiktas, kad Lietuva susilauktų tokio dėmesio iš prancūzų nuo neatmenamų laikų įsimylėjusių rusus iki ausų) ėmė ir nieko nelaukusi išleido. Tarytum būtų kam tie lietuviai įdomūs.

O tačiau tas žodis "lietuviai" dėbso matomiausioje vietoje — viršelyje. Knyga taip ir vadinasi: *Atitirpę žodžiai.* Liudijimai apie *lietuvius,* kuriuos mes laikėm sovietikais. *(Paroles degelees.* Ces Lituaniens que l'on disait Sovietiques).

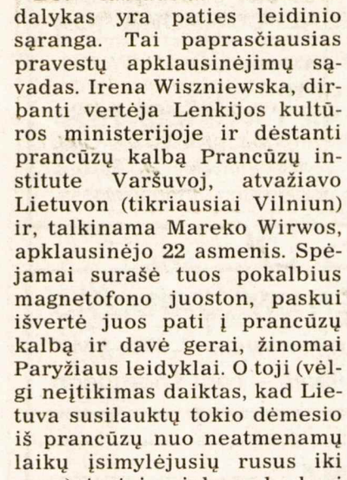

Dr. RAMŪNAS J. F. SAPLYS, mediciną baigė 1982 m. Toronto universitete. Atlikęs dvejų metų stažą Western ligoninėje, vienerius metus turėjo atidaręs savo praktiką. Po to apsisprendė specializuotis kaulų chirurgijoje. Pasižymėjo specialybės darbuose, gaudamas atitinkamus įvertinimo žymenis ir 1990 m. lapkričio mėn. išlaikė baigiamuosius kaulų chirurgo egzaminus. Šiuo metu dirba Toronto Western ir Queensway ligoninėse. Yra sukūręs lietuvišką šeimą ir augina dvi dukreles. Linkėtina, kad naujasis medicinos specialistas šalia savo profesinių darbų rastų laiko ir lietuviškai veiklai

Autorė nori pasakyti, jog aptikusi kažkokias permainas žmonių, kuriuos pažinojo, elgsenoj, mostuose, kalboje. Iš čia ir pavadinimas — "Atitirpę žodžiai".

Irena Wiszniewska atrodo bus sąmoningai įrašius knygos "motto" gabaliuką iš Rabelais teksto. Tai garsusis Kanados aprašymas. Esą tame krašte taip šalta, kad kai žmonės mėgindavo susišaukti, tai jų žodžiai sušaldavę pakeliui. Ir tik atėjus pavasariui, atšildavę, atitirpdavę ir būdavo girdimi. Galit įsivaizduoti, koks tada būdavęs alasas. Atseit tą alasą, tuos padrąsėjusių žmonių atvirus pasisakymus ir norėjusi autorė užfiksuoti, perteikti skaitytojui.

Niekam nėra paslaptis, kad atlikti apklausinėjimą ne kiekvienas gali. Faktinai jo kokybė priklauso labiau nuo pateikiamų klausimų negu nuo atsakymų. Knygos tekste atviro dialogo nėra, išskyrus degtindarių-alkoholikų ginčą.

Bet iš atsakymų aišku, kad Wiszniewska ne vien sugeba klausinėti pašnekovą, bet ir išprovokuoja jame atsipalaidavimą, nuoširdumą. Tiesa, skaitytojui nėra žinoma, ar jinai nebus tuos įrašus nudailinusi, stilizavusi iki neatpažinimo. Nesinorėtų jos tuo įtarti. Tik labai retais atvejais skelbiama pašnekovo pavardė — prof. Bronius Genzelis, Povilas Pečeliūnas, Kostas Žardelevičius, Marijonas Gebrys. Jie yra, kaip pvz. Genzelis, rašę lietuvių spaudoje, jų mintys mums pažįstamos. Iš to matyti, kad leidinio sudarytoja nėra nieko "pridėjusi nuo savęs."

Iš visko atrodo, kad didžiausią dėmesį Wiszniewska skyrė išgavimui kuo atviriausio pasisakymo, stengdamasi suteikti tam tekstui stilistinę apdailą, kuri skambėtų nesalioniškai, bet autentiškai. Ir tai jai pavyksta pasigėrėtinai. Žydų intelektualo pasisakyme aptinkam daug dalykų, kurių iki šiol nesam girdėję, skaitydami knygas. Ne mažiau reljefiškas yra ir kariavusio Afganistane lietuvio išsipasakojimas.

Kaip visi esam pastebėję, skaitydami įvairių korespondentų, įskaitant ir Hedrick Smith, veikalus apie Sovietiją, visiems jiems būdingas pareiškimas, kad tokį ar anokį dalyką jie išgirdę iš Duniašos ar Gregorijaus, kurių pavardžių jie nedrįstą skelbti. Bet paprastai tai būna vien pastraipos, fragmentėliai.

Atitirpusiuos žodžiuos skelbiami per dešimtis su viršum puslapių nusidriekią išsipasakojimai pirmuoju asmeniu, autorei vos keliais brūkšniais nupiešus apklausinėjamo asmens siluetą ir apsakius, kokioj aplinkoj vyksta pokalbis. Užtat skaitytojui susidaro įspūdis tarytum jis skaitytų novelę ar patsai diskutuotų su tuo asmeniu.

O jie įvairaus amžiaus, įvairių tautybių, profesijų, lyčių.Tai buvęs kolchozininkas, dabar tapęs vaizbūnuverslininku-milijonierium; tai slaugė, buvęs klierikas dabar vargonininkas; tai madų kūrėja, Afganistane buvęs kareivėlis; tai bonvivanės aktorės, lėbaujančios naktimis; tai lenkas iš Šalčininkų "respublikos", tai degtindaris ar badu protestuojantis Laisvės Lygos kovotojas. Turime psichiatrą, žurnalistą, kraštotyrininkę, Sąjūdžio steigėją ir šulą, "hard-rock" muzikantą, TV darbuotoją, pavainikio motiną, Demokratų partijos vadą. Žydų intelektualą, kompiuterių "mokslus" einančią merginą, pagaliau avangardinį tapytoją. Pamėginkit surast kur kitur tokį tariamų sovietikų būrelį! Dvidešimt du asmenys!

Nenuostabu, kad knygą skaitant atsiveria iki šiol neregėti tenykščio gyvenimo kontūrai. Negyvai nusiaubto krašto vaizdas, nors jų žodžiuos ir skamba viltis. Nesistebėčiau taip pat, kad kas nors apkaltins Wiszniewską šališkumu, o žmonių duotus pareiškimus pasenusiais. Tai tiesa. Gyvenimas eina galvotrūkščiais. Pasikalbėjimai buvo atlikti prieš blokadą 1989 metais. Per tą laiką daug kas pašlijo.

Nedėrėtų tačiau užmiršti, kad tai pirmoji tokios apimties knyga prancūzų kalba apie nūdienę Lietuvą ir kad tai istorinis dokumentas — "Oral History" pobūdžio, kuris niekad nepraras savo vertės, kaip kad nepraras Alain Stankė's leidinėlis apie Dainuojančią Lietuvą, kurį teko man *Tėviškės žiburiuose* recenzuoti.

Nė kiek nesistebėčiau, jei Irenos Wiszniewskos veikalu susidomėtų ir sovietologai, nes nors paskutiniuoju laiku nestigo įmantrių ir gilių Sovietijos "post mortem" analizių, gal tik Francine Du Plessi Gray *Soviet Women Walking the Tightrope 1989* atskleidžia tolygiu nuogumu kasdieninio sovietinio gyvenimo beviltiškumą. To pesimizmo Wiszniewskos knygoj nėra tokiame kiekyje, bet jos vaizdas atrodo nemažiau autentiškas.

Pažymėtinas Wiszniewskos sugebėjimas individualizuoti pokalbio dalyvių kalbą — kartais iki tokio laipsnio, jog skaitytojas ima atspėti, kur pokalbininkas kažką slapsto ar kur giriasi kaip gudas savo dryžom kelnėm. Tikrai smagi knygelė.

Irena Wiszniewska et Marek Wirwa, PAROLES DEGELEES; ces Lituaniens que l'on disait Sovietiques. Temoignages. Paris, Calmann-Levy, 1990, 250 f.

Toronto aukštesniųjų lituanistinių kursų X ir XII skyriaus mokiniai, sėkmingai pabaigę mokslo metus, gauna Ontario provincijos gimnazijos užskaitą (credit). Sėdi iš kairės: Daina Batūraitė, Julija Pranaitytė, Vilija Karkaitė, Rimas Pečiulis, Audra Paulionytė, Arvydas Slaboševičius; stovi: mokytoja Giedra Paulionienė, Daina Batraks, Petras Steponaitis, Darius Viskontas, Juris Batraks, Vilija Leknickaitė, mokytoja Irena Ehlers

Tvirtos minties šulas

VALDEMARAS CUKURAS

Statant naujus atgimstančios lietuvių tautos rūmus, iškyla ir filosofo Prano Kuraičio mintys, sutelktos jo raštų rinktinėje

1990 m. vasarai baigiantis, į Dainavą, kur vyko ateitininkų studijų savaitė, buvo atgabenta ką tik iš spaustuvės išėjusi dovana — prof. Prano Kuraičio "Filosofijos raštų rinktinė". Ją studijų savaitės dalyviams padalijo "Ateities" leidyklos vedėjas dr. Algis Norvilas. Sekančios dienos studijinėje programoje, skirtoje filosofiniams svarstymams, buvo įtrauktas šio veikalo pristatymas ir trumpa apžvalga.

Tai stambi knyga, apimanti 382 didelio formato puslapius. Ją sudaro trys pagrindinės dalys: pirmojoje randama gerai parinktų ištraukų iš prof. prel. Prano Kuraičio stambesniųjų veikalų — "Gnoseologijos" ir "Ontologijos" ir studijų "Logos" žurnale. Sekančioje dalyje skaitytojas supažindinamas su svarbesniais filosofais, kurie padarė mūsų filosofui didžiausią įspūdį ir jį paveikė. Toliau seka pasaulėžiūriniai straipsniai, parašyti jau antrojoje Pr. Kuraičio gyvenimo pusėje. Trečią dalį sudaro ilga ir labai įdomi dr. Juozo Girniaus prel. Prano Kuraičio gyvenimo ir kūrybos apžvalga.

Veikalas patraukia akį savo estetiniu veidu. Turinyje sudėtos sumaniai suredaguotos filosofijos raštų ištraukos. Jos buvo peržiūrėtos, jų kalba išlyginta ir vietomis pataisyta rašytojo Antano Vaičiulaičio. Veikalo išorę apipavidalino ir gražų aplanką sukūrė dail. Nijolė Palubinskienė. Šitie estetiniai elementai padaro tai, kad filosofinius rinktinės straipsnius lengva skaityti ir paskatina į jų keliamas mintis gilintis.

Skaitydami šį veikalą, mes nejučiom priartėjam prie paties kūrėjo — prel. Pr. Kuraičio asmens, kuris šio meto studijuojančiam jaunimui ir net vyresniems galėjo pasirodyti tolimas, nepažįstamas ir nesuprantamas. Nenuostabu, kad šio projekto sumanymo pradžioje ir net knygai pasirodžius viešumoje buvo girdėti balsų, kritikuojančių šį užmojį, tvirtinant, esą nėra reikalo "kelti iš kapo senienų", kaip visai neseniai leidėjui išdidžiai pareiškė vienas "šio meto dvasia alsuojantis" mūsų inteligentas.

Drąsiai siūlome paimti į rankas šį filosofijos tomą. Tiems, kurie išdrįs šį veikalą įsigyti ir perskaityti, atsivers didžiai vertingas dvasinis lobis, prabils gyvenimiškas žodis. Paėmęs į rankas ir prisivertęs prasilaužti pro pirmuosius filosofiniu drabužiu apvilktus sakinius, skaitytojas nustebs patyręs, koks naujas ir gyvenimiškai konkretus buvo prof. Pr. Kuraitis, kaip jis įdomiai kedena aktualiausias kultūrines problemas, kaip dinamiškai eina į socialinio gyvenimo raizgyną ir kaip sugestyvios buvo įžvalgos šioje srityje. Ši knyga atskleis prieš skaitytojo akis nuostabiai žavingą Prano Kuraičio gyvenimo ir kūrybos "ethos".

Šitai savo biografinėje studijoje pakartotinai iškelia dr. Juozas Girnius, pats dar studentaudamas asmeniškai patyręs savo profesoriaus dvasinę šilumą. Tuos įspūdžius galėtų patvirtinti visi tie, kurie pas prof. Kuraitį studijavo, pas jį lankėsi ir naudojosi jo asmenine biblioteka, prikrauta naujausių Vakarų Europos autorių veikalų.

Atrodo, kad Pr. Kuraičiui gnoseologija (jis šį žodį laikė geriau ir tiksliau pasakančiu, ką dabar daugumas nusako žodžiu "epistemologija") buvo arčiausiai "prie širdies". Pr. Kuraitis yra pirmasis ir gal vienintelis, kuris laisvos Lietuvos laikais gilinosi į metafiziką, ypač į sudėtingas pažinimo teorijos problemas. Jam rūpėjo visada pabrėžti, kad jį patraukė originalioji šv. Tomo Akviniečio intuicija — saikingasis realizmas ir egzistencijos primatas svarstant būties klausimus. Tose vietose, kur jis apžvelgia ir kritikuoja Kantą, Hegelį ir kitus subjektyvizmo linkmės mintytojus, Pr. Kuraitis pabrėžia ištikimybę Akviniečio realizmui. Štai pavyzdys:

"Šauksmai šiandien apie vadinamosios filosofijos krizę liudija, kad, matyti, čia evoliucija ne ką pozityvaus yra davusi, jeigu pagrindiniausiais klausimais nesugebama nieko tikro pasakyti. Kai dabar jau yra paaiškėję, kad vadinamosios moderniosios sistemos savo pagrindinių pozicijų pradžią turi iš viduramžių, kad tokiu būdu jų evoliucija iš ten prasideda, tai labai reikalinga patyrinėti, ar kartais jau iš pat pradžių toj evoliucijoj nepaimta klaidinga linkmė; gal reikėjo visai kita kryptimi pradėti evoliucionuoti, gal kaip tik reikia sugrįžti prie pagrindinių Tomo Akviniečio punktų, kad, iš jų išėjus, nereikėtų patekti į tokią krizę, prie kurios yra privedus priešingų tomistinei viduramžių filosofinių srovių įtaka . . . Įsižiūrėjus geriau pamatai, jog tose prieš metafiziką nusistačiusiose sistemose nėra pagrindo įrodyti, kad kiti žmonės egzistuoja, kad išorinis pasaulis egzistuoja, kad pats pažįstantis subjektas egzistuoja kaip žmogus, o ne kaip koks reiškinių ar pergyvenimų kompleksas arba kažkoks transcendentinis nerealus subjektas (141 psl.).

Suprantama, kodėl Pr. Kuraičiui nebuvo pakeliui nei su racionalistais, nei su egzistencialistais ir fenomenologais. Šia prasme Pr. Kuraitis labai panašus į šio šimtmečio vieną iškiliausių tomistų — Etienne Gilson.

Gnoseologijos, t.y. pažinimo klausimai, buvo Pr. Kuraičio interesų centre jau nuo pat studijų Liuveno universitete laikų. Šio universiteto dėstytojų tarpe buvo taip pat ir jėzuitas Joseph Marechal. Nežinia, ar Kuraičiui teko šio profesoriaus paskaitų klausyti. J. Marechal turėjo nepaprastai daug įtakos naujam priėjimui prie Tomo Akviniečio filosofijos, atskleidė naujas įžvalgas, praturtinančias šio šimtmečio antrosios pusės katalikų filosofiją ir teologiją.

Gnoseologijos srityje, kuri buvo tokia artima Pr. Kuraičiui, ypač iškilo Marechal'o mokinys Kanados jėzuitas Bernard Lonergan. Jei tremtis ir nepakeliamos sąlygos, kurias turėjo iškentėti Pr. Kuraitis, turint galvoje, kad visai buvo atskirtas nuo naujausios literatūros, liečiančios jo pamėgtąją sritį, neleido susipažinti ir su naujus barus nutiesusia Bernardo Lonergano studija "Insight", kurios antraeilė antraštė "A Study of Human Understanding" (London 1957) kaip tik yra šios srities naujausių kelių skynėja, atgaivinusi ir naujai priartinusi Tomo Akviniečio mintį šiems laikams.

Skaitytojai, kuriems kils noras su šiuo Pr. Kuraičio filosofinių raštų rinkiniu susipažinti, turėtų pirmiausia perskaityti dr. Juozo Girniaus ten pridėtą studiją. Tada savaime atsiras ir noras, ir drąsa kibti į Kuraičio ten paskelbtas mintis bei svarstymus. Kils noras taip pat paskaityti, ką mūsų filosofas sako apie didžiuosius minties šulus: Henri Bergsoną, Blaise Paskalį, mūsų pačių plačiašakį mintytoją Dambrauską-Jakštą ir kitus.

Šiandien, kai ir mes patys, ir bundanti Lietuva ieško stipraus pagrindo po kojų, ant kurio pradėtų statyti naujo gyvenimo rūmus, surankioti brangiuosius praeities laimėtus, bet per ilgus nelaisvės metus trupintus išblaškytus kūrybos lobius, — Pr. Kuraitis yra vienas iš tvirtų minties vadų. Jo raštai ir svarstymai, jo įtaka verta atgaivinti, nes šiame vertybių košmare ir sunkiose pastangose susiorentuoti atgimstančioj lietuvių tautoj yra labai vertingas turtas.

Pr. Kuraitis gyveno dviejų lietuvių tautos atgimimo laikotarpių tėkmėje — gimęs 1883 m. "Aušros" pasirodymo metais, miręs pirmiesiems naujojo Atgimimo sąjūdžio daigams pasirodžius — 1964 m. Jis turėtų įsirikiuoti į mūsų tautos nepamirštamų dvasios vadų eiles. Todėl esam dėkingi "Ateities" leidyklai už šią brangią dovaną, įgalinusią mus priartėti prie didžios dvasios lietuvių tautos sūnaus ir kūrėjo.

Pranas Kuraitis, FILOSOFIJOS RAŠTŲ RINKTINĖ. Spaudai paruošė Antanas Vaičiulaitis. Išleido "Ateitis" (4036 W. 91st. Pl. Lawn, Il 60453, USA). Čikaga, 1990 m., 382 psl.

Gelbėki, Dangau!

Šimtagalvis baubas
Smaugia mūsų Laisvę,
traiško mūsų Žemę.
Mama, aš bijau!
Gelbėkite, žmonės!
Niekas neišgirsta...
Gelbėki mus, Dieve,
Gelbėki, Dangau!

Brolių, sesių kraujas
Grindiniais vis teka...
Koks baisus tironas!
Mama, aš bijau!
Kas padės siaubūną
Baisų sutramdyti?...
Gelbėk mus pasauli!
Gelėki, Dangau...

Birutė Lukšėnaitė, 12 metų, atvykusi iš Lietuvos.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Andre Silvaire leidykla Paryžiuje išleido Oskaro Vladislovo Milašiaus (1877-1939) raštų XIII tomą "Deux messianismes politiques" ("Du politiniai mesianizmai"). Toman taipgi įjungti trys trumpesni O.V. Milašiaus rašiniai: "Vilna et la civilisation Europeenne" ("Vilnius ir Europos civilizacija"), "L'Alliance des etats Baltiques" ("Baltijos valstybių sąjunga"), "L'Emprise Allemande sur la Russie" ("Vokietijos įtaka Rusijai"). Leidėjo adresas: Editions Andre Silvaire, 20, Rue Domat — 75005 Paris, France.

Dailėtyrininkė Zita Žemaitytė ruošiasi rašyti 1879 m. sausio 2 d. Joniškyje gimusio ir Čikagoje 1979 m. liepos 19 d. mirusio dail. Adomo Varno monografiją. Vilniuje jau yra išleistos trys jos parašytos monografijos — "Domicėlė Tarabildienė" (1973), "Lionginas Šepka" (1984), "Paulius Galaunė" (1988). Viešnia iš Vilniaus, pakviesta dail. A. Varną senatvėje globojusios D. Petraitytės, Čikagoje pusantro mėnesio rinko medžiagą monografijai. Paskutinis dail. A. Varno ilgo gyvenimo tarpsnis yra tampriai susietas su Čikaga. Marijos aukštesniojoje mokykloje 1955 m. kovo 19 d. surengta paroda buvo paminėta dviguba dail. A. Varno sukaktis — deimantinė amžiaus ir auksinė kūrybinio darbo. Jo kūrinių apžvalginė paroda, skirta amžiaus aštuoniasdešimtmečiui, įvyko M. K. Čiurlionio galerijoje 1959 m. lapkričio 14 d., o Tautiniuose lietuvių namuose 1978 m. gruodžio 2 d. paroda ir akademine dalimi buvo prisimintos šimtosios dail. A. Varno gimimo metinės. Dailėtyrininkė Z. Žemaitytė Niujorke aplankė dail. Juozą Bagdoną, gerai pažinojusį dail. A. Varną. Ji taipgi viešėjo Bostone ir Floridoje aplankė dailininko, dailėtyrininko ir muziejininko Pauliaus Galaunės dukrą Dalią Augūnienę.

Amerikos lietuvių kultūros archyvas (ALKA) Putname, Conn., dabar yra autonominis Lietuvių katalikų mokslo akademijos skyrius, renkantis archyvinę medžiagą. ALKOS priežiūros ir tvarkymo darbus atlieka kun. Rapolas Krasauskas ir dr. Juozas Kriaučiūnas. ALKOS reikalai buvo aptarti direktoriato posėdyje 1990 m. lapkričio 10 d. Jame paaiškėjo, kad 1990 m. ALKĄ praturtino gauti pilni ar tik daliniai M. Brako, F. Kiršos, S. Santvaro, A. Gustaičio, V. Vizgirdos, Z. Snarskio, kun. A. Rubšio ir kitų lietuvių archyvai. Sukataloguotų knygų skaičius pasiekė 8.000, bet jų vis dar yra daug neįtrauktų į katalogus. Katalogavimas bus tęsiamas, kol leis turimos lėšos. Jas betgi sumažino gerokai praretėjusios rėmėjų gretos. Iš anksčiau turėtų penkių tūkstančių liko tik trejetas šimtų, o ir likusieji, tapę pensininkais, dabar yra praradę savo ankstesnį finansinį pajėgumą.

ALKOS senajam pastatui reikia naujo stogo, nes dabartinis plokščias stogas beveik kasmet prakiūra ir leidžia prasisunkti lietui. Jo pataisymai neišsprendžia problemos. Pirmiausia teks gelbėti nuo gresiančio sunykimo dail. Adomo Smetonos nutapytą didžiulį paveikslą "S. Batoras įsteigia Vilniaus universitetą". Šis kūrinys puošė Lietuvos paviljoną Niujorko pasaulinėje parodoje 1939 m. Jo autorius yra Lietuvos prez. A. Smetonos sūnėnas, su jo brolio šeima 1941 m. birželio 14 d. ištremtas Sverdlovsko sritin ir ten miręs 1942 m. sausio 28 d. Paveikslo atnaujinimo reikalai aptarti su posėdin įsijungusiu restauratoriumi Tadu Sviderskiu, prieš keletą metų atvykusiu iš Lietuvos. Jis parūpins restauravimo kainą. 1990 m. ALKA susilaukė daug lankytojų, atvykusių iš Lietuvos, išsivežusių nemažai knygų ir žurnalų. ALKOS rūsyje daug religinio turinio knygų buvo sutelkusi ten kambarį turinti prel. Vytauto Balčiūno vadovaujama leidykla "Krikščionis gyvenime", taip pat susieta su Lietuvių katalikų mokslo akademija. Beveik 50.000 jos knygų buvo išsiųsta Lietuvon, išlaidas padengus Lietuvių katalikų religinei šalpai. Direktoriato narių posėdyje buvo pertvarkyta valdyba, iš pirmininko pareigų dėl susilpnėjusios sveikatos pasitraukus dr. Alfonsui Stankaičiui. ALKOS problemas dabar spręs naujoji valdyba: pirm. dr. Juozas Kriaučiūnas, I vicepirm. kun. Rapolas Krasauskas, II vicepirm. Algis Simonaitis, sekr. Lionė Simonaitienė, ižd. Stasys Miknius ir narys dr. Alfonsas Stankaitis.

Kauno paveikslų galerijoje savo gobelenų parodą surengė tekstilės dail. Rūta Luckienė, o pomirtinę dail. Vaclovo Miknevičiaus keramikos darbų parodą — jo artimieji. Žymusis keramikas V. Miknevičius, gimęs 1910 m. liepos 26 d. Zanėnuose, Molėtų rajone, mirė nesulaukęs amžiaus aštuoniasdešimtmečio. Velionis yra laimėjęs aukso medalį Paryžiaus pasaulinėje parodoje 1936 m., suorganizavęs Kauno "Dailės" kooperatyvo dailiosios keramikos dirbtuves, parašęs knygą "Dailioji keramika", įdiegęs gamybon geležingą molį, švino neturinčias glazūras.

Apie Lietuvos rašytojų sąjungos narių suvažiavimą Vilniuje 1990 m. gruodžio 14-15 d.d. jau esame rašę šiame skyriuje "TŽ" sausio 29 d. laidoje. Atskirai reikėtų paminėti suvažiavime priimtų įstatų pirmąjį paragrafą, skelbiantį visos organizacinės rašytojų veiklos tęstinumą: "Lietuvos rašytojų sąjunga (LRS) yra savanoriška bei savarankiška profesinė prozininkų, poetų, dramaturgų, vertėjų, literatūros kritikų ir mokslininkų visuomeninė kūrybinė organizacija, tęsianti Lietuvių meno kūrėjų draugijos Literatų sekcijos (1920-1922; 1925-1932), Lietuvos rašytojų ir žurnalistų sąjungos (1922-1929), Lietuvių rašytojų draugijos (1932-1940) ir atskiru dokumentu įvertintos (pareiškimas dėl LTSR rašytojų veiklos 1945-1989 m. priimtas šiame suvažiavime) LTSR rašytojų sąjungos (1945-1989) darbą".

Tame atskirame pareiškime metamas kritiškas žvilgsnis į Maskvos kontrolėn patekusią LTSR rašytojų sąjungą: "Renkamieji organai ir partinė organizacija buvo įtraukti į rašytojų represavimo ir politinio persekiojimo akcijas, vienos ideologijos ir vienintelio 'socialistinio realizmo' metodo diegimą. Vyravo vadinamasis klasinis požiūris, kuris varžė literatūros palikimo, išeivijos ir naujų Lietuvos rašytojų kūrinių leidimą bei vertinimą. Žodžio laisvė buvo politinės cenzūros nelaisvėje. Rašytojų sąjunga ne kartą buvo paversta ideologinių manipuliacijų įrankiu, jos vadovų veikloje reiškėsi partinis ir nomenklatūrinis požiūris į literatūros vertybes ir rašytojus. Lietuvos rašytojų sąjunga suvokia šių veiksmų žalą ir savo paveldėtą kaltę, smerkia uolius minėtų akcijų vykdytojus ir griežtai atsiriboja nuo konjunktūriško tarnavimo. Kartu pažymėtina, kad aneksijos metais Lietuvos rašytojų kūryboje ir veikloje išliko nepriklausomybės ir liberalizmo dvasia. Primesti požiūriai bei sprendimai neretai buvo kvestionuojami ir apeinami. Metams bėgant brendęs pasipriešinimo ir laisvės siekis atsiskleidė drąsiomis ir pirmeiviškomis rašytojų akcijomis tautinio atgimimo laikotarpiu. Vertindami savo organizacijos praeitį, matome ir negrąžinamų praradimų žaizdas, ir sunkiomis sąlygomis sukauptas atsinaujinimo pajėgas. Apgailėję netektis ir skaudžius smūgius kolegoms, turime tęsti tai, ką neseniai pradėjome: saugoti žodžio laisvę, rūpintis literatūros palikimo, išeivijos, tremtinių kūrybos leidimu, tvirtinti lietuvių kultūros tęstinumo ir vientisumo sampratą, atsisakyti partinių interesų renkamųjų organų veikloje, literatūros vertinimą grįsti estetinės vertės kriterijais".

Suvažiavimo dalyviai taipgi nutarė valstybiniu mastu paminėti tris gimimo sukaktis 1993 m.: Simono Daukanto — 200 metų, Vydūno — 125 metų ir V. Mykolaičio-Putino — 100 metų. S. Daukanto minėjimą buvo pasiūlyta rengti kartu su Lietuvos mokslų akademijos istorijos ir lietuvių literatūros institutais, Vydūno — su jo vardo draugija. Į numatytus renginius įtrauktas ir pasaulio lietuvių rašytojų kongresas, kurį 1990 m. gegužės mėnesį sutrukdė sovietinė Lietuvos blokada. Diskusijose pritarta rašytojų ryšiams su mokykla, humanitarinių disciplinų ir gabių studentų globai, reguliariems susitikimams ir pokalbiams su Baltijos šalių rašytojais. Iš Lietuvos vyriausybės buvo tikėtasi gauti lėšų lietuvių literatūros vertimams į kitas kalbas, senosios kitakalbės lietuvių literatūros skelbimui ir tyrinėjimui, paspartintam lietuvių išeivijos literatūrinių kūrinių grįžimui į Lietuvą. Deja, šiuos gražius planus gali sujaukti Sovietų Sąjungos prez. M. Gorbačiovo atnaujinami okupaciniai smūgiai Lietuvos nepriklausomybei. **V. Kst.**

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS
999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9.00 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: Sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:	
90-179 d. term. ind.	9¾%
180-185 d. term. ind.	9¾%
1 metų term. indėlius	9½%
2 metų term. indėlius	9¼%
3 metų term. indėlius	9¼%
1 metų GIC-met. palūk. ..	10½%
2 metų GIC-met. palūk. ..	10¼%
3 metų GIC-met. palūk. ..	10¼%
1 metų GIC-mėn. palūk. .	10 %
RRSP, RRIF ir OHOSP	9½%
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind.	10¾%
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind.	10½%
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind.	10½%
Taupomąją sąskaitą	8¼%
Kasd. pal. taupymo sąsk..	8¾%
Kasd. pal.čekių sąsk.iki ...	5¾%

IMA UŽ:	
Asmenines paskolas nuo	13 %
Sutarties paskolas nuo	13 %
Nekiln. turto paskolas:	
Su nekeičiamu nuošimčiu	
1 metų	12 %
2 metų	12 %
3 metų	12 %
Su keičiamu nuošimčiu	
1, 2 ir 3 metų	12 %

Draudžiame asmenines ir sutarties paskolas iki $15,000 ir narių gyvybę iki $2,000 už santaupas laikomas šėrų, čekių ir taupymo sąskaitose.

Duodame asmenines paskolas iki $50,000 ir morgičius iki 75% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

AKTYVAI virš 47 milijonų dolerių

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

STEPHAN'S FURS
406 Roncesvalles Ave.
Telefonas 536-5936 ir
Telefonas 762-7775
2239 Bloor Street West.
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės.
Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

DRAUDA
"ALL THE CHOICE IN THE WORLD"
MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)
Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 35 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

AUTOMOTIVE FIBER
AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS
Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.
Savininkas – RIČARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD,
Etobicoke, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

Kokia jūsų namo vertė?

Skambinkite dar šiandien dėl nemokamo jūsų namo įkainojimo.
ANTANAS GENYS

an independent member broker
RE/MAX professionals inc. Realtor
1 east mall crescent
etobicoke, ontario M9B 6G8
232-9000
res: 231-2839

MARGIS DRUG STORE
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
PENSININKAMS 15% NUOLAIDA NUO VISKO (IŠSKYRUS CIGARETES)
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS
MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

Greitas ir tikslus patarnavimas!
DRAUDA
gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo ir komercijos
Juozas Eimis Ramas
Tel. 231-5641, namų 766-5857
Allstate 5233 Dundas St. W. (arti Kipling) Islington, Ontario M9B 1A6
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

SPORTAS

Redaguoja SIGITAS KRAŠAUSKAS,
32 Pasadena Gardens, Toronto, Ontario, M6S 4R5,
telefonas (416) 766-5367

T.V.

Specialus pranešimas

Rimantas Dirvonis, ŠALFASSgos vicepirmininkas, buvo nuvykęs į Lietuvą ir dalyvavo PLS žaidynių organizacinio komiteto posėdžiuose 1991 m. sausio 24-26 d.d. Vilniuje. Jis buvo priimtas Lietuvos aukščiausiosios tarybos pirm. Vytauto Landsbergio, R. Ozolo, taip pat kitų Lietuvos vyriausybės narių. PLS žaidynių reikalu kalbėjosi su sporto vadovais.

Lietuvoje padėtis sunki. Po kruvino sekmadienio įvykių sausio 13 d. Lietuvos žmonės labai vieningi ir, sako, praradę baimę bet kam. Visa Lietuva siekia Nepriklausomybės. Kaimo žmonės, kurie anksčiau ne per daug rodė iniciatyvos politiniuose reikaluose, šiandien spontaniškai vyksta į miestus ir pasikeisdami saugo parlamentą ir kitas institucijas nuo sovietų užmojų.

Lietuvos sporto vadovai ir Lietuvos vyriausybė į PLS žaidynių organizavimą (jos turi įvykti 1991 m. liepos 27-rugpjūčio 4) žiūri daugiau kaip į politinę demonstraciją prieš sovietus ir labai pageidauja, kad jose daugiau dalyvautų išeivijos lietuvių. PLS žaidynės įvyks ir pasiruošimas joms Lietuvoje tęsiamas.

(Iš telefoninio pasikalbėjimo su grįžusiu iš Lietuvos R. Dirvoniu). **Sig.K.**

Rusas apie Lietuvos krepšinį

Š.m. sausio 15 d. laidoje Niujorke rusų kalba leidžiamas laikraštis "Novoje Ruskoje Slovo" išspausdino "Sovetskij Sport" korespondento A. Orlovo "Lietuvos krepšinis" knygos aprašymą. Ši knyga buvo išleista Lietuvoje 1971 metais ir buvo sovietų gerokai pacenzūruota. Pvz. iš plakato, reklamuojančio trečiąsias Europos krepšinio pirmenybes Kaune buvo pašalintas Vytis.

Šioje knygoje paminėti sporto įvykiai yra lietuviams gerai žinomi, tačiau įdomios yra straipsnio autoriaus asmeniškos nuotaikos:

"Šiomis dienomis aš dažnai galvoju apie savo lietuvius bičiulius ir pažįstamus, su jais praleistą laiką Vilniuje ir Kaune, Klaipėdoje ir Panevėžyje, Druskininkuose ir Palangoje. Kaip labai jie nekentė valdžios, kuri jiems ant durtuvų buvo atnešta iš Rytų. Svajojo pamatyti laisvą Lietuvą. Galvojo apie būsimus krepšinio susitikimus prieš sovietų rinktinę. Kai kurie iš jų norėtų pakartoti rungtynes Lietuva-Latvija, tik aišku, kad tai turėtų būti rungtynės prieš Sovietų Sąjungos rinktinę, ir būsimas Pranas Lubinas paskutinėse sekundėse padarytų rungtynes laimintį metimą . . .

Kai prieš metus Lietuva paskelbė nepriklausomybę, galvojau, kad neužilgo atvyksiu į Kauną, įeisiu į sporto halę, į kurią kaip kadaise, pėsčias nuo Laisvės alėjos įkopsiu į kalną, o paskiau su draugais užeisiu į "Tartu" restoraną ir išgersim po "Žalgirį" už Lietuvos krepšinio pergales ir Praną Lubiną, Stepą Butautą, Stasį Stonkų, Modestą Paulauską ir visas kitas Lietuvos žvaigždes.

Šiandien darosi aišku: kelionę į Kauną reikės atidėti. Bičiuliai, aš Jums linkiu pergalės, ir . . . ne tiktai krepšinio aikštėje".

Ispanai apie Saboną

Madrido dienraštis "El Pais" 1990 m. gruodžio 30 d. laidoje rašo:

"Vajadolido klubas 'Forum Filatelico' nubaudė Arvydą Saboną 100.000 pesetų bauda už teisėjus žeminančius gestus. (. . .). Sabonis patraukė teisėją Leon Arencibia už rankovės, kad atkreiptų dėmesį į padarytą prasižengimą ir visa jėga trenkė kamuolį į suolą (. . .). Šis lietuvio elgesys buvo tas lašas, kuris perpildė blogo elgesio ir nuolatinių protestų taurę, dėl kurių, rungtynių metu jis gaudavo daug techninių baudų".

Jeigu toks elgesys kartosis, klubas jį žada nubausti 500.000 pesetų bauda. **J.B.**

"Vyčio" žinios

1991 m. sausio 26 d. Toronto Lietuvių namuose įvyko metinis klubo narių susirinkimas. Darbotvarkė pristatyta plati, ir visi klausimai buvo diskutuojami labai rimtai. Susirinkimui pirmininkavo Juozas Balsys ir sekretoriavo Antanas Supronas.

Klubo pirmininkas Rimas Sonda savo pranešime lietė praėjusių metų veiklą, klubo finansinę padėtį, veiklos perspektyvas ateičiai. Taip pat vaizdžiai kalbėjo apie klubo pasiruošimą išvykai į IV-sias PLS žaidynes, kurios, kaip žinome, turi įvykti liepos-rugpjūčio mėnesiais Lietuvoje. Arvydas Blauzdžiūnas pranešė apie iždo reikalus, Edis Stravinskas supažindino su jaunių ir vyrų krepšinio komandų aktyvia veikla šiose sekcijose. Andrius Klimas kalbėjo apie organizacinius reikalus, krepšinio mokyklą 1990 m. Wasagoje, taip pat palietė pasiruošimo darbus 1991 m. toje pačioje mokykloje. Ši mokykla veikia nuo 1968 m., ir jos kūrėjas yra Mamertas Duliūnas. Revizijos komisija, susidedanti iš Pr. Bernecko ir J. Balsio, patikrinusi klubo finansinę padėtį, viską rado gerai tvarkant. Numatyti naujos valdybos rinkimai neįvyko, nes, susirinkimo kviečiama, senoji valdyba pasiliko pareigose

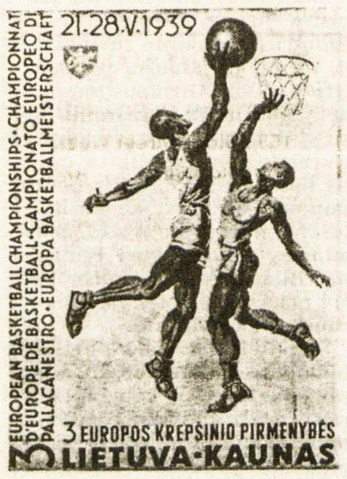

Europos krepšinio trečiųjų pirmenybių plakatas, buvo įdėtas į 1971 m. išleistą knygą "Lietuvos krepšinis", tačiau be Vyčio

(R. Sonda — pirm., R. Duliūnas, A. Blauzdžiūnas, E. Stravinskas, A. Klimas, G. Sendžikas ir T. Akelaitis). Pakeitimas įvyko revizijos komisijoje. Juozui Balsiui atsisakius iš pareigų, jo vietą užėmė Balys Savickas, greta pasiliekančio pareigose Prano Bernecko.

Grįžtant prie PLS žaidynių Lietuvoje klausimo, visų nuomonės buvo išreikštos vienodai. Jeigu šiandieninė politinė padėtis tęsis krašte, mūsų sportininkams dalyvavimo galimybės žaidynėse dalyvauti ribotos. Entuziazmas blėsta . . ., ir tai nereiškia, kad mes nenorime vykti į tėvų žemę, bet mes nematome, kaip tas vykimas galėtų būti įgyvendintas? Tačiau durų pasiruošimui ir vykimui į Lietuvą "Vyčio" klubas neuždaro.

Šis metinis klubo narių susirinkimas baigtas Tautos himnu. **Sig.K.**

A. KEPEŽĖNAS, Lietuvos kalnų slidinėjimo federacijos pirmininkas, Elbruso papėdėje Kaukaze, kur vyks IV PLS žaidynių slidinėjimo pirmenybės Nuotr. V. Čiurlionio

Golfo varžybos Švedijoje?

("Draugas" 1990 m. gruodžio 28 d.)

Lietuvos TOK-tą užgriuvo telefono skambučiai ir laiškai — ar tikrai IV PLS žaidynėse golfo varžybos vyks . . . Švedijoje?

Mat Australijoje besilankąs Lietuvos golfo organizacijos pirm. Vitkauskas pakvietė australiečius į golfo žaidynes Švedijoje. Kodėl ne? Juk slidinėjimas vyks Kaukaze ir alpinizmas Evereste.

IV PLS organizacinis štabas ir LTOK aiškiai pabrėžė, kad golfas nėra įtrauktas į žaidynių programą.

Skautų veikla

• Lietuvos nepriklausomybės minėjimą "Šatrijos" ir "Rambyno" tuntai rengia vasario 10, sekmadienį, Prisikėlimo parapijos šventovėje, pradėdami jį 10.15 v.r. Mišiomis. Po Mišių muzikos studijoje vyks iškilminga sueiga, į kurią kviečiami dalyvauti buvę skautai-tės, tėveliai, skautininkai-kės. Visų dalyvavimas padės iškilmingiau atšvęsti mums brangią tėvynės laisvę kartu su skautišku jaunimu. Renkamės visi tvarkingomis uniformomis 9.45 v.r. salėje. **Tuntininkai**

• "Šatrijos" tunto 40 metų veiklos sukakties minėjimas nukeliamas vėlesnei datai. **M.**

FUTURE.I
REAL ESTATE LTD. REALTOR

Nijolė Bates
Namų pirkimo bei pardavimo bendrovės atstovė
verslo 769-3300
namų 769-1835
• Patarnauja lietuvių kalba.
• Nemokamas namų įvertinimas
130 Kennedy Avenue,
Toronto, Ontario M6S 2X9
Pirkite namus geresnei savo ateičiai

AMERICAN EXPORT-IMPORT INC.
Chicago, Ill. 60441, U.S.A.
Canadian European Export-Import Co.
404 Roncesvalles Ave.,Toronto, Canada M6R 2M9
Tel. (416) 534-3860, Fax (416) 533-4910
Siunčiame siuntinius į Ukrainą, Lietuvą, Latviją, Estiją, Gudiją, Moldaviją, Krymą, Leningradą, Maskvą
Tikra naujiena – niekad nebuvo taip daroma
• Garantuotai žemiausios kainos, siuntinius pristatome į namus – patikimas, patikrintas patarnavimas.
• Visos kainos įskaitomos į persiuntimą, gavėjas nieko nemoka.
• Siunčiame naujų ar senų drabužių siuntinius, nemažesnius 5 kg ar 12 svarų.
• Siunčiame maisto siuntinius – reguliariai ar skubiai, pristatoma per 2-3 savaites.
• Persiunčiame pinigus – tiesiog iš rankų į rankas jūsų norimam asmeniui.
• Pasiunčiame gėles.
• Besilankantiems Kanadoje duodame sveikatos draudą ($121.50 trims mėnesiams).
• Parduodame automobilius visoje Rusijoje.
Esant blogai padėčiai jūsų gimtuose kraštuose, mes mažiname persiuntimo ir patarnavimo kainas JAV, kiek sąlygos leidžia.
Mūsų patvirtinti prekybininkai

JAV	
R&R INTERPOSTMIR CO. 1055 Broadway, Buffalo NY 14212 Tel. (716) 894-9880	
UKRAINIAN GIFT SHOP 11758 Mitchell, Hamtramck MI 48212, Detroit Tel. (313) 892-6563	
BOMAR INC. 4754½ W. Belmont Ave. Chicago 60641 (ILL) Tel. (312) 736-3136	
UNIPOL TRAVEL 8831 49th St., Pinellas Park Florida 34656 Tel. (813) 544-8700	
UNIVERSAL TRAVEL 4117 Bee Ridge Rd., Sarasota Florida 34233 Tel. (813) 377-9025	

KANADA	
	PIAST ENTERPRISES LTD. 121 Roncesvalles Ave. Toronto. Ontario M6R 2K9 Tel. (416) 531-8786
	ARKA LONDON 680 Dundas St. E. Tel. (519) 438-5271
	BIG WIN CENTER 760 Brant St., Burlington, Ontario Tel. (416) 639-7547
	KAZAN TRADING CO. 83 Shanley St. Kitchener, Ont. Tel. (519)743-7653
	SILESIA CO. 37 Hellems Ave., Welland, Ontario Tel. (415) 734-4487

PARAMA LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:	
9¾% už 90 dienų term. indėlius	
9¾% už 6 mėnesių term. indėlius	
9½% už 1 m. term. indėlius	
9¼% už 2 m. term. indėlius	
9¼% už 3 m. term. indėlius	
10 % už 1 m. GIC mėn. palūk.	
10½% už 1 m. GIC invest. pažym.	
10¼% už 2 m. GIC invest. pažym.	
10¼% už 3 m. GIC invest. pažym.	
9½% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)	
10¾% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.	
10½% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.	
10½% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.	
9½% už namų planą - OHOSP (variable rate)	
8¼% už taupymo sąskaitą	
8¾% kasd. pal. sąsk. virš 10.000	
6½% už kasd. pal. čekių sąsk.	

IMA:	
už asmenines paskolas nuo	13 %
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):	
su nekeičiamu nuošimčiu	
1 metų	12 %
2 metų	12 %
3 metų	12 %
(fixed rate)	
su keičiamu nuošimčiu	
1, 2 ar 3 metų	12 %
(variable rate)	

Asmenines paskolas duodame iki $65,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

AKTYVAI virš 82 milijonų dolerių

Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $30,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express).

MasterCard Kredito kortelė su PARAMOS vardu

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 3.30 v. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 8 v. vakaro; šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v. po pietų

BŪSTINĖ: Lietuvių namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonas 532-1149

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.
1211 Gorham St. Units 1&2, Newmarket, Ont. L3Y 7V1,
Telefonai: (Toronto linija) 416-773-9591,
(Newmarket linija) 416-836-1415.
Alfonsas Garbenis, jn. savininkas
Namų įkainojimo skyrius
YORK SIMCOE APPRAISAL CORPORATION
1211 Gorham St., Units 1&2, Newmarket, Ont. L3Y 7V1.
Telefonas (Toronto linija):
416-773-3779 FAX 1-416-836-1029
ALFONSAS W. GARBENIS, jn., B. Econ. CRA, SRA, kvalifikuotas įkainotojas nuosavybių – mortgičių, palikimų, investacijų, (V. Day Capital Gains) ir patarėjas kituose nekilnojamo turto reikaluose.

T. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS
1814 Berkel Rd., Mississauga L4X 1M7
Telefonas: 625-0707. Savininkas – Tom Thompson

KINGSWAY NATIONAL REAL ESTATE LTD.
1614 Bloor St. W., Toronto, M6P 1A7 (Arti Toronto Lietuvių namų)
PERKANT – PARDUODANT NAMĄ VISADA JUMS SĄŽININGAI IR DRAUGIŠKAI PATARNAUS STASYS JOKUBAITIS.
Telefonai 535-2331 arba 537-2869

JŪS GALITE PAGELBĖTI!
Jeigu jūs norite pagelbėti savo giminėms, draugams dovanokite automobilį Lietuvoje ar Sovietų Sąjungoje
Mes siūlome įvairių modelių automobilius, pagamintus Sovietų Sąjungoje:
Lada 2104, Samara 2108, Samara 2109, Niva, Tavria, Luaz.

TAVRIA – 5 greičių $5,944 kanadiškais
LUAZ JEEP 4x4 $6,996 kanadiškais
SAMARA 1.5-5 greičių $9,000 kanadiškais
Dėl daugiau informacijų prašome kreiptis pas mus
LADA CANADA INC.
1790 Albion Road, Rexdale, Ontario M9V 4J8
Telefonas: (416) 748-2100 FAX: (416) 748-2107 TELEX: 06-989241

Lietuvių radijo programa "Tėvynės prisiminimai" š.m. sausio 2 d. Prisikėlimo par. salėje paminėjo 40 metų veiklos sukaktį. Programos vedėja, pasveikinusi iškilmės dalyvius, apžvelgė nueitą kelią, kurį pradėjo programos steigėjas J. R. Simanavičius 1951 m. sausio 27 d. Po jo mirties savaitinei radijo programai vadovauja velionies dukra Violeta Simanavičiūtė-Laurinavičienė, pradėjusi šį darbą prieš 8 metus. Taikliai parinktą meninę programą atliko vyrų choras "Aras", vadovaujamas muz. J. Govėdo, ir solistai – A. Simanavičius ir R. Strimaitis. Sukaktuvininkę radijo programą visų tautiečių vardu pasveikino KLB krašto valdybos pirmininkas J. Kriščiūnaitis. Iš privataus pokalbio su radijo programos vedėja paaiškėjo, kad ateityje tikimasi prailginti pusvalandį iki pilnos valandos. Tuo atveju būtų steigiamas radijo klubas, kuris rūpintųsi programa. Šio minėjimo programą sklandžiai pranešinėjo R. Girdauskaitė. **Dl.**

"The Globe and Mail" sausio 23 d. laidoje laiškų skyriuje rašo W. P. Maksymowych, pažymėdamas, kad po įvykių Vilniuje, panašių kaip ir Tiananmen aikštėje Kinijos sostinėje, Vakarų spauda ir nemaža armija Gorbačiovo gynėjų bando vienaip ir kitaip jį pateisinti. Mat jų visų interesas, kad Gorbačiovas išsilaikytų valdžios balne. Tačiau visiems turėtų būti aišku, kad smurto veiksmai Baku, Tbilise ir dabar Vilniuje rodo, jog konfliktas tarp demokratinių jėgų ir reakcionierių Sov. Sąjungoje yra neišvengiamas. Vakariečių beatodairinis Gorbačiovo rėmimas tą konfliktą dar labiau įgalina.

• **Ar jau parėmei Kanados lietuvių kultūros muziejų?**

Pradžios mokykla "Downtown Alternative School" kiekvienais metais padeda vienam vargstančiam kraštui. Minint Valentino dieną (vasario 14) mokiniai bei mokytojai tam projektui nuperka širdeles, įrašo vardus ir prisega savo simbolišką auką skirtoje vietoje mokyklos patalpose. Šiais metais ši mokykla nusprendė teikti pagalbą Lietuvos vaikams. Ateinančią savaitę Jurgis Sederavičius ir mokyt. Regina Giniotienė lankys šią mokyklą ir supažindins mokinius ir mokytojus su Lietuvos dabartine padėtimi. Aukos bus perduotos SOS Lietuvos vaikams. **Giedra Paulionienė**

David G. Fleet, lietuvių bičiulis, sausio 30 d. pasiuntė Kanados ministeriui pirmininkui Brian Mulroney laišką, ragindamas jį imtis naujų priemonių išsaugoti demokratinį vyksmą Sov. Sąjungoje ir nedelsiant pripažinti Lietuvos vyriausybę, pasirūpinti, kad Kanados parlamentarai galėtų stebėti vasario 9 d. apklausos balsavimą.

Praeitais metais, kaip parlamentaras, D. Fleet stebėjo vasario 24 d. Lietuvoje rinkimus, kur didele dauguma laimėjo Sąjūdžio kandidatai. Tada visi kalbėjo, tarp jų ir Lietuvos komunistai, kad bus skelbiamas nepriklausomybės atstatymas, tik klausimas — kada. Tai įvyko kovo 11 d. Turint galvoje paskutinius įvykius Lietuvoje, Kanados vyriausybė turi atkreipti pasaulio dėmesį, kad būtų remiamos prodemokratinės grupės Lietuvoje ir visoje Sov. Sąjungoje. Raginti Vakarų sąjungininkus, ypač JAV, kad būtų spaudžiama sovietų valdžia, atliekama moralinė pareiga pagelbėti atskirai žmogui ir visuomenei, ypač kai ta parama dabar labiausiai reikalinga. **A.**

TORONTO ONT

"TŽ" redakcijoje gautas laiškas iš Miuncheno filosofijos instituto direktoriaus prof. dr. H. Maier. Jame dėkojama už leidinį "Erzbischof Matulionis", kurį parūpino kun. K. Gulbinas, kapucinas.

Dr. A. Norvilas iš Čikagos akademiniame suvažiavime Toronto un-te 1991.II.2 skaitė paskaitas apie dvikalbystę. Tuo klausimu jis yra parašęs studiją. Čikagoje jis vadovauja "Ateities" leidyklai, kuri rūpinasi ideologinių-psichologinių knygų leidimu.

"The Catholic Register" 1991. II.2 laidoje išspausdino platų aprašymą pamaldų ir demonstracijų, smerkiančių sovietų kariuomenės žiaurumus Lietuvoje. Savaitraščio bendradarbė Patricia C. Rivera parengė aprašymą, remdamasi Londono lietuvių par. klebono kun. K. Kaknevičiaus ir Lietuvos kankinių par. klebono kun. J. Staškaus pareiškimais bei informacijomis.

Pasiryžę mirti

Dr. Douglo Haggo, rašančio lietuvių reikalais kanadiškoje spaudoje, straipsnį apie kruvinuosius įvykius Vilniuje š.m. sausio 19 d. laidoje išspausdino Hamiltono dienraštis "The Spectator". Lietuviai be ginklų savo gyvybėmis gynė vyriausybę. Pašalinti Lietuvos vyriausybę sovietams nepavyko. Sovietų kariuomenė, kontroliuojama prezidento Gorbačiovo, puolė Lietuvos sostinės komunikacijos pastatus, juos užėmė ir bandė pašalinti demokratiškai išrinktą vyriausybę. Nepavyko, nes žmonės nebijojo mirti už savo valdžią. Kremlius tikėjosi, kad žmonės, išsigandę žiauraus kareivių elgesio ir tankų, išbėgios. Atsitiko priešingai. Jie nusprendė mirti, negu nusilenkti pavergėjui.

Gorbačiovas sakosi — nesąs atsakingas už žudynes Vilniuje. Tai, pasak straipsnio autoriaus, nekeičia klausimo. Jo rankos yra pasruvusios lietuvių krauju. Prieš tai jis ne sykį grasino pašalinti Lietuvos vyriausybę. Jis pasiuntė sovietų parašiutininkus ir tankus į Vilnių. Todėl jis negali išvengti atsakomybės. **J.**

Lenkų laikraščiai Toronte, kurių yra net keletas, daug rašo apie įvykius Lietuvoje, ypač apie sovietų žudynes Vilniuje ir Kanados lietuvių demonstracijas bei pamaldas. "Express" antraštinėje vinjetėje vaizduoja Lietuvos vytį net dviejose pusėse ir, žinoma, erelį. "Gazeta" ryškioje vietoje cituoja Lenkijos politiko B. Geremeko žodžius: "Lenkija nori, kad Lietuvos byla įgautų tarptautinį pobūdį, kad pasaulis suprastų — jei bus priimtas (sovietinio) įsikišimo modelis, bus pertvarkos galas".

"The Toronto Sun", sausio 27 d. laidoje išspausdino lietuvių reikalais straipsnį korespondentės Genya Intrator, ne vieną sykį rašiusios ir anksčiau. Straipsnyje rašoma, kad tragiški įvykiai Lietuvoje iškėlė abejones apie Gorbačiovo reformas, demokratizaciją ir valdymą, paremtą įstatymais. Išreikštos abejonės ir apie Nobelio taikos premijos suteikimą valstybės vadovui, kuris pavartojo tankus prieš neginkluotus žmones.

Kanados Lietuvių Bendruomenė gavo prašymą iš Lietuvos suteikti medicininę pagalbą sužeistiems žmonėms sausio 13 d. Vilniuje. Lietuvos sveikatos ministeris prašė kraujo perliejimo įrengimų, chirurginių reikmenų, antibiotikų, medicinos adatų, skausmo vaistų bei tvarstymo priemonių. Kanados lietuviai yra paskelbę medicininės pagalbos vajų. Iki šiol yra atsiliepusios šios bendrovės: Dupont Canada, Sterling Wintrop, Novopharm, Baxter ir Parke Davis. "The Toronto Sun" skaitytojai raginami padėti lietuviams ir nurodomas Kanados Lietuvių Bendruomenės krizės centro adresas. **A.**

Dėmesio svečiams iš Lietuvos

Visi Lietuvos piliečiai, nuo 18 metų amžiaus, dabar esantys užsienyse, gali dalyvauti š. m. vasario 9 d. apklausoje dėl Lietuvos nepriklausomybės. Balsuoti gali tik su Lietuvos pilietybės įrodymu. Balsuoti galima vasario 4-9 d.d. Telegramą galima išsiųsti iš CN/CP Toronto įstaigos 151 Front St. W. Telegramą adresuoti: Lithuania, Vilnius, Gedimino 3, Lietuvos mokslų akademija — Respublikos rinkiminė komisija. Telegramos turinys: Ar Jūs už tai, kad Lietuvos valstybė būtų nepriklausoma demokratinė respublika? Taip ar ne. Parašas, gyvenamoji vieta, data (ne vėliau vasario 9 d.). Dėl telegramos siuntimo prašoma kreiptis į KLB krizės centrą Toronte tel. 588-6225. **KLB krizės centro informacija**

Nori susirašinėti

Dovilė Norkevičiūtė, 12 m. amžiaus, norėtų susirašinėti su to paties amžiaus mergaite ar berniuku. Adresas: Lietuva-Lithuania, Radviliškis, Ramunių 3.

Aukos Kanados lietuvių fondui

TORONTO: a.a. Marijos Skučienės atminimui aukojo: $100 – A. Skučaitė; $75 – F. Mockus; $20 – O. Juodišienė; a.a. Petro Bražuko atminimui $100 aukojo P. A. Skučai; a.a. Tado Krasausko atminimui: $50 – A. Klemkienė, ir A. K. Ratavičiai; $20 – D. Chainauskienė, A. O. Petrašiūnai, E. G. Petrauskai. J. Vaškela atsiuntė $1000 (pakėlė įnašą iki $2000).

VANCOUVER: a.a. Onos Gulbinienės atminimui $30 aukojo V. A. Skabeikiai.

SAULT STE. MARIE: a.a. Antano Balčiūno atminimui: $20 – J. E. Skardis; $10 – K. Sližys, V. Žurauskas, V. Kramilius, J. Malskis, A. Motuzas, E. Dabulskienė, V. Goldbergas, J. Puteikis, J. Girdzevičius, St. Gronskis; $5 – L. Jakumaitienė, R. Paciocco, St. Druskis.

WELLAND: a.a. Agotos Karalienės atminimui: $20 – P. Šidlauskas, J. Kutka, J. G. Skaistys.

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS, B.Sc., LL.B.
2 Jane St., Suite 500 — Telefonai:
Bloor ir Jane gatvių kampas — įstaigos (416)762-7393
Toronto, Ontario M6S 4W3 — namų 233-0303

Advokatas
VIKTORAS E. RUDINSKAS
B.C.L., LLB., M.B.A., M. Eng.
15 John St., Suite 2 — Tel. 240-0594
Weston, Ontario M9N 1J2 — Fax. 248-5922

Advokatas
PETRAS K. ŠIMONĖLIS B.A. M.L.S. LL.B.
perėmė a.a.advokato **Algio Puterio**
bylas ir testamentus
3425 Dundas St. W., Suite 200 — Telefonas
prie Windermere Ave. — įstaigos (416) 763-3362
Toronto, Ontario M6S 2S4

Vaidotas Jonynas, M.B.A., C.F.A.
Telefonai – (416) 864-2734
1-800-387-1883 (toll free)
• Turi daugiau kaip 13 metų patyrimą investacijų srityje
• Asmeniškai pataria apie "T-Bills", "Canada Savings Bonds", RRSPs, "Mutual funds", auksą ir sidabrą
• Sąžiningai patarnauja lietuviškai arba angliškai
Moss, Lawson & Co. Limited
1 Toronto Street, Toronto, Ont. M5C 2W3

HALLING ELECTRICAL
(Estonian)
• Visų rūšių atnaujinimai
• AC langai ir sienų sekcijos
• Vėsintuvai
• Garažo durų atidarytojai
Tel. 762-9190

Optical Studio
OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(Prieš Lietuvių namus)
Telefonas 535-6252
Greitas patarnavimas, neaukštos kainos. Gaunami kontakto lešiai (contact lenses).

EDMUNDAS M. PAKŠTAS
Namų pirkimo ir pardavimo atstovas
Toronte ir Wasagoje
Tel. 534-7788
431 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N3
Fax 534-8953
SHERLOCK HOMES REAL ESTATE INC. REALTOR

KELIONĖS Į LIETUVĄ
1991 metais!
AUDRA travel CORPORATION
Siūlomos išvykimo datos su Skandinavų bendrove SAS(SK) ir FINNAIR (AY) iš bet kurio Š. Amerikos miesto per Rygą į Lietuvą ir atgal.
Grįžimo datos už 2 ar 3 savaičių.
1. Gegužės 10 — 5. Liepos 5 — 9. Rugsėjo 13
2. Gegužės 17 — 6. Liepos 19 — 10. Spalio
3. Gegužės 31 — 7. Rugpjūčio 2
4. Birželio 14 — 8. Rugpjūčio
Lėktuvų bilietų kainos:
1. Finnair (AY)
2. Finnair (AY)
3. [illegible] (AY)
4. Lufthansa (LH)
Nuolaidos tik vasario mėnesį. Pinigų pervedimas – tik 5% nuo tūkstančio. Iki $100 nuolaida kelionėms į Lietuvą. Smulkesnių grupinėms ir žinių teiraukitės mūsų įstaigoje dabar. Skubėkite!
Keliaviams, užsakantiems keliones mūsų įstaigoje, nemokamai parūpiname nakvynę ir transportą, jeigu reikia nakvoti Europoje, grįžtant iš viešnagės.
UŽSAKYMUS PRIIMAME DABAR!
ARTĖJANT NAUJIESIEMS METAMS, SIŪLOME UŽSAKYTI DOVANAS SAVO ARTIMIESIEMS LIETUVOJE!
Užsakymus priimame ir smulkesnę informaciją suteikiame mūsų įstaigoje:
2100 Bloor St. W., Toronto, Ontario M6S 1M7, Canada
Tel. (416) 769-2500, FAX (416) 763-6279

PRANEŠIMAS JAUNIMUI

Toronto Lietuvių namų švietimo fondas "Labdara" skiria stipendijas jaunimui

TIKSLAS

Remti stipendijomis studijuojantį jaunimą, skatinti premijomis lietuvių kalbos ir kultūros pažinimą, ugdyti jaunosios kartos dalyvavimą visuomeninėje-kultūrinėje veikloje ir remti visa tai, kas tarnauja lietuvių išeivijos siekiams.

KVALIFIKACIJOS

Komisija, skirstydama stipendijas atsižvelgs į šias sąlygas: a) turi būti lietuviai arba lietuvių kilmės, b) stidijuojantieji aukštesniosiose mokslo institucijose, c) Vasario 16 gimnazijos mokiniai, d) lituanistinių kursų ar institucijų studentai, e) lituanistinių mokyklų mokytojai bei studentai, studijuojantys lietuvių kalbą ir jos dėstymo metodiką.

Prašymą rašant duoti kuo daugiau žinių apie save, studijas, pažymius, lietuvišką veiklą, dalyvavimą lietuviškose organizacijose, anksčiau gautas stipendijas ar premijas. Dėl smulkesnių informacijų kreiptis **1573 Bloor Street West, Toronto, Ont. M6P 1A6, Canada,** darbo valandomis tel. **(416) 532-3311,** kitu laiku **(416) 769-1266. Prašymai pristatomi iki 1991 m. kovo 10 d.**

Stipendijos bus įteiktos metiniame Toronto Lietuvių namų susirinkime kovo 17 d. Jei yra įmanoma jame dalyvauti, prašoma pranešti.

TLN švietimo fondas "Labdara"

RE/MAX
west realty inc., realtor
an independent member broker
Juozas (Joseph) Norkus
namų pirkimo ir pardavimo atstovas
patarnauja lietuvių kalba
Nemokamas namų įvertinimas
Lietuvių pensininkų namuose "Vilnius" I-me aukšte.
1700 bloor street west
toronto, ontario M6P 4C3
769-1616

Century 21
DRESHER Ltd.
Real Estate
Member Broker
FAX 233-0285 — Tel. 233-3334
3830B Bloor St. W., Islington, Ont. M9B 1K8
Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse.
Kreipkitės į Valterį Drešerį. Kiekviena įstaiga tvarkosi atskirai.
Didžiausia pirkimo ir pardavimo organizacija pasaulyje.

ENCHANTE INC
IMPORTERS EXPORTERS
2938 DUNDAS ST. W. (į VAKARUS NUO KEELE GATVĖS)
TEL.: 769-0631 TORONTO*
FAX: 769-0586 *ONTARIO
Pirmad. ir antrad. 10 v.r. iki 6 v.v.
Trečiad., ketvirtad. ir penktad. 10 v.r. iki 8 v.v.
Šeštadienį 10 v.r. iki 4 v.p.p.
Sekmadienį – UŽDARYTA
We specialize in 110/220 Volt Multisystems
Taisome ir turime naujų dalių Vilniuje, Lietuvoje
TAX FREE EXPORT CENTRE
Panasonic — HITACHI
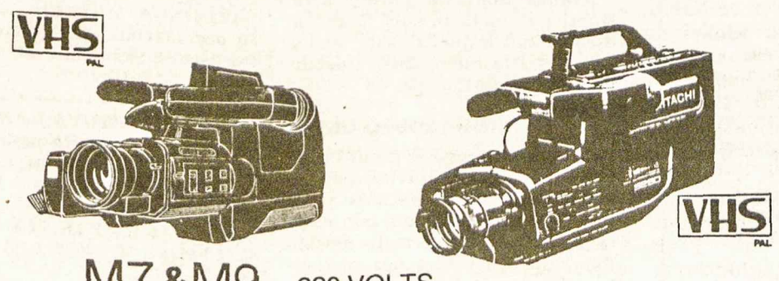
M7 & M9 220 VOLTS
VIDEO CAMERA/RECORDER
PAL-M NTSC PAL SECAM PAL-N
110/220 Volt Multisystems
PAL-N PAL SECAM NTSC PAL-M

$79.99
Dvikasetinis magnetofonas ir SW MW FM radijas
Turime pardavimo ir taisymo skyrius - Maskvoje, Anglijoje, Maltoje, San Franciske, Niujorke, Graikijoje, Izraelyje, Lenkijoje

220 VOLTS
PAL-SECAM
$299.99
ENCHANTE turi parduotuves visame pasaulyje

DRESHER INSURANCE BROKERS
Fax 233-0285 - Tel. 231-2661
3830B Bloor Street West, Islington, Ontario M9B 1K8
Lietuvių kalba patarnauja – V. DREŠERIS ir RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ
Darbo valandos: 9 v.r. – 7 v.v., šeštadieniais – 9 v.r. – 5 v.p.p. .
Narys "Better Bussiness" biuro

Patarnavimas – greitas ir tikslus!
V. Dauginis – telefonai (416) 533-1121, (416) 822-8480
Lilija Pacevičienė – telefonai (416) 533-1121, (519) 853-3652
* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ*
DRAUDA — INSURANCE
Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6
(416) 533-1121 FAX 533-1122

SEPTYNIASDEŠIMT TREČIOJI LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖ

VASARIO 16, ŠEŠTADIENĮ: 12 valandą Lietuvos vėliavos iškėlimas prie Toronto miesto rotušės

VASARIO 17, SEKMADIENĮ: pamaldos Išganytojo parapijos šventovėje – 11.15 v. r.,

Lietuvos kankinių šventovėje – 11 val. ryto,
Prisikėlimo parapijos šventovėje – 10.15 val. ryto

Lietuvos vėliavos iškėlimas prie Mississaugos rotušės – 12.30 val. po pietų

MINĖJIMAS

ANAPILIO salėje (2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont.) – 4 val. po pietų

MENINĘ PROGRAMĄ atliks Toronto lietuvių jaunimo ansamblis "ATŽALYNAS", vadovaujamas Vidos Vitkūnaitės ir Toronto lietuvių vyrų choras "ARAS", diriguojamas muz. Jono Govėdo.

Kviečiame visus tautiečius gausiu savo dalyvavimu ir auka prisidėti prie Lietuvos nepriklausomybės atstatymo.

Prie įėjimo aukas rinks – KLB krašto valdyba,
KLB Toronto apylinkės valdyba, Tautos fondas

Kanados Lietuvių Bendruomenės Toronto apylinkės valdyba

MONTREALQUE

Vasario 16-osios minėjimas prasidės iškilmingomis pamaldomis vasario 17 d., 11 val. Aušros Vartų šventovėje. 12.30 val. šventovės salėje — minėjimo tąsa su koncertine dalimi. Pabaigoje — kavutė. Šiuo Lietuvai sunkiu metu tikimasi sulaukti gausaus dalyvių skaičiaus.

Parlamentaras Paul Martin, jr., sausio 27 d. netikėtai atsilankė į AV pamaldas. Vėliau padarė trumpą pranešimą parapijos salėje. Jis pasidžiaugė, kad sausio 21 d. Kanados parlamentas vienbalsiai priėmė rezoliuciją, remiančią Baltijos kraštų teisingus siekius. Dabar mes turėtume spausti savo apylinkių parlamento narius, kad Kanada iškeltų ir pasmerktų Sovietų Sąjungos įvykdytą smurtą Lietuvoje ir Latvijoje Jungtinėse tautose bei Europos saugumo taryboje ir pripažintų Baltijos kraštus de facto. Po pranešimo, kuris daugelį kartų buvo pertrauktas plojimais, dar ilgai kalbėjosi su pavieniais asmenimis. Be to, pažadėjo vasario 3 d. dalyvauti latvių organizuojamose pamaldose už žuvusius Rygoje.

KLK moterų dr-jos Montrealio skyriaus susirinkimą sausio 27 d. eilėraščiu-malda atidarė pirm. Genovaitė Kudžmienė. Tylos minute buvo pagerbti žuvę Lietuvoje. Susirinkimui pirmininkavo Marija Malcienė, sekretoriavo B. Rupšienė. Praeito susirinkimo protokolą skaitė Julija Adamonienė. Vėliau buvo aptarti veiklos planai: Vasario 16-osios minėjimui dr-ja suorganizuos kavutę, balandžio 7 d. paruoš Atvelykio pietus ir rudenį — kultūrinį renginį. SOS Lietuvos fondui paskirta $100. Susirinkimas baigtas vaišėmis.

Per pastaruosius metus AV parapijoje buvo apsistoję trumpesniam ar ilgesniam laikui šie Lietuvos kunigai: Algis Kildušis, Aloyzas Volskis, Edmundas Atkočiūnas, Stanislovas Letukas, Sigitas Tamkevičius, Algis Baniulis, Stanislovas Anužis, Zenonas Degutis ir prel. Juozapas Antanavičius. Klebonas yra labai dėkingas seselėms, ypač seselei Paulei, už visokeriopą pagalbą, priimant šiuos svečius.

A.a. Marija Smegelski (Pajaujytė), 78 m. amžiaus, mirė sausio 20 d. Po pamaldų AV šventovėje sausio 23 d. palaidota Notre Dame des Neiges kapinėse. Liko sūnus su šeima ir kiti artimieji.

A.a. Janina Vilkelienė (Dilytė), 69 m. amžiaus, mirė sausio 23 d. Po pamaldų šv. Kazimiero šventovėje sausio 29 d. palaikai sudeginti. Liko giminės Lietuvoje, JAV ir bičiuliai Montrealyje. **B.S.**

TORONTO ONT

Anapilio žinios

— Sėkmingai praėjo vasario 3 d. šauktasis parapijos visuotinis susirinkimas. Pranešimus apie parapijos būklę bei apyskaitas padarė tarybos pirm. J. Karasiejus ir klebonas. Perrinkti kadencijas baigusieji tarybos nariai. Jų sąstatas bus paskelbtas vėliau.

— Jaunimo choras, vadovaujamas muz. N. Benotienės, ruošiasi dalyvauti Dainų šventėje, kuri įvyks gegužės mėnesį Čikagoje. Choro repeticijos vyksta kiekvieną sekmadienį 11 v.r. buvusiose bankelio patalpose antrame aukšte. Visi, norintieji šventėje dalyvauti, skatinami lankyti repeticijas.

— Pagrindinės Vasario 16 iškilmės su pamaldomis bus vasario 17, sekmadienį. Tuoj po pamaldų, 12.30 v.p.p. bus iškilmingas lietuviškos vėliavos pakėlimas prie Mississaugos miesto rotušės. Ta proga maldininkus vežantis autobusas 12.20 v.p.p. važiuos nuo Anapilio prie Mississaugos miesto rotušės. Paskui autobusas grįš prie Anapilio ir tuoj pat važiuos Islington požeminių traukinių stotin.

— Vasario 16 minėjimas bus Anapilio salėje vasario 17, sekmadienį, 4 v.p.p. Autobusas šiai šventei išvažiuos nuo Islington požeminių traukinių stoties 3 v. p.p., o atgal nuo Anapilio keleivius paims 7 v.v.

— Mišios vasario 10, sekmadienį, 9.30 v.r. už a.a. Ireną Kliorikaitienę, 11 v.r. už parapiją; Wasagoje 2 v.p.p. už a.a. Mariją ir Joną Senkus.

Išganytojo parapijos žinios

— Vasario 10 d. pamaldos šventovėje, 9.30 v.r. Po pamaldų Moterų draugijos susirinkimas Marijos Reinartienės bute, 50 Quebec Ave., tel. 762-2803. Kviečiame moteris dalyvauti.

— Tradicinis mažlietuvių šiupinys įvyks vasario 12 d., 7 v.v., Prisikėlimo parapijos salėje. Dainuos choras "Aras". Prašome visuomenę dalyvauti.

Lietuvių namų žinios

— Toronto Lietuvių dramos teatras "Aitvaras" sausio 27, Anapilyje, vaidino Vytauto Alanto 3-jų veiksmų dramą "Aukštadvaris". Visos pajamos buvo skiriamos Lietuvių slaugos namams. Aukojo: $1,000 — D. Zulonas; $500 — A. P.Augaičiai, B. E. Kišonai; $200 — KLK moterų draugijos Lietuvos kankinių parapijos skyrius; $100 — V. Daugelavičius, M. Duliūnas, muz. Jonas Govėdas, P. Kripas, O. Rimkienė, P. Stočkienė, M. Tamošiūnas, F. Timukas, A. Vaičeliūnas; $50 — A. Vengevičienė; $20 — S. Radzevičienė. Iš viso $3,170. "Aitvaras" paaukojo "Aukštadvario" vaidinimo pelną $299.25 Lietuvių slaugos namams. Nuoširdi padėka Toronto lietuvių dramos teatrui "Aitvaras" ir rengėjoms — Anapilio parapijos kultūros sekcijai.

— Sekmadienio popietėje dalyvavo 250 asmenų. Svečių knygoje pasirašė: E. Kubilienė-Petrošiūtė, G. Ž. Metelioniai, V. Metelionis iš Vilniaus; A. Lukoševičiūtė, R. Kaledinskas iš Kauno; St. Vasiliauskienė iš Montrealio; J. Karuzas iš Burlingtono.

— Lietuvių namų ligonių lankytojai renkasi pasitarimui vasario 11, pirmadienį, 7.30 v.v. Visi lankytojai arba žinantys apie sergančius ar paramos reikalingus tautiečius kviečiami dalyvauti šiame posėdyje arba pranešti V. Kulniui tel. 769-1266.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Pirmosios Komunijos pasiruošimo pamokos vyksta tuoj po 10.15 v.r. Mišių seselių namuose 57 Sylvan Ave., Toronto. Jei kas dar neužregistravo savo vaikų, prašom tai padaryti nedelsiant. Vaikučiai mokomi, jei reikia, ir anglų kalba.

— Šv. Pranciškaus trečiojo ordino mūsų parapijos kongregacijos mėnesinis susirinkimas ir Mišios įvyks vasario 7, ketvirtadienį, 10 v.r. Po Mišių — susirinkimas Parodų salėje.

— A. a. Vaclovas Verikaitis prieš metus mirė Lietuvoje ir yra palaidotas Vilniuje. Jo metinės buvo pažymėtos religiniu koncertu mūsų šventovėje ir Mišiomis, kurių metu giedojo parapijos choras ir solistai Al. Simanavičius, R. Strimaitis, S. Žiemelytė. Duetą giedojo D. Viskontiene ir D. Radtke. Vyrų choras "Aras", diriguojamas muz. J. Govėdo, gale Mišių sugiedojo tradicinę "Aras".

— Parapijos choras jau pradeda ruoštis Lietuvių dainų šventei, kuri vyks gegužės 26 d. Čikagoje. Choristai, kurie ir nedalyvauja parapijos chore, yra kviečiami ateiti į repeticijas, ketvirtadieniais 8 v.v. ir kartu su parapijos choru vykti į Dainų šventę. Chorui vadovauja muz. D. Viskontienė, talkinant Danguolei Radtke.

— Parapijos vaikų choras, kuriame yra apie 40 vaikų, giedojo šventovėje praeitą sekmadienį.

— Mišios vasario 10, sekmadienį, 8.30 v.r. — už a.a. Juozą Ražauską, 9.20 v.r. už Mulevičių šeimos mirusius, 10.15 v.r. — už a.a. Algį Puterį, už Angelę ir Alfonsą Šmigelskius, 11.30 v.r. — prašant Lietuvai laisvės.

KLK moterų draugijos Lietuvos kankinių parapijos skyriaus narių susirinkimas įvyks vasario 10, sekmadienį, po 11 valandos pamaldų naujoje Parodų salėje. Programoje A. Totoraitienės dailusis žodis. Maloniai kviečiame nares ir prijaučiančius dalyvauti.

Lietuvių kalbos kursai suaugusiems pradės antrą semestrą Bishop Moracco gimnazijoje trečiadienio vakarais vasario 13 d. Būtina užsiregistruoti iš anksto. Skambinti mokyt. Irenai Ehlers tel. 487-7771 kaip galima greičiau (iki vasario 10 d.). Pamokos prasidės 7 v.v. ir baigsis 9 v.v. Iš viso bus 10 pamokų. **Inf.**

KANADOS LIETUVIŲ FONDAS praneša, kad prašymus paramai gauti iš fondo reikia paduoti iki š.m. vasario 16 d. Prašymus reikia įteikti, užpildant specialiai tam paruoštus blankus, kuriuos galima pasiimti Toronte tiesiog iš KLB krašto valdybos raštinės, arba jų paprašyti, kreipiantis į KLB krašto valdybą 1011 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8. Didesnėse apylinkėse prašymų blankus galima gauti iš fondo įgaliotinių: Londone pas E. Petrauską, Hamiltone pas J. Pleinį, Montrealyje pas Br. Staškevičių.

Kartu primename, kad KL fondas gali pašalpas skirti tik Kanadoje veikiančioms kultūrinėms – ne pelno organizacijoms jų veiklai paremti arba specialiems jų veiklos projektams įvykdyti.

Pareiškimus siųskite šiuo adresu: Kanados lietuvių fondas, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ontario M6P 1A6.

Kanados lietuvių fondas

EUROPEAN CATERING

Gaminamas maistas visom progom, parūpinama salė, muzika, gėlės, sutvarkomi gėrimų (baro) reikalai. Skambinti bet kuriuo laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 234-0243 Toronte.

MOTERIS IŠ LIETUVOS, dirbusi turistų vadove, puikiai kalbanti angliškai ieško darbo. Skambinti tel. 762-3481.

LIETUVA ir lietuvybės išlaikymas bei jos puoselėjimas Kanadoje yra nuolatiniai Kanados Lietuvių Bendruomenės rūpesčiai!

VASARIO 16-SIOS PROGĄ KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ prašo aukų visuomeninei-kultūrinei veiklai paremti

*Pastaruoju metu Tautos drąsa bei kovos dvasia išgarsino Lietuvos vardą plačiojoje Kanados visuomenėje. **Kanados Lietuvių Bendruomenė** vienintelė palaiko ryšius su Kanados vyriausybių institucijomis ir kitų pavergtų tautų organizacijomis. Kanados valdžiai bei spaudai ji teikia informaciją apie Lietuvą, tuo užtikrindama jos reikalų supratimą kanadiečių tarpe.*

***KLB Humanitarinės pagalbos komitetas** teikia Lietuvos žmonėms skubiai reikalingą medicininę ir kitokią pagalbą, o **Pagalbos Lietuvai vajumi** telkiamos lėšos stambesniems projektams Lietuvoje įgyvendinti.*

***Kultūros ir švietimo komisijų** pastangomis jaunimo tarpe ugdomos lietuviškos vertybės, užtikrinančios veiklos tęstinumą.*

Paaukojus $20 ar daugiau, išduodami pakvitavimai atleidimui nuo pajamų mokesčio.

Aukojant plačiai veiklai, prašome naudoti specialius vokelius, gaunamus per apylinkėse ruošiamus Vasario 16 minėjimus. Aukas galima siųsti: **Kanados Lietuvių Bendruomenė, 1011 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8.**

KLB krašto valdyba

1991 m. vasario 9, šeštadienį, nuo 12.30 iki 4.30 valandos po pietų, Toronto Lietuvių namų Karaliaus Mindaugo ir Mortos menėse įvyks

UŽGAVĖNIŲ KARNAVALO jaunimo popietė

MENINĘ PROGRAMĄ atliks: Maironio mokyklos mokiniai, "Atžalyno" ir "Gintaro" tautinių šokių jaunių grupės.

Veiks organizacijų paviljonai su įvairių gėrimų bei užkandžių bufetais.

Dėl įvykių Lietuvoje kaukių balius neįvyks. Įėjimas nemokamas

Rengėjai – LN visuomeninės veiklos komitetas

TAUPYKIME SAVO ATEITIES GEROVEI!

(Sumažindami pajamų mokesčius)

- **SAUSIS ir VASARIS – RRSP indėlių mėnesiai.**
- Per šiuos mėnesius dalį savo santaupų įdėkite į saugią

"Paramos" RRSP s-tą.

- Jei truks **"Parama" paskolins.**
- "Parama" moka **aukštas palūkanas** už jūsų indėlius.
- "Parama" neima **jokių mokesčių** nei už plano administravimą, nei už patarnavimus įdedant ar išimant.
- "Parama" **mielai patarnaus nariams,** perkėlimui iš kitų RRSP į "Paramos" RRSP planą.
- "Parama" **tuoj pat vietoje išduoda** kvitą dėl mokesčių atleidimo.
- Galite **pasirinkti indėlio terminą:** 1 m. - 10³/₄%, 2 m.-10¹/₂%, 3 m. - 10¹/₂%. su keičiamu nuošimčiu (variable rate) 9¹/₂%.
- Jūsų RRSP **palūkanos apsaugotos nuo pajamų mokesčių.**
- Prieš 71 gimtadienį RRSP santaupas galima pervesti į RRIF, nemokant valdžiai jokių mokesčių.
- **Nelaukite paskutinės dienos!**
- Paskutinė diena indėliams už **1990 metus**

1991 m. KOVO 1 d.

Tel. 532-1149

PARAMA LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

Anapilio parapijos metinis susirinkimas įvyko vasario 3, sekmadienį, po 11 v.r. Mišių parapijos salėje. Susirinkimui pirmininkavo parapijos tarybos pirm. J. Karasiejus, sekretoriavo Z. Gurklytė. Klebonas kun. J. Staškus sukalbėjo invokaciją. Buvo išklausyti klebono, tarybos pirmininko pranešimai ir pateikta parapijos finansinė būklė. Praeitais metais 6 vaikučiai priėmė Pirmąją Komuniją ir 11 Sutvirtinimo sakramentą. Buvo 6 jungtuvės, iš kurių 5 lietuviškos. Mirė 24 parapijiečiai. Parapijoje veikia plačios apimties taryba, kurią sudaro 6 sekcijos: religinė, administracinė, kultūrinė, jaunimo, jaunų šeimų ir socialinė. Kiekviena iš jų atlieka parapijai ir visuomenei įvairius darbus. Taip pat veikia KLK moterų draugijos parapijos skyrius, Anapilio moterų būrelis, trys chorai — vyresniųjų, jaunimo ir vaikučių, "Kiškio" klubas, kur kiekvieną ketvirtadienį susirenka mamos su vaikais. Klebonas dar pasidžiaugė Gerojo Ganytojo misija, kur parapijos kunigai kiekvieną sekmadienį laiko pamaldas. **D.**

A. a. Alfonso Biveinio atminimui Elena ir Petras Juodvalkiai, Oshawa, Ont. "Tėviškės žiburiams" aukojo $20; velionies bičiuliai — $25.

A. a. Br. Ščepanavičiaus atminimui, užjausdami žmoną Zuzaną ir dukrą Nijolę su šeima, Gurklių šeima "Tėviškės žiburiams" aukojo $25.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 769-5024 Toronte.

Norėtų padirbėti

Arūnas Songaila norėtų atvažiuoti į Kanadą ir kurį laiką padirbėti kad ir juodžiausią darbą. Adresas: Kęstučio 22-37, Jurbarkas, Lithuania-Europe.

Norėtų dirbti tabako ūkyje

Osvaldas Gumbys ir Linas Polionovas, 19 metų lietuviai, pabėgę iš Lietuvos nuo sovietinės armijos, norėtų sezono metu padirbėti tabako ūkyje. Šiuo metu gyvena Paryžiuje, turi Lietuvos atstovybės išduotus užsienio pasus Romoje. Rašyti šiuo adresu: 19 Rue du Tage 75013, Paris, France.

LIETUVIO STALIAUS BENDROVĖ "Rebe Carpentry" atlieka darbus pagal kliento norą. Stato priestatus, taiso namus, įrengia rūsius, pertvarko prausyklas ir kitus remonto darbus. Geras darbas – pigios kainos. Skambinti tel. 416-527-7689 Hamiltone.

1991 METŲ EKSKURSIJA Į LIETUVĄ
Montrealis-Varšuva-Vilnius
Nuo gegužės 13 d. iki gegužės 30 d. – $1992.
Dėl smulkesnių informacijų kreiptis –
L. Stankevičius, 1053 Cr. Albanel, Duvernay, Laval, Que. Canada.
Tel. (514) 669-8834

Šv. Kazimiero parapijos klebonijai Montrealyje
reikalinga šeimininkė.
Būtų idealu bevaikei šeimai, neseniai atvykusiai iš Lietuvos, galinčiai apsigyventi klebonijoje. Vyras galėtų būti šventovės sargas ir susirasti kokį kitą papildomą darbą mieste.
Prašome atsiliepti ar rašyti šiuo adresu:
Kun. S. Šileika, 3426 Parthenais, Montreal, P.Q. H2K 3T7.
Tel. (514) 521-9930.

Greitas ir tikslus patarnavimas
Tel. Bus.: 722-3545 **PETRAS ADAMONIS**
Res.: 256:5355 **C. I. B.**
GAISRAS - AUTOMOBILIAI - ATSAKOMYBĖ - GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7

LITAS **MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA**
1475 DeSeve St., Montreal, Que. H4E 2A8
Tel. 766-5827; 766-5830
Skyrius: 3907A Rosemont Boulevard
VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI
AKTYVAS – virš $28,000,000 REZERVAS – virš milijono.

MOKA UŽ:

Certifikatus	10¹/₂%	Taupymo – special.	6³/₄%
Term. indėlius:		Taupymo – su gyv. dr.	6¹/₄%
1 metų	9¹/₂%	Taupymo – kasdienines	6¹/₄%
180 d. - 364 d.	9¼%	Einamos sąsk.	4¹/₂%
120 d. - 179 d.	9 %	RRIF – RRSP – term.	10³/₄%
60 d. - 119 d.	9 %	RRIF – RRSP – taup.	7 %
30 d. - 59 d.	9 %		

IMA UŽ:
Nekiln. turto nuo 12¼%, asmenines – nuo 13¼%
Informacija apie naujausias palūkanas "Lite"

KASOS VALANDOS:

	1475 DeSeve	3907A Rosemont
Pirmadieniais	9.00- 3.00	10- 2
Antr., treč.	9.00- 3.00	———
Ketvirtadieniais	12.00- 8.00	3.00- 7.00
Penktadieniais	10.00- 6.00	2.00- 6.00

ESU PLAUKŲ KIRPĖJA, darau pusmetines, sušukuoju ir apkerpu žemomis kainomis. Susitarus galiu ateiti į jūsų namus. Skambinti vakarais Stasei tel. 233-8316 Toronte.

SĄŽININGA MOTERIS pagal jūsų pageidavimą atlieka namų ruošos darbus. Skambinti tel. 533-0923 Toronte.

VAISTAI Į LIETUVĄ (su receptais ir be receptų), muito nėra, kiekis neribotas. PERVEDAMI PINIGAI DOLERIAIS. Aukštos kokybės rūkyta mėsa – $84 JAV: Romas Pukštys, TRANSPAK, 2638 W. 69th St., Chicago, IL 60629, USA. Tel. 1-312-436-7772.

"PASLAUGA RŪTA". Įmokėjus $110 į "Paramos" banką, jūs galite aprūpinti kiaulienos skerdiena Lietuvoje gyvenančius gimines ir draugus. Grynos šviežios skerdienos gaus 50 kg. Galima užsakyti ir sausus maisto gaminius. Didelis gaminių sąrašas. Kaina $150. Visi užsakymai bus pristatomi į namus, pagal nurodytą adresą. Teirautis tel. (416) 536-4742 Toronte.

PARDUODAMAS grynas bičių medus. Kreiptis pas bitininką J. Norkų (didesnius kiekius pristatau į namus) tel. 389-8179. Taip pat galima gauti Anapilio knygyne.

REIKALINGA MOTERIS prižiūrėti vyresnio amžiaus vyriškį, padėti namų ruošos darbuose. Skambinti tel. 1-519-695-2518.

GĖLĖS VESTUVĖMS
Meniškai paruošiamos gėlių puokštės visam vestuvių pulkui. Kreiptis į Valę Siminkevičienę tel. 595-9761 Toronte.

"LEDAS" REFRIGERATION
Taisau – visų rūšių šaldytuvus; automobilių vėsinimo sistemas; skalbimo bei džiovinimo mašinas. Darbas garantuotas, prieinama kaina.
RAIMONDAS JARECKAS
tel. (416) 536-8390 Toronte.

CATERING
Maistas gaminamas visom progom – vestuvėm, krikštynom, laidotuvėm, parengimam. Skambinkite Vidai Šiaučiulienei tel. (416) 626-5184.